KURİKULUM ANLAYIŞI BARƏDƏ

Kurikulum təhsilin məzmunu, təşkili və qiymətləndirilməsi ilə bağlı bütün məsələləri özündə əks etdirən konseptual sənəddir.

Kurikulum (curiculum)latın sözü olub, lüğəti mənası "kurs, elm, yol, qaçış, istiqamət" deməkdir. Curiculum sözünə ilk dəfə Leyden (1582-ci il) və Qlarqo (1633-cü il) şəhərlərinin universitetlərinin sənədlərində rast gəlinir. 1876-cı ildən etibarən ondan bir termin kimi istifadə olunmağa başlanmışdır.

İlk fənn kurikulumları 1918-ci ildə ABŞ-da meydana gəlmişdir. 1970-ci illərdən sonra kurikulum nəzəriyyəsi formalaşmışdır. Azərbaycanda bu termindən keçən əsrin 90-cı illərinin sonundan başlayaraq istifadə olunur.

Kurikulum islahatları Azərbaycan hökuməti ilə Dünya Bankının Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyası arasında bağlanmış ilk kredit sazişi əsasında başlayıb. 15 iyun 1999-cu il tarixində "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində İslahat Proqramı" təsdiq olunmuşdur.

Kurikulum islahatını zəruri edən səbəblər:

1. Planlı iqtisadiyyatdan bazar iqtisadiyyatına keçid.
2. Cəmiyyətdə yeni ictimai münasibətlərin yaranması.
3. Dünya təhsil sisteminə inteqrasiya.
4. Mövcud ümumi təhsil proqramlarının müasir tələblərə cavab verməməsi.
5. Təhsilin məqsəd və vəzifələrinə yeni baxış və yanaşmaların formalaşması.
6. İnformasiya əsrinin tələbləri.
7. Yaşayış tərzi.
8. Ünsiyyət tərzi.

Təhsil islahatlarının mərhələləri:

Mərhələ	*Dövr*	*Məzmunu*
I mərhələ	1999	normativ hüquqi bazanın yaradılması
II mərhələ	2000-2003	öyrədici innovasiya
III mərhələ	2003-2013	tətbiqetmə

Təhsil islahatları ilə bağlı dövlət sənədləri.

Sənədin adı	*Təsdiqi*
Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin konsepsiyası (Milli kurikulumu)	ARNKQ.30 oktyabr 2006-cı il №233
Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil sistemində Qiymətləndirmə Konsepsiyası	ARNKQ.13 yanvar 2009-cu il № 9
"Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu	ARP 19 iyun 2009-cu il
"Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)"	ARNKQ. 3 iyun 2010-cu il №103
Ümumi təhsil məktəblərində və ilk peşə- ixtisas təhsili müəssisələrində təhsilalanların qiymətləndirilməsi və yekun Dövlət Attestasiyasının aparılması Qaydaları	ARTNQ 3 may 2011-cu il № 736
Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası	ARPS24 oktyabr 2013-cu il №13
"Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı"	ARPS 19 yanvar 2015-ci il

Səriştə (kompetensiya) əldə olunmuş bilik və bacarıqları praktiki fəaliyyətdə effektiv və səmərəli tətbiq etmək qabiliyyətidir.

Hər hansı bir fəaliyyəti həyata keçirmək üçün vacib olan və praktikada səmərəli tətbiq edilən biliklər+bacarıqlar+vərdişlər+dəyərlər+ keyfiyyətlər= kompetensiyalar adlanır.

"Açar" kompetensiyalar öz imkanlarının həyata keçirilməsində və inkişafında, fəal vətəndaşlığında, sosial fəallığında, ümumiyyətlə, əmək məşğuliyyətində hər bir insana vacib olan kompetensiyalar açar kompetensiyalar hesab olunur.

Onlar, cavan nəslin müstəqil həyata hazır olmasında gələcək təlim və əmək fəaliyyəti üçün bazanın yaradılmasında ömür boyu inkişafın təmin olunmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Müxtəlif kompetensiyaların cəmi metakompetensiyalar adlanır. Məsələn:

Əsas kompentensiyalar	*Metakompetensiyalar*
Ana dilində ünsiyyət kompetensiyası. Xarici dillərdə ünsiyyət kompetensiyası	tənqidi təfəkkür
Riyazi savad, elm və texnologiyada əsas kompetensiya	yaradıcı yanaşma
Kompüter savadı kompetensiyası	təşəbbüskarlıq
Müstəqil öyrənmə kompetensiyası	problemlərin həlli
Sosial və vətəndaşlıq kompetensiyası	riskin qiymətləndirilməsi
Məlumatlılıq və mədəni sahədə özünü ifadə etmək kompetensiyası	hisslərin konstruktiv idarə edilməsi
Yenilik və sahibkarlıq kompetensiyası	qərarların qəbul edilməsi

Azərbaycan Respublikasında təhsilin pillələri və səviyyələri

Pillə	Səviyyə
Məktəbəqədər təhsil	0-3 yaş səviyyəsi
	3-6 yaş səviyyəsi
Ümumi təhsil pilləsi	Tam orta təhsil
	Ümumi orta təhsil
	İbtidai təhsil
İlk peşə ixtisas təhsili	
Orta ixtisas təhsili	
Ali təhsil	Doktorantura
	Magistratura
	Bakalavriat

Fənn kurikulumunun səciyyəvi xüsusiyyətləri:

1. Şəxsiyyətyönümlülük.
2. Şagirdyönümlülük.
3. Nəticəyönümlülük.
4. Tələbyönümlülük.
5. İnteqrativlik.
6. Qiymətləndirmə standartları.

Kurikulumun "Şəxsiyyətyönümlülük", "Şagirdyönümlülük" və "Nəticəyönümlülük" yanaşmaları təlimin mərkəzində şagirdin olmasını göstərir. Bu yanaşmada xüsusən təlim məqsədlərinin yazılışında da əks olunur. Kurikulum xüsusiyyətlərinin təlim-tərbiyə prosesində böyük faydası var: təlim-tərbiyə prosesini daha səmərəli edir, təcrübə yönüm-

lü bacarıqlar formalaşdırmağa imkan yaradır. Bunundan əlaqədar müəllimin qarşısına yeni tələblər qoyulur.

Kurikulum və ənənəvi tədris proqramı

№	Ənənəvi tədris proqramı	Kurikulum
1	Bilikyönümlüdür	Şəxsiyyətyönümlüdür
2	Müəllimyönümlüdür	Şagirdyönümlüdür
3	Fənyönümlüdür	Nəticəyönümlüdür
4	Təklifyönümlüdür	Tələbyönümlüdür
5	Fəndaxili və fənlərarası əlaqə məqsədyönümlü və sistemli xarakter daşıyır	İnteqrativlik əks xarakterə malik olur
6	Fənlər üzrə qiymət normalarını əhatə edir	Qiymətləndirmə standartlarını və mexanizmlərini əhatə edir

Şəxsiyyətyönümlülük –Təhsil alanın idraki, ünsiyyət və psixomotor fəaliyyətləri əsasında həyati bacarıqlarını inkişaf etdirməklə onlarda milli və bəşəri dəyərlərin formalaşdırılmasıdır.

Şagirdyönümlülük – Təhsil sahəsində fəaliyyətlərin təhsilalanların mənafeyinə, maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına xidmət etməsidir.

Nəticəyönümlülük - Nəzərdə tutulan təlim nailiyyətlərinin nəticələr formasında müəyyən edilməsidir.

Tələbyönümlülük – Fərdi, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınmasıdır.

İnteqrativlik – Təhsilin məzmun komponentlərinin bir- biri ilə və həyatla sistemli şəkildə əlaqələndirilməsidir.

Qiymətləndirmə standartları – Təhsil alanların nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.

Fənn kurikulumunun strukturu

Fənn kurikulumunun strukturunda fənnin məzmunu (fənnin məqsədi, məzmun xətti, standartlar,alt standartlar), təlim strategiyaları, qiymətləndirmə mexanizmləri , qiymətləndirmə standartları, qiymətləndirmənin növləri, üsulları və vasitələri əks olunur.

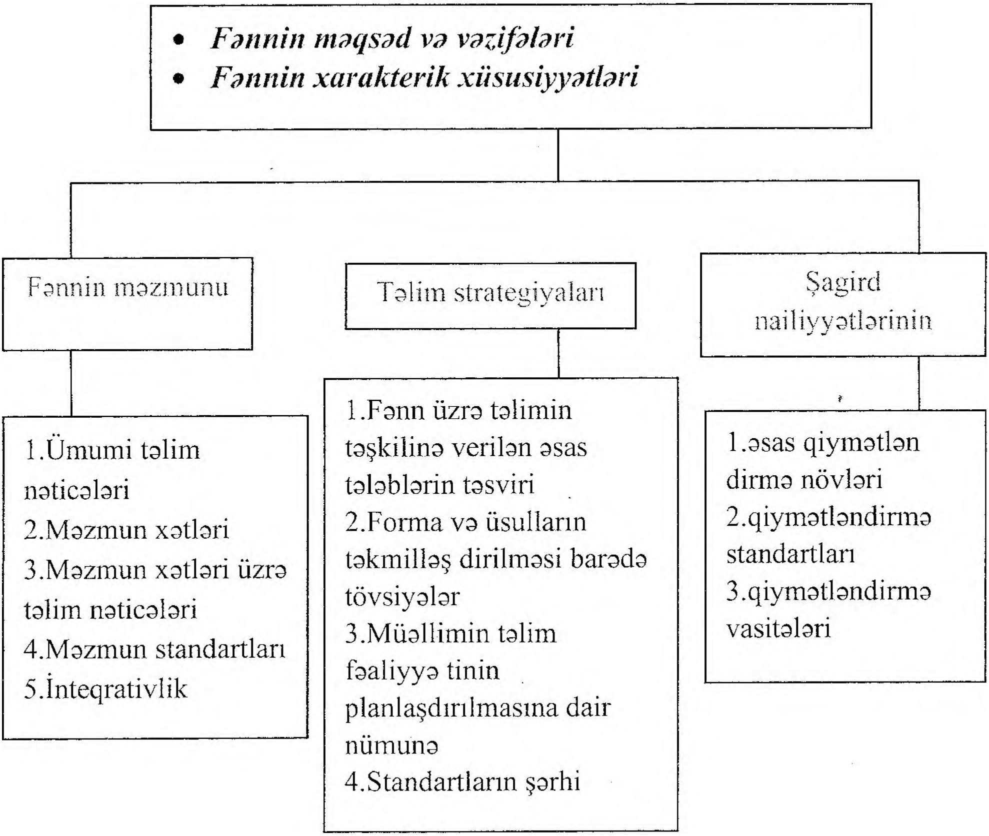

Fənn kurikulumunun məzmununun quruluşu

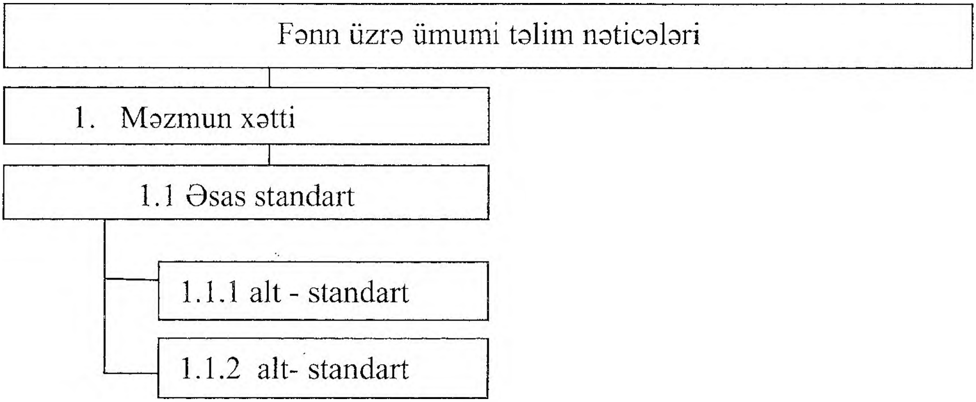

- Məzmun xətti - siniflər üzrə dəyişməzdir. Bir rəqəmlə ifadə olunur.
- Əsas standart - əsasən dəyişməzdir. İki rəqəmlə ifadə olunur.

Əsas standartın funksiyaları aşağıdakılardan ibarətdir.

1. Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir.
2. Sinif və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.

- Alt standart - hər sinif üzrə təlimin məzmununu müəyyən edir, üç rəqəmlə ifadə olunur. Alt standart hər hansı əsas standartın tərkib hissəsi kimi çıxış edir.

Alt standartın funksiyaları aşağıdakılardan ibarətdir.

1. Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır.
2. Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır.
3. Təlimdə inteqrativliyi təmin edir
4. Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir
5. Sinif və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.

Məzmun standartının quruluşu

Məzmun standartı = bilik + fəaliyyət

Birinci komponent şagirdin öyrənəcəyi biliyi, ikinci komponent isə şagirdin nümayiş etdirdirəcəyi fəaliyyəti əhatə edir.

Biliklər və fəaliyyətlər

Üç cür biliklər vardır: deklarativ, prosedural, kontekstual

Deklarativ bilik – Müəyyən fənn üzrə məlumat xarakterli biliklərdir. Bunların sırasına artıq mövcud olan mühüm anlayışlar və faktlar, terminologiya və təriflər, hər hansı bilik sahəsini dərk etmək və problemləri həll etmək üçün vacib olan məlumatlar daxildir

Prosedural bilik – prosesi ehtiva edir. Bu bilik hər hansı fənn üzrə mühüm vərdiş və proseslər kimi qəbul edilə bilər. Bu zaman uşağın fəaliyyəti və yaradıcılığı öndə dayanır. Prosedural bilik hər hansı fənn və ya bilik sahəsində fəaliyyətin icrasına kömək edən prosedur qaydaları əhatə edən biliklərdir. Bunların sırasına tədqiqat, araşdırma və tətbiqetmə metod və texnikaları, alqoritmlər, xüsusi metodologiyalar daxildir.

Kontekstual / konseptual bilik – sadəcə prosedural və ya deklarativ biliyin əsasında qurulan biliyin yeni məzmununu təşkil edir. Konseptual bilik problemin həll edilməsi yolu ilə əldə olunan yeni biliklərdir. Bunların sırasına müəyyən bilik sahəsində münasib faktları ümumiləşdirən və əlaqələndirən şəxsin yaratdığı yeni konsepsiyalar, ümumiləşdirmələr, nəzəriyyələr, təsnifatlar, prinsiplər, modellər, strukturlar daxildir.

Məzmun standartının əsasında müxtəlif fəaliyyət növləri dayanır. İdraki (koqnitiv), emosional-affektiv (ünsiyyət) psixomotor olmaqla onlar 3 cür qruplaşdırılır. Hər bir fəaliyyət növü özünə xac olan fellərlə ifadə olunur.

İdraki (koqnitiv) tanımaq, izah etmək, nümunə göstərmək, istifadə etmək, təhlil etmək, müqayisə etmək, dəyərləndirmək və s.

1. **Emosional-affektiv (ünsiyyət)** izah etmək, təsvir etmək, şərh etmək, reaksiya vermək, təqdim etmək və s.
2. **Psixomotor** rəqs etmək, qaçmaq, yarmaq, rəsm çəkmək, quraşdırmaq və s.

Təlim məqsədlərinin taksonomiyasına dair:

- Təlim məqsədləri bilik, bacarıq vərdiş və dəyərlərin formalaşmasını əks etdirir
- Taksonomiya təlim məqsədlərinin həm iyerarxiyasını, həm də təsnifatını özündə birləşdirir.
- Təlim məqsədlərinin taksonomiyası Benjamen Blum (ABŞ) tərəfindən 1956-cı ildən təklif olunmuşdur .

Psixopedaqoji araşdırmalara görə, taksonomiyalar üç istiqamətdə qruplaşdırılır: koqnitiv (idrakı), affektiv (emosional), psixomotor taksonomiyalar.

Azərbaycanda psixologiya elmləri doktoru, professor Əbdül Əlizadə ilk dəfə olaraq taksonomiyaları tətbiq etmiş, üç tərkibli taksonomiyalar yaratmışdır.

İdrak taksonomiyası (Blum 1956)

Səviyyə	Ümumi təlim nəticələri	Spesifik təlim nəticələri	Fəaliyyətin göstəriciləri
Bilmə	Ümumi terminləri bilir	Müəyyən edir, təsvir edir, sadalayır, sıralayır, seçir	Yadda saxlamaq, xatırlamaq, tanımaq, işarə etmək
Anlama	Fakt və prinsipləri anlayır	Fərqləndirir, izah edir, nümunələr gətirir	Izah etmək, bir ifadə vasitələrindən digər ifadə vasitələrinə keçirmək
Tətbiqetmə	Konsepsiya və prinsipləri yeni şəraitdə tətbiq edir	Dəyişir, hesablayır, istifadə edir, nümayiş etdirir	Problem həll etmə müəyyən nəticələr əldə etmək üçün informasiyaları tətbiq etmək
Analiz	İşin təşkili strukturunu təhlil edir	Ayırır, hissələrə bölür, əlaqələndirir, müəyyən edir	Onların bir yerdə necə mövcud olduğunu göstərmək üçün nəyisə parçalamaq, motivləri müəyyənləşdirmək
Sintez	əşyaları və ideyaları təsnif edərək sxemlər yaradır	Yaradır, tərtib edir, yazır, nitq söyləyir	Həm şifahi, yazılı formada, həm də fikrini ifadə edən obyekt ola bilən unikal, original məhsulu yaradılması
Dəyərləndirmə	Yazı materialının məntiqi ardıcıllığını qiymətləndirir	Müqayisə edir, qarşılaşdırır, mühakimə yürüdür	Məsələ haqqında mühüm qərarlar çıxarmaq, mübahisələri həll etmək

Taksonomiya təlim prosesində böyük rol oynayır. Təlim prosesinin planlaşdırılmasından başlayaraq, idarə olunmasına qədər bütün mərhələlərdə ona istinad etmək zərurəti yaranır.

Araşdırmalar göstərir ki, taksonomiyalar təlim əhəmiyyəti baxımından aşağıdakı imkanlara malikdir.

- Təlim məqsədlərini düzgün müəyyənləşdirmək
- Problemləri düzgün müəyyənləşdirmək və şagirdlər üçün tapşırıqlar tərtib etmək
- Qoyulmuş məqsədlərə uyğun qiymətləndirmə vasitələrini seçmək
- Təlim nəticələrinə əsaslanaraq refleksiyanı düzgün keçirmək: bu və ya digər materialın öyrənilməsində şagirdlərin hansı çətinliklərlə qarşılaşdıqlarını müəyyən etmək.

Təlim strategiyaları

1. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər
2. Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
3. Təlimin təşkili formaları
4. Təlimin təşkili üsulları

1. <u>Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər:</u>

1.1 Pedaqoji prosesin tamlığı

1.2 Təlimdə bərabər imkanların yaradılması

1.3 Şagirdyönümlülük

1.4 Inkişaf yönümlülük

1.5 Fəaliyyətin stimullaşdırılması

1.6 Dəstəkləyici mühitin yaradılması

2. <u>Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması:</u> Planlaşdırmanın **2** növü vardır.

1. Perspektiv – illik planlaşdırma.
2. Gündəlik – gündəlik dərsin planlaşdırılması.

Perspektiv planlaşdırma aşağıdakı qaydada aparılır:

1. Məzmun standartlarına əsasən dərslikdəki tədris vahidi və mövzular dəqiqləşdirilir.
2. Hər bir mövzu üzrə reallaşdırılacaq məzmun standartları qruplaşdırılır.
3. Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığı müəyyənləşdirilir.
4. Inteqrasiya imkanları müəyyənləşdirir.
5. Resurslar seçilir.
6. Məqsədyönlü vaxt bölgüsü aparılır.
7. Şagirdlərin təlim fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün meyarlar müəyyənləşdirilir və müvafiq vasitələr hazırlanır.

Planlaşdırma ilə əlaqədar tövsiyələrdə göstərilir.

- Standart və standartlar qrupuna müvafiq olaraq təlim məqsədləri müəyyənləşdirməkdə müəllim yaradıcı fəaliyyət göstərir
- İnteqrasiya üçün əlavə imkanlar müəyyən edilə bilər
- Əlavə resurslar seçilə bilər
- Mövzular üzrə vaxt bölgüsündə dəyişikliklər edilə bilər.

Perspektiv planlaşdırmanın sxemi

Standartlar	Tədris vahidi	Mövzu	İnteqrasiya	Resurs	Qiymət-ləndirmə	Saat	Tarix

GÜNDƏLİK PLANLAŞDIRMA

- ✓ standart
- ✓ məqsəd (reallaşdırılacaq standartlar göstərilməklə)
- ✓ mövzu
- ✓ inteqrasiya
- ✓ iş forması
- ✓ iş üsulları
- ✓ resurslar

Dərsin mərhələləri

I. Motivasiya. Problemin qoyulması
II. Tədqiqatın aparılması. Problemin həlli
III. Məlumatın mübadiləsi
IV. Məlumatın müzakirəsi
V. Nəticə və ümumiləşdirmə
VI. Produktiv (yaradıcı) tətbiqetmə, ev tapşırığı
VII. Qiymətləndirmə və refleksiya

Fəal dərsin mərhələləri

Mərhələ	Nəticə
1. Motivasiya (problemin qoyulması, fərziyyələrin irəli sürülməsi)	Tədqiqat sualı və fərziyyələr
2. Tədqiqatın aparılması (fərziyyələri yoxlamaq üçün faktların axtarılması)	Tədqiqat işləri
3. Məlumat mübadiləsi və müzakirəsi (əldə edilmiş məlumatların təqdim olunması, məlumatın müzakirəsi, təsnifi, əlaqələndirilməsi)	Məlumat mənbələri - müzakirə materialı, təşkil olunmuş məlumat
4. Ümumiləşdirmə və nəticələrin çıxarılması (nəticələrin fərziyyələrlə müqayisəsi və onların təsdiq olub olmaması haqqında nəticənin çıxarılması)	Əldə olunmuş bilik (ümumiləşdirmə)
5. Produktiv (yaradıcı) tətbiqetmə	Biliyi tətbiqetmə yolları və təcrübəsi
6. Qiymətləndirmə və ya refleksiya (hər mərhələdə aparıla bilər)	Özünüqiymətləndirmə vərdişi, öyrənməyin qaydalarının mənimsənilməsi, müstəqil öyrənmək vərdişi.

➢ Motivasiya. Problemin qoyulması

Dərsin ən mühüm və mürəkkəb mərhələlərindən biri-motivasiyadır. Psixoloji amil kimi motivasiya hər hansı fəaliyyətin mexanizmini işə salan sövqedici qüvvədir. Bu mərhələdə müəllim problemli vəziyyəti yaratmağı bacarmalıdır. Hər bir tədqiqatı başlamaq üçün problemi müəyyənləşdirmək lazımdır. Fəal dərsin birinci mexanizminə əsasən məhz problemin olması-idrak fəallığının yaranmasının başlıca addımı olur.Əsl problem həmişə çoxsaylı fərziyyələr,ehtimallar doğurur və bunları yoxlamaq üçün ilk növbədə tədqiqat sualı formalaşdırılmalıdır.Tədqiqat sualının verilməsi motivasiya mərhələsinin son nəticəsi olmalıdır.Məhz tədqiqat sualı yeni biliklərin kəşfinə aparan bələdçi "yolgöstərən ulduz" rolunu oynayır.

➢ Tədqiqatın aparılması. Problemin həlli

Problemin həlli üzrə irəli sürülən fərziyyələri təsdiq və ya təkzib edən, habelə qoyulan tədqiqat sualına cavab verməyə kömək edə biləcək faktları tapmağa imkan yaradır. Bu zaman yeni faktların öyrənilməsi və cavabların tapılması gedişində düşünmək və yeni bilgiləri kəşf etmək üçün münasib şərait yaranır. Tədqiqatın aparılması mərhələsinə dair müəllim aşağıdakı bilik, bacarıq və vərdişlərə malik olmalıdır:

- ✓ Tədqiqatın aparılması üzrə metodların seçilməsinə
- ✓ Tədqiqatın qrup şəklində və digər formada təşkili və aparılmasına
- ✓ Tədqiqatın aparılması üçün tapşırıq və bilik mənbələrinin seçilməsinə
- ✓ İş vərəqləri tərtib edilərkən təfəkkürün üç növü

(məntiqi təfəkkür, tənqidi təfəkkür və yaradıcı təfəkkür) üzrə tapşırıqlar hazırlamalıdır.

Məntiqi təfəkkür	Tənqidi təfəkkür	Yaradıcı təfəkkür
Təsvir et, müqayisə et, oxşarlıqları və fərqləri tap, təsnif et	Müxtəlif baxış nöqtələrindən qiymətləndir. əhəmiyyətini, rolunu qiymətləndir	Hekayə, situasiya, nağıl, musiqi uydur.
Qur, dəyişdir, hesabla, sadələşdir.	Meyarları müəyyən et. Meyar cədvəlini tərtib et.	Sxem, maket, model, qrafik, kitab tərtib et.
Müəyyən et, öz tərifini ver, əlaqəni aşkar et	Səhvləri tap. Faktları uydurmadan seçib ayır. Mübahisəli məqamları aşkar et.	Proqnoz ver, müqayisə et və analoqu tap. İxtira et, yarat, başqa obyektə döndər. Yeni tətbiq üsulunu tap.
Sxem, qrafik, cədvəl düzəlt, tərtib et, davam et.	Tənqidi yanaş, düzgün olanı seç.	Dəyişikliklər et, yarat, yenidən tərtib et. Dəyişikliklər etməklə yarat. Quraşdır.
Təhlil et, izah et, şərh et, nəticə çıxar	Ən mühüm predmetləri və hadisələri müəyyən et, əhəmiyyətini sübüt et.	Yeni əsaslar üzərində təsnif et. Yeni şəraitə uyğun hala gətir.
Səbəbi tap	Öz ideyanı əsaslandır.	Öz şəxsi izahını ver. Problemi müəyyən et, fərziyyələr irəli sür.
Ümumiləşdir. əsas ideyanı seçib ayır.	Ən səmərəli yolu tap.	Mübaliğə et. Minimuma endir.
Mahiyyətini, mənasını ifadə et	Məsləhət ver.	Simvol (rəmz) şəklində təsvir et

- **Məlumatən mübadiləsi**

Bu mərhələdə iştirakşıların tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar. Qoyulmuş suala cavab tapmaq zərurəti tədqiqatın bütün iştirakçılarını bir-birinin təqdimatını fəal dinləməyə sövq edir.

Bütün bilik, bacarıq və vərdişlərin, təfəkkürün müxtəlif növlərinin (məntiqi, tənqidi, yaradıcı) səfərbərliyini təmin edir.

- **Məlumatın müzakirəsi**

Müəllim fasilitasiya əsasında əldə edilmiş faktların məqsədyönlü müzakirəsinə və onların təşkilinə kömək edir. Informasiyanın təşkili bütün faktlar arasında əlaqələrin aşkara çıxarılmasına və onların sistemləşdirilməsinə yönəldilir. Nəticədə mövcud tədqiqat sualına cavabın cizgiləri aydın seçilməyə başlayır.

- **Nəticə və ümumiləşdirmə**

Şagirdlərə yeni bilginin kəşfi yolunda son addımı atmaq üçün konkret nəticəyə gəlməli və ümumiləşdirmələr aparmalıdırlar. Onlar nəinki əldə olunan bilgiləri ümumiləşdirməli, həm də gəldiyi nəticəni tədqiqat sualı və irəli sürülmüş fərziyyələr ilə müstəqil olaraq tutuşdurmalıdır.

Dərsin kulminasiyasını isə bilgiləri məhz özləri kəşf etdikləri üçün şagirdlərin duyduqları, bənzərsiz sevinc və məmnuniyyət hissi təşkil edir.

- **Produktiv (yaradıcı) tətbiqetmə. Ev tapşırığı.**

Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarı onun yaradıcı surətdə tətbiqidir. Yaradıcı tətbiqetmə biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa aydınlığı ilə göstərir. Bu mərhələ vaxt etibarı ilə yalnız bir dərslə məhdudlaşmaya da bilər, yəni sonrakı dərslərdə də həyata keçirilə bilər.

➢ **Qiymətləndirmə və ya refleksiya**

Fəal dərsin fərqli mərhələlərindən biri refleksiya mərhələsidir. Refleksiyanın nəticəsində şagird öz tədqiqat fəaliyyətinin əsas mərhələlərini dərk etmiş olur. **Refleksiya** – artıq başa çatmış prosesin şüurda inikasıdır. Təlim prosesinin refleksiyası biliklərin mənimsənilməsinin bütün mərhələlərini təhlil etməyə və dərindən başa düşməyə imkan verən başlıca mexanizmlərdən biridir.

Fəal dərsin quruluşu tədqiqat prosesinin mərhələlərini xatırladır (təlim prosesinin mərkəzi tətqiqatdır) ənənəvi dərs illüstrativ-izahedici xarakter daşıyır (təlim prosesinin mərkəzi- mühazirədir)

✓ ənənəvi dərsdə yeni məlumatlar dərsin əvvəlində müəllim tərəfindən şagirdə çatdırıldığı halda, fəal dərsdə bu məlumatlar dərsin axırında şagirdin özü vasitəsi ilə əldə edilir

✓ hər iki dərsdə tətbiq etmə mərhələsi axırda olur, lakin fəal dərsdə bu mərhələ daha yaradıcı xarakter daşıyır

➢ **Qiymətləndirmənin istiqamətləri**

Qiymətləndirmənin istiqamətləri dedikdə, ayrı-ayrı forma, məzmun və məqsədə malik olan qiymətləndirmələr nəzərdə tutulur. Ölkəmizdə qiymətləndirmə aşağıdakı istiqamətlərdə aparılır:

✓ beynəlxalq qiymətləndirmə;

✓ milli qiymətləndirmə;

✓ məktəbdaxili qiymətləndirmə.

<u>Beynəlxalq qiymətləndirmə :</u>

- Beynəlxalq standartlara əsaslanır.
- Cəmiyyətdə inteqrasiya prosesinin nəticəsi kimi təzahür edir.
- Hər bir ölkənin vətəndaşına digər ölkədə təhsil alma imkanı yaradır.
- Beynəlxalq və milli ekspertlər tərəfindən keçirilir.

<u>Milli qiymətləndirmə:</u>

- Təhsil Nazirliyi tərəfindən keçirilir.
- Bütün pillələr və səviyyələr üzrə təlim nəticələrinin səviyyəsini müəyyən etmək məqsədi ilə aparılır.

Məktəbdaxili qiymətləndirmə:

- Diaqnostik - (ilkin səviyyənin qiymətləndirilməsi)
- Formativ - (irəliləmə və geriləmələrin izlənilməsi)
- Summativ - (böyük və kiçik)

Qiymətləndirmə müxtəlif üsullara həyata keçirilir. Bu prosesdə müxtəlif qiymətləndirmə vasitələrindən istifadə olunur. Qiymətləndirmənin məqsədindən asılı olaraq üsul və vasitələr dəyişir.

Qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması prinsipləri

1. Qiymətləndirməni əvvəlcədən planlaşdırılması. Dərs hazırlayan zaman qiymətləndiriləcək fəaliyyəti planlaşdırmaq üçün məqsədləri müəyyən edin. Hansı qiymətləndirmələrdən və hansı vaxt ərzində istifadə edəcəyinizi planlaşdırın. Qiymətləndirmə bir sıra təlim nəticələrini əhatə etməlidir.

2. Qimətləndirmənin tez-tez aparılması.Təlim fəaliyyətində şagirdin səviyyəsini düzgün müəyyənləşdirmək üçün prosesdə kifayət qədər qiymətləndirmələr aparın.Tez-tez aparılan qiymətləndirmələr müəllimə imkan verir ki,proses davam etdikcə sinifdə olan inkişafı müəyyən etsin və bunun vasitəsilə də təlim metodologiyası ilə bağlı zəruri qərarları qəbul etsin.

3. Fərqli qiymətləndirmə vasitələrindən istifadə olunması. Şagirdlərin hamısı öz qabiliyyətini konkret bir şəkildə göstərə bilmir.Bəzi şagirdlər yazı işlərini yaxşı yerinə yetirir,digər şagirdlər konkret layihə üzərində işləyərkən özünü göstərə bilir.Odur ki, qiymətləndirmə vasitələrini hazırlanmasında yaradıcı cəhət ön planda dayanmalıdır.

4. Qiymətləndirmə nəticələrinin qeydə alınması. Qiymətləndirmə nəticəsində şagirdlərin təlim fəaliyyəti haqqında vaxtında və düzgün qeydiyyat aparın. Qiymətləndirmənin tarixi, vaxtı, təsviri, şagidlər barədə məlumat və ayrı – ayrı şagirdlərin göstəriciləri ilə bağlı əlavə qeydləri dəqiq yazın. Düşüncələrinizi və qənaətlərinizi qiymətləndirmədən sonra deyil, qiymətləndirmə zamanı yazın. Bu subyektivliyi azaldır.

5. Nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi zamanı nailiyyət faktorları (davranış, münasibət, çalışqanlıq, motivasiya) arasında fərqin müəyyən olunması.

6. Hər bir qiymətləndirmənin nisbi çəkisinin aydın şəkildə müəyyən olunması.

7. Fəaliyyət meyarlarını əhatə edən rubriklərin hazırlanması.

Qiymətləndirmə vasitələrinin keyfiyyətinin təmin edilməsi.

Qiymətləndirmə qərəzsiz və təhrifsiz olmalıdır.

Etibarlılıq və düzgünlük bu keyfiyyətlərə nail olmaq üçün zəruri olan konsepsiyalardır.

Diaqnostik qiymətləndirmə

Şagirdin bilik və bacarıqlarının ikin səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi, birbaşa müəllimin təlim strategiyalarının seçilməsinə xidmət edir. Diaqnostik qiymətləndirmə, əsasən, dərs ilinin, tədris vahidlərinin əvvəlində, şagird başqa ümumtəhsil müəssisəsindən gəldikdə, sinfi dəyişdikdə və digər zəruri hallarda onun bilik və bacarıqları haqqında məlumat toplamaq, fərdi yanaşmanı təmin etmək və təlim strategiyasını müəyyənləşdirmək məqsədi ilə müəllim tərəfindən aparılır. Bu qiymətləndirmənin nəticələri jurnalda qeyd olunmur, müəllimin qeyd dəftərində öz əksini tapır. Diaqnostik qiymətləndirmədə istifadə olunan əlverişli üsul və vasitələr:

Üsullar	Vasitələr
Tapşırıq vermə	Çalışmalar
Müsahibə	Müəllimin qeydiyyat vərəqi
Müşahidə	Müşahidə vərəqi
Valideynlə və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq	Söhbət və müəllimin sorğu vərəqi

Formativ qiymətləndirmə

Məktəbdaxili qiymətləndirmənin əsas mahiyyətini formativ qiymətləndirmə təşkil edir. Formativ qiymətləndirmənin əsas mahiyyəti şagirdin təlim fəaliyyətinin daim izlənilməsidir. Bu qiymətləndirmə şagirdin bilik və bacarığını formalaşdırmaqla onun təlim nəticələrinə nail olması məqsədi ilə aparılır. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan əlverişli üsul və vasitələr:

Üsullar	**Vasitələr**
Müşahidə	Müşahidə vərəqləri
Şifahi sual-cavab	Şifahi nitq bacarıqları üzrə qeydiyyat vərəqi
Tapşırıqvermə	Çalışmalar
Valideynlərlə və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq	Söhbət-sorğu vərəqi
Oxu	Mətn
Yazı	Yazı işləri
Layihə	Şagirdlərin təqdimatı və müəllim tərəfindən müəyyən olunmuş meyar cədvəli
Şifahi və yazılı təqdimat	Meyar cədvəli
Özünü qiymətləndirmə	Özünüqiymətləndirmə vərəqləri

Fənn üzrə aparılan formativ qiymətləndirmə şagirdin ehtiyaclarını öyrənmək, uğur qazana bilməməsinin səbəblərini araşdırmaq və onun inkişafını təmin etmək məqsədi ilə müntəzəm olaraq həyata keçirilir.

Summativ qiymətləndirmə

Summativ qiymətləndirmə ümumiləşdirici qiymətləndirmədir. Təhsilin hər hansı mərhələsində şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətlərin qiymətləndirməsi kimi meydana çıxır. Məzmun standartlarının mənimsəmə səviyyəsinin etibarlı göstəricisi kimi təzahür edir. Kiçik summativ və böyük summativ olmaqla iki yerə ayrılır. Summativ qiymətləndirmə tədris vahidinin, yarımilin sonunda aparılır. Summativ qiymətləndirmədə aşağıdakı üsul və vasitələrdən istifadə olunur.

Üsullar	Vasitələr
Layihə	Təqdimat
Şifahi sorğu	Sual-cavab
Test	Test tapşırıqları
Tapşırıqvermə	Tapşırıq, çalışma və laboratoriya işləri
Yaradıcılıq və əl işləri	Fənlərə müvafiq olaraq rəsmlər hazırlanan məmulatlar və digər əl işləri

Qiymətləndirmə standartları 4 səviyyədə müəyyən olunur.

- Birinci səviyyə- aşağı
- İkinci səviyyə- orta
- Üçüncü səviyyə- yüksək
- Dördüncü səviyyə- ən yüksək

Qiymətləndirmə vasitələri hazırlanarkən sualların çətinlik səviyyəsi aşağıdakı kimi bölüşdürülür.

- 1-ci səviyyə üzrə suallar – 20%
- 2-ci səviyyə üzrə suallar – 30%
- 3-cü səviyyə üzrə suallar – 30%
- 4-cü səviyyə üzrə suallar – 20%

Yarımillik qiymət aşağıdakı düsturla çıxarılır.

$$Y_i = \frac{KSQ_1+KSQ_2+\cdots+KSQ_n}{n} * \frac{40}{100} + BSQ * \frac{60}{100}$$

Y_i – yarımillik
KSQ– kiçik summativ qiymət
n – kiçik summativ qiymətləndirmənin sayı
BSQ – böyük summativ qiymət

Şagirdin illik qiyməti aşağıdaskı cədvələ uyğun hesablanır.

Y1	Y2	İllik
2	2	2
2	3	3
2	4	3
2	5	4

Y1	Y2	İllik
3	2	2
3	3	3
3	4	4
3	5	4

Y1	Y2	İllik
4	2	2
4	3	4
4	4	4
4	5	5

Y1	Y2	İllik
5	2	2
5	3	4
5	4	5
5	5	5

№	Tapşırıqların faizlə miqdarı	Şagirdin qiyməti
1	(0%- 40%]	2 (qeyri - kafi)
2	(40%-60%]	3 (kafi)
3	(60%-80%]	4 (yaxşı)
4	(80%-100%]	5 (əla)

Rubrik

Rubrik – meyar əsasında şagirdin nailiyyət səviyyəsinin qiymətləndirmə şkalasıdır.

- Rubrik qiymətləndirmənin həm üsulu, həm də vasitəsi kimi çıxış edir.
- Qiymətləndirmə şkalası nailiyyət səviyyələrinə qiymət verilməsi üçün mexanizmdir.
- Rubrik – formativ qiymətləndirmənin ən faydalı üsullarından biridir. Lakin o həm diaqnostik , həm də summativ qiymətləndirmədə istifadə oluna bilər.

Rubriklər iki növə ayrılır: Holistik və analitik.

o Holistik rubrik – şagirdin fəaliyyətinə verilən tələbləri meyarlar şəklində təsvir edir və onların nailiyyət səviyyələrini göstərir.

o Holistik rubrikin üstün cəhətləri: sürətli qiymətləndirmə şagird nailiyyəti haqqında ümumi mənzərəni təsvir edir.

o Holistik rubrikin zəif cəhətləri: təfərrüatlı informasiya vermir, bir ümumi qiymətin verilməsi çətin ola bilər.

o Analitik rubrik – şagirdin işinin (fəaliyyətinin) çox şahəli aspektlər üzrə ayrı-ayrı qiymətlər təyin edir.

o Analitik rubrikin üstün cəhətləri: daha təfərrüatlı informasiya verir, hər bir şagird, sinif və illər üzrə ardıcıl qiymətləndirilir.

o Analitik rubrikin zəif cəhətləri: qiymətləndirmə üçün daha çox vaxt tələb olunur.

Fəal təlimin formaları

3. **İş formaları** dörddür: qrupda iş, cütlərlə iş, frontal iş (bütün sinif ilə) və fərdi iş.

Kollektivlə, və ya böyük qrupla (siniflə) iş forması:

Kollektivdə işləmək, kollektiv fəaliyyətə alışmaq bacarığının bünövrəsi qoyulur. Şagirdlərdə ünsiyyətyaratma bacarığının təşəkkülü və inkişafı təmin edilir.

Müsbət cəhəti:	**Mənfi cəhəti:**
Vaxt itkisinə yol verilmir.	Zəif şagirdlərlə məşğul olmaq olmur. İşgüzar səs-küy yaranır.

Kiçik qruplarla iş forması:

Bu prosesdə şagirdlərin müzakirə etmək, fikir mübadiləsi aparmaq, mühakimə yürütmək və birgə fəaliyyət bacarıqları inkişaf edir.

Müsbət cəhət:	Mənfi cəhət:
Şagirdlərin faliyyəti öndədir.	Kimin hansı biliyə malik olduğu,hansı iş bölgüsünü həyata keçirdiyini müəyyənləşdirmək və qiymətləndirmə çətinləşir.

Cütlərlə iş forması:

Şagirdlər təlim tapşırıqlarını birgə yerinə yetirirlər. Bu iş forması şagirdlərə daha yaxından əməkdaşlıq etməyə və eləcə də ünsiyyət qurmağa, məsuliyyəti bölüşdürməyə optimal imkan yaradır.

Müsbət cəhət:	**Mənfi cəhət:**
Şagirdlər daha yaxından əməkdaşlıq edir.	Zəif şagirdi ləngidir.

Fərdi iş forması:

Şagird fəaliyyətini izləmək, potensial imkanlarını müəyyənləşdirmək və inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. Bu təlim forması- şagirdin sərbəst düşünməsi üçün real imkanlar yaradır.

Müsbət cəhət:	**Mənfi cəhət:**
Bir şagirdi mükəmməl öyrətmək və eyni zamanda, onun müsbət və mənfi cəhətini izləmək, mənimsəmənin necə olduğunu bilmək və eləcə də qiymətləndirmək asandır.	Artıq vaxt itkisi yaranır.

- Müasir təlim zamanı müxtəlif iş formalarının tətbiq edilməsi təlim prosesinin xarakterini kəskin şəkildə dəyişdirir və şagirdin inkişafında imkanlar yaradır.
- Təlim, tərbiyə və inkişaf məsələləri burada sıx əlaqədə olur. Şagirdlərin idrak fəaliyyəti artması, geniş həcmdə məlumatın qavranılması, ünsiyyət və əməkdaşlıq vərdişlərinin formalaşdırılması və s. məqsədlərə qrup işi vasitəsi ilə nail olunur.

- Qrup işinin səmərəli təşkil olunması müəllimin öz vəzifələrini, şagirdin isə iş qaydalarını bilməyindən asılıdır.

4. **Fəal təlimin üsullarına** BİBÖ, beyin həmləsi, kiçik qrupda müzakirə, rollu oyun, venn diaqramı, şaxələndirmə, akvarium, insert,qərarlar ağacı, ziqzaq, klaster və s. aiddir. Bu üsullar interaktiv xarakter daşımaqla müasir xarakterinə görə seçilir. Onlar məqsəd və məzmundan asılı olaraq hər hansı təlim prosesində istifadə olunması mümkün hesab edilir.

Vəsaitdə verilən metodiki üsullar dərsin hər mərhələsində istifadə oluna bilər.

Beyin həmləsi

Bu üsul əqli hücum da adlandırılır.Öyrənənlərdə yeni mövzuya maraq oyatmaq, habelə onların nəyi yaxşı (və ya pis) bildiklərini aydınlaşdırmaq məqsədilə bu üsuldan istifadə olunur. Hazırlanmış sual lövhədə yazılır, yaxud şifahi şəkildə öyrənənlərin diqqətinə çatdırırlır. Öyrənənlər suallara əsasən fikirlərini bildirirlər. Bütün ideyalar şərhsiz və müzakirəsiz yazıya alınır. Yalnız bundan sonra söylənilmiş ideyaların müzakirəsi, şərhi və təsnifatı başlayır. Aparıcı ideyalar yekunlaşdırılır, öyrənənlər söylənmiş fikirləri təhlil edir, qiymətləndirilir.

BİBÖ(KWL)

Bu vəsaitdə təqdim olunan dərslərin yazılmasında müxtəlif metodlardan istifadə olunmuşdur ki, onlardan biri də BİBÖ-cədvəlidir. (B-bilirəm, İ-istəyirəm bilim, Ö-öyrəndim). Bu metod kifayət qədər səmərəli olsa da, ondan heç də həmişə istifadə etmək mümkün deyildir. Bu metod öyrənənlərə keçmiş bilikləri dərinləşdirmək və yeni biliklərlə əlaqələndirmək imkanı verir. O, ilk mənbə, sənəd və mətnlərlə iş zamanı tənqidi təfəkkür bacarıqlarının inkişaf etdirilməsində uğurla istifadə olunur.

BİBÖ-Bilirəm/İstəyirəm bilim/Öyrəndim

BİBÖ aşağıdakı mərhələlər üzrə aparılır.

1. Problem müəllim tərəfindən elan edilir.

2. Müəllim lövhədə 3 sütundan ibarət cədvəl qurur və aşağıdakı bölmələri qeyd edir.-Bilirəm/Istəyirəm bilim/Öyrəndim

Tərtib olunmuş cədvəl bir neçə mərhələdə istifadə olunur.

1. Öyrənənlər cütlərə bölünərək verilmiş mövzunu əvvəlki bilik və bacarıqlar əsasında müzakirə edir və movzu üzrə anlayışların ümumi siyahısını tərtib edirlər.

2. Müəllim öyrənənlərin təqdimatını təşkil edir və onlar tərəfindən hazırlanmış məlumatlar cədvəlin birinci tərəfinə yazılır.

3. Sonra öyrənənlər ümumi müzakirə gedişində toplanmış məlumatlar üzrə suallar təklif edir. Bu deyilənlər cədvəlin orta hissəsinə yazılır.

4. Mətni (sənəd ,mənbə)bir daha nəzərdən keçirib öyrənənlər hazırlanmış suallara cavab tapırlar.Yeni məlumatlar cədvəlin üçüncü hissəsinə yazılır.

5. Əgər öyrənənlər bir neçə sualı cavablandırmağa çətinlik çəksə,müəllim onlara tədqiqat işini istiqamətləndirilməsində yardımçı olur (Ədəbiyyatlar, internet saytları və s istifadə haqqında)

Bilirəm	**İstəyirəm bilim**	**Öyrəndim**

Klaster (Şaxələndirmə)

Lövhədə və ya iş vərəqlərində dairə çəkilir və onun mərkəzində yazılmış anlayış ilə bağlı söz və ya ifadələr söyləmək öyrənənlərə tapşırılır.Mərkəzdə yazılmış anlayışdan başlayaraq hər növbəti söz onunla əlaqəli sözlər xətlərlə birləşdirilir.

Vaxt bitənə qədər mümkun qədər çox fikir yazmaq və onları əlaqələndirmək tövsiyə olunur.Vaxt bitəndən sonra alınan klaster müzakirə edilir və ümumiləşdirmə aparılır.

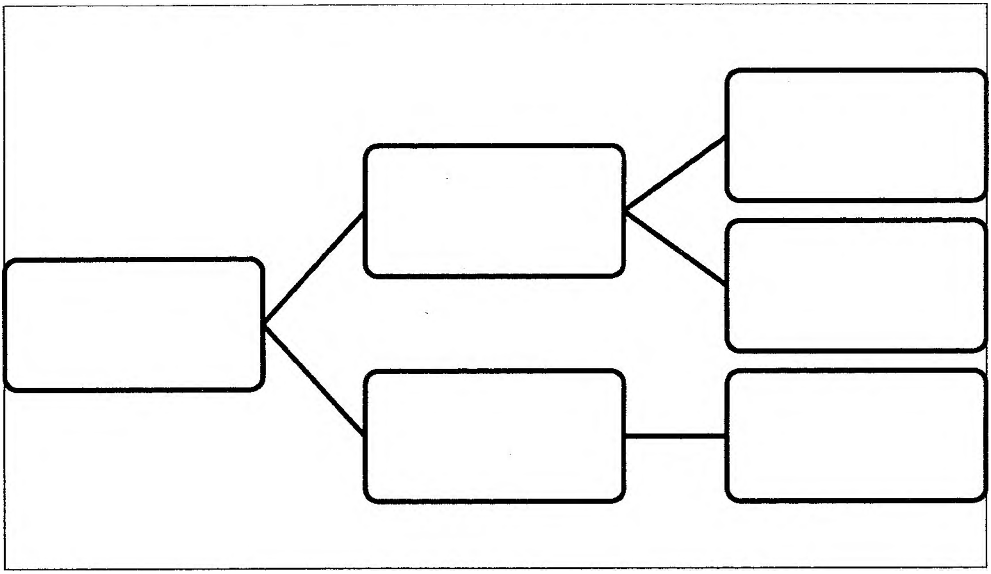

Suallar

Suallar dərs prosesində tədqiqatların səmərəli qurulmasını stimullaşdırır. Öyrənənlərin idrak fəallığının artırılmasında böyük rol oynayır.

Sualların sayının 4-5 arasında olması məqsədə uyğundur.Sualların qoyuluşu tənqidi təfəkkürün inkişafına doğru yönəldilməsi, məntiqi ardıcıllıq gözlənilməli, məzmunlu və mövzu ilə bilavasitə əlaqəli olmalıdır.

Mühazirə

Mühazirə məlumatın öyrənənə ötürülmə üsuludur.Bu üsuldan mövzu ilə bağlı məzmunun zənginləşdirilməsi, tamamlanması məqsədi ilə istifadə etmək məqsədə uyğundur. Belə qısa mühazirələr 10-15 dəqiqə ərzində aparılır.

Mühazirə ilə bağlı aşağıdakı məsələlərə nəzər yetirmək məqsədə müvafiqdir.

- Mühazirənin məqsəd və vəzifələrini dəqiq müəyyənləşdirmək.
- Plan tərtib etmək və onu öyrənənlərə paylamaq(və ya lövhədə yazmaq).

• Əyani və texniki vasitələrdən istifadə etmək

Müəllim mühazirə prosesini verbal (suallar vermək) və vizual (öyrənənlərin sifətlərinin ifadəsini və jestlərini müşahidə etmək) tənzimləməlidir.

Anlayışın çıxarılması

Bu üsul oyun-tapmaca formasında keçirilir və öyrənənlərdə yüksək fəallıq yaradılır. Müəllim lövhədə kart asır,onun arxasında öyrənənlərin tapacağı anlayışı yazır.Kartın yazı olmayan tərəfini öyrənənlərə göstərir və gizlədilmiş anlayışın xüsusiyyətlərinə aid 2 və ya 3 yönəldici söz sadalayır və ya yazır.Öyrənənlər həmin xüsusiyyətlərə uyğun olaraq gizlədilmiş anlayışı tapırlar.

Əgər öyrənənlər anlayışı tapmaqda çətinlik çəksələr,müəllim əlavə olaraq yeni xüsusiyyətlər sadalayır.

Öyrənənlər öz fərziyyələrini dedikdən sonra müəllim bu tapmacanın tapılıb-tapılmamağını hamıya çatdırır və kartlarda yazılan sözləri açıqlayır.

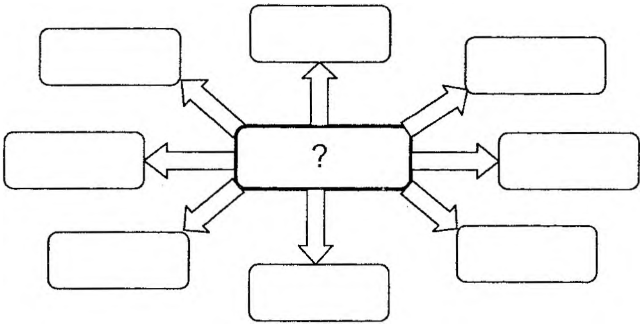

Söz assosiasiyaları

Bu üsuldan istifadə edilərkən öyrəniləcək mövzuya aid əsas söz (və ya söz birləşməsi) lövhəyə yazılır.Öyrənənlər həmin söz ilə bağlı ilk xatırladıqları fikirləri söyləyir və həmin fikirlər müəllim tərəfindən lövhədə qeyd edilir. Mövzu ilə bağlı olan sözlər deyilən fikirlərin arasından seçilir və əlaqələndirilir, onlardan anlayış və yaxud ideya

çıxarılır. Bu anlayış əsasında yeni materialın öyrənilməsinə başlanılır. Bu üsul həm də şifahi formada tətbiq edilə bilər.

Müzakirə

Müzakirə mövzu ətrafında ideya, məlumat, təəssürat, təhlil və təkliflərin qarşılıqlı mübadiləsidir. Onun əsas vəzifəsi,problemi təhlil edərək həlli yolunu tapmaq, düzgün qərar qəbul etmək üçün imkan yaratmaqdır. Müzakirədə dinləmək, təqdim etmək, sual vermək mədəniyyətini formalaşdırır, öyrənənlərin məntiqi və tənqidi təfəkkürünü, şifahi nitqini inkişaf etdirir.

Müzakirə apararkən əvvəlcədən öyrənənlərə müzakirə qaydaları xatırladılır. Mövzu aydın şəkildə ifadə olunur. Müzakirə prosesini inkişaf etdirən suallar vermək və öyrənənlərin cavablarını nəzərdən keçirməklə müəllim müzakirəni tənzimləyir. Bu zaman cavabı "Bəli" və ya "Xeyr" olan qapalı suallar vermək məqsədə uyğun hesab edilmir.

Müzakirədə mövzuya aid nə baş verdi? Nə üçün baş verdi? Bu başqa cür ola bilərdimi və necə? Siz bu vəziyyətdə nə edərdiniz? Sizin fikrinizcə, həmin obraz nə hiss etdi? Siz bu şəraitdə nə hiss edərdiniz? Bu düz idimi? Nə üçün? kimi suallardan istifadə olunur.

Akvarium

Bu üsulun məqsədi diskussiya vərdişlərini inkişaf etdirməkdir. Akvarium bir neçə variantda keçirilə bilər.

Akvariumun keçirilməsinin 1-ci variantı

Öyrənənlərin köməyi ilə diskussiya aparmaq qaydaları (məs: reqlamentə əməl etmək,bir-birinin sözünü kəsməmək və s)müəyyən edilir. Öyrənənlər 2 qrupa bölünür.Bir qrup dairənin daxilindəki sütunlarda əyləşərək müəllimin təklif etdiyi problemi müzakirə edir, dairədən kənardakı sütunlarda əyləşmiş digər qrup isə diskussiyanın müəyyən edilmiş qaydalara uyğun aparıldığını müşahidə edir.

Müəyyən olunmuş mövzu üzrə 1-ci qrup diskussiya aparır.15-20 dəqiqədən sonra diskussiya dayandırılır, xarici dairənin iştirakçıları

diskusiyanın gedişini qiymətləndirir və qruplar yerini dəyişərək bu və ya digər problemin müzakirsəini davam etdirirlər.

Akvariumun keşirilməsinin 2-ci variantı

Daxili dairənin iştirakçıları müəllimin təklif etdiyi problemi müzakirə edir və birinci variantdan fərqli olaraq iştirakçılar bu zaman yalnız problemin lehinə olan dəlilləri söyləyirlər.

Digər qrupun üzvləri xarici dairədə stullarda əyləşirlər,dəlilləri dinləyir, yazıya alır, təhlil edir, öz əks dəlillərini hazırlayırlar. 15-20 dəqiqədən sonra diskussiya dayandırılır,xarici və daxili dairədən olan öyrənənlər öz yerlərini dəyişirlər. Onlar əvvəlki iştirakçıların dəlillərini təkzib etmək üçün diskussiya aparırlar. Burada qrupların vahid fikrə gəlməsi önəmli deyil.

Rollar üzrə oyun

Rollar üzrə oyun hər hansı bir problemə müxtəlif nöqteyi-nəzərdən yanaşmağı tələb edir. Bu üsul öyrənənlərə hadisələrin iştirakçısı olmaq və mövcud vəziyyətə başqalarının gözü ilə baxmaq imkanı verir.

Müəllim rollu oyunlardan istifadə edərkən əldə etmək istədiyi məqsədi, oyunun mövzusunu, ssenarisini və oyunda iştirak edəcək obrazları əvvəlcədən müəyyənləşdirir, ifa olunacaq rolların mətni yazılmış kartlar hazırlayır. Rollar bölüşdürüldükdən sonra digər öyrənənlərdən kimin aparıcı,kimin müşahidəçi olacağını planlaşdırır. Hazırlaşmaq üçün öyrənənlərə vaxt verir. Oyun nümayiş etdirildikdən sonra müəllim qoyulmuş problemlə bağlı müzakirə təşkil edir.

Venn diaqramı

Əşya və ya hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək üçün bu üsuldan istifadə olunur.

çıxarılır. Bu anlayış əsasında yeni materialın öyrənilməsinə başlanılır. Bu üsul həm də şifahi formada tətbiq edilə bilər.

Müzakirə

Müzakirə mövzu ətrafında ideya, məlumat, təəssürat, təhlil və təkliflərin qarşılıqlı mübadiləsidir. Onun əsas vəzifəsi,problemi təhlil edərək həlli yolunu tapmaq, düzgün qərar qəbul etmək üçün imkan yaratmaqdır. Müzakirədə dinləmək, təqdim etmək, sual vermək mədəniyyətini formalaşdırır, öyrənənlərin məntiqi və tənqidi təfəkkürünü, şifahi nitqini inkişaf etdirir.

Müzakirə apararkən əvvəlcədən öyrənənlərə müzakirə qaydaları xatırladılır. Mövzu aydın şəkildə ifadə olunur. Müzakirə prosesini inkişaf etdirən suallar vermək və öyrənənlərin cavablarını nəzərdən keçirməklə müəllim müzakirəni tənzimləyir. Bu zaman cavabı "Bəli" və ya "Xeyr" olan qapalı suallar vermək məqsədə uyğun hesab edilmir.

Müzakirədə mövzuya aid nə baş verdi? Nə üçün baş verdi? Bu başqa cür ola bilərdimi və necə? Siz bu vəziyyətdə nə edərdiniz? Sizin fikrinizcə, həmin obraz nə hiss etdi? Siz bu şəraitdə nə hiss edərdiniz? Bu düz idimi? Nə üçün? kimi suallardan istifadə olunur.

Akvarium

Bu üsulun məqsədi diskussiya vərdişlərini inkişaf etdirməkdir. Akvarium bir neçə variantda keçirilə bilər.

Akvariumun keçirilməsinin 1-ci variantı

Öyrənənlərin köməyi ilə diskussiya aparmaq qaydaları (məs: reqlamentə əməl etmək,bir-birinin sözünü kəsməmək və s)müəyyən edilir. Öyrənənlər 2 qrupa bölünür.Bir qrup dairənin daxilindəki sütunlarda əyləşərək müəllimin təklif etdiyi problemi müzakirə edir, dairədən kənardakı sütunlarda əyləşmiş digər qrup isə diskussiyanın müəyyən edilmiş qaydalara uyğun aparıldığını müşahidə edir.

Müəyyən olunmuş mövzu üzrə 1-ci qrup diskussiya aparır.15-20 dəqiqədən sonra diskussiya dayandırılır, xarici dairənin iştirakçıları

diskusiyanın gedişini qiymətləndirir və qruplar yerini dəyişərək bu və ya digər problemin müzakirsəini davam etdirirlər.

Akvariumun keşirilməsinin 2-ci variantı

Daxili dairənin iştirakçıları müəllimin təklif etdiyi problemi müzakirə edir və birinci variantdan fərqli olaraq iştirakçılar bu zaman yalnız problemin lehinə olan dəlilləri söyləyirlər.

Digər qrupun üzvləri xarici dairədə stullarda əyləşirlər,dəlilləri dinləyir, yazıya alır, təhlil edir, öz əks dəlillərini hazırlayırlar. 15-20 dəqiqədən sonra diskussiya dayandırılır,xarici və daxili dairədən olan öyrənənlər öz yerlərini dəyişirlər. Onlar əvvəlki iştirakçıların dəlillərini təkzib etmək üçün diskussiya aparırlar. Burada qrupların vahid fikrə gəlməsi önəmli deyil.

Rollar üzrə oyun

Rollar üzrə oyun hər hansı bir problemə müxtəlif nöqteyi-nəzərdən yanaşmağı tələb edir. Bu üsul öyrənənlərə hadisələrin iştirakçısı olmaq və mövcud vəziyyətə başqalarının gözü ilə baxmaq imkanı verir.

Müəllim rollu oyunlardan istifadə edərkən əldə etmək istədiyi məqsədi, oyunun mövzusunu, ssenarisini və oyunda iştirak edəcək obrazları əvvəlcədən müəyyənləşdirir, ifa olunacaq rolların mətni yazılmış kartlar hazırlayır. Rollar bölüşdürüldükdən sonra digər öyrənənlərdən kimin aparıcı,kimin müşahidəçi olacağını planlaşdırır. Hazırlaşmaq üçün öyrənənlərə vaxt verir. Oyun nümayiş etdirildikdən sonra müəllim qoyulmuş problemlə bağlı müzakirə təşkil edir.

Venn diaqramı

Əşya və ya hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək üçün bu üsuldan istifadə olunur.

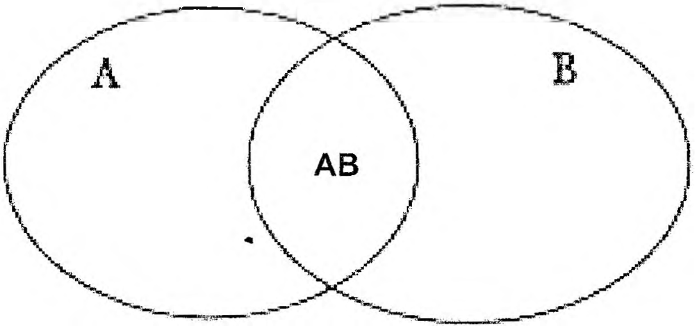

Venn diaqramından istifadə prosesi aşağıdakı mərhələlər üzrə aparılır.

- Müqayisə olunacaq əşya və hadisələr müəyyənləşdirilir.
- Kəsişən dairələr çəkilir(ortada yazmaq üçün yer saxlanılır).
- 1-ci və 3-cü dairədə müqayisə olunacaq obyektlər qeyd olunur.
- Öyrənənlər təlimatlandırırlır(təlimatda nəyin müqayisə olunacağı və dairələrdə oxşar və fərqli cəhətlərin necə qeyd olunacağı barədə danışılır).
- Müqayisə olunan obyektlər təsvir edilir (fərqli cəhətlər sağ və sol tərəfdə , oxşar cəhətlər kəsişmə dairəsində qeyd olunur).
- Müqayisə nəticəsində fikirlər ümumiləşdirilir.

Layihənin hazırlanması

Layihələrin hazırlanması müxtəlif mövzuların müstəqil şəkildə tədqiq edilməsidir. Öyrənənlər öz layihələrini təqdim etməzdən əvvəl uzun müddət onun üzərində işləyirlər. Layihələr öyrənənlərin tədqiqat vərdişlərinin, biliklərə müstəqil yiyələnmə bacarıqlarının formalaşmasında mühüm rol oynayır, onlara müstəqil şəkildə öz fəaliyyət proqramlarını qurmaqda, habelə öz vaxtını və işini qrafik üzrə planlaşdırmaqda kömək edir. Bu üsul həmçinin öyrənənlərin bir–biri ilə, eləcə də məktəbdən kənarda müxtəlif adamlarla qarşılıqlı əlaqəsi üçün şərait yaradır, hadisələrin hər hansı bir aspektini daha dərindən anlamağa imkan verir, əlavə ədəbiyyatdan istifadə etməyə istiqamətləndirir.

Layihələr hazırlayarkən müəllim mövzu və ya problemi müəyyən edir və sinfə bunlardan birini seçmək imkan verir. Problem həmçinin sinif tərəfindən "əqli hücum" üsulu ilə seçilə bilər.

Problem konkret olmalıdır. Müəllim və öyrənənlər birlikdə layihə üzərində işin başlama və başa çatma müddətini,istifadə olunacaq əyani vasitələri (ədəbiyyatlar, mənbələrə, təsviri vasitələr və s) bunları əldə etmək yollarını, iş formalarını (fərdi yoxsa, qrup şəklində) müəyyən edirlər.

İş prosesində müəllim suallara cavab verə və ya yol göstərə bilər. İşin icrasına isə öyrənənlər özü cavabdehdir.

Tədqiqatın nəticəsi: hesabat, xəritə, illüstrasiya, fotoşəkillər cədvəllər, qrafiklər, formasında ifadə oluna bilər.

Qərarlar ağacı

Bu üsul qərarların qəbul edilməsi zamanı alternativ yolları araşdırmaq və təhlil etmək məqsədi daşıyır.

Bu təlim prosesində və gündəlik həyatımızda bəzən elə çətin vəziyyətlərlə, problemlərlə rastlaşırıq ki, onların bir yox, bir neçə həlli yolları olur. Ancaq bu problemləri həll edərkən biz heç də həmişə onların mahiyyətini dərindən dərk edə bilmirik, ona görə də bəzən səhv qərarlar qəbul edirik. "Qərarlar ağacı" üsulu necə tətbiq olunur?

1. Əvvəlcə müəllim təhlil ediləcək problemi və onun həlli yollarının bir neçə variantını müəyyənləşdirir. Təklif olunan variantların hamısı eyni dərəcədə real və bərabər əhəmiyyətli olmalıdır ki, onların arasında "lider" variantı olmasın.

2. Təhlil olunacaq problem iri kağızda, aşağıdakı formada təqdim olunur.

problem		
1-ci variant	2-ci variant	3-cü variant
+	+	+
-	-	-
Qərar:		

3. Müəllim şagirdləri 4-6 nəfərlik qruplara bölür.

4. Müəllim qruplara tapşırığı izah edir. Hər qrupa cədvəl çəkilmiş bir kağız və marker verir. Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün vaxt təyin edilir (10-20 dəqiqə.)

5. Qruplar iş zamanı problemin verilmiş həlli yollarını təhlil edir,hər variantın müsbət və mənfi cəhətlərini müəyyənləşdirir və müvafiq xanaları doldururlar. Yalnız bütün variantlar təhlil edildikdən sonra mənfi və müsbət cəhətlər nəzərə alınaraq qərar qəbul olunur-variantlardan yalnız biri seçilir. Qərar cədvəlin aşağı hissəsində yazılır.

6. Qrup qəbul olunmuş qərarı yazdıqdan sonra müəllim cədvəlin qərar hissəsinin üstünü bağlayır (ancaq elə bağlamaq lazımdır ki, asanlıqla açmaq mümkün olsun).

7. Təqdimat zamanı qrupların nümayəndələri yazıları oxuyur, amma qərarı bildirmir. Müəllim başqa qruplardan xahiş edir ki, qrupun qeyd etdiyi müsbət və mənfi cəhətləri nəzərə alaraq onun hansı variantı seçdiyini tapsınlar. Şagirdlər öz fikirlərini söylədikdən sonra cədvəldə "Qərar xanası açılır."

8. Bütün qruplar öz işlərini təqdim etdikdən sonra,müəllim alınmış nəticələrin müqayisəsi və qəbul olunmuş qərarların əsaslı olması istiqamətində kiçik müzakirə aparır. Şagirdlərin diqqətini bu tapşırığın düşünülmüş qərarın qəbul olunmasında bizə kömək etdiyinə yönəltmək çox vacibdir.

Ziqzaq

Bu üsul mətnin məzmununun qısa müddət ərzində öyrənənlər tərəfindən mənimsənilməsinə imkan yaradır.

1-dən 4-ə qədər saymaqla sinfi dörd nəfərdən ibarət müxtəlif qruplara bölür. Qrupdakı hər bir şagirdin öz nömrəsi olur. Hər bir qrup üzvünə məzmunun bir hissəsi (məsələn, hekayənin bir hissəsi) göstərilən kartlar verilir. Hekayə qrupların sayına uyğun gələn hissələrə bölünür və hər qrup hekayənin bir hissəsini alır.

Müəllim qısaca olaraq hekayənin adını və məzmununu müzakirə edir və bildirir ki, şagirdlərin vəzifəsi onu başa düşməkdən ibarətdir. Dərsin sonunda hər bir iştirakçı hekayəni başa düşməlidir. Dərs zamanı qruplar verilmiş hissəni necə başa düşdüklərini müəyyən etməlidirlər.

Bütün 1 nömrəli şagirdlər birinci hissəni, 2 nömrəli şagirdlər ikinci hissəni alacaqlar və s. Müəllim izah edir ki, 1, 2, 3 və 4 qrupdakı şagirdlər (yəni qrupdakı bütün 1 nömrəli şagirdlər, qrupdakı bütün 2 nömrəli şagirdlər və s.) ekspert adlanır. Onların vəzifəsi verilmiş məzmunun öyrənilməsindən ibarətdir. Məzmunu daha yaxşı başa düşmək üçün onlar eyni nömrəli şagirdlərlə tapşırığı oxumalı və müzakirə etməlidirlər.Eyni nömrəli şagirdlər tədris məzmununun tərzi barəsində razılığa gəlməlidirlər. Daha sonra onlar öz əvvəlki qruplarına qayıdırlar və qrup üzvlərinə yeni məzmunu öyrətməlidirlər. Ekspertlər tədris strategiyaları və materialları barəsində razılığa gəlirlər. Öz məlumatlarını oxumaq, müzakirə etmək və tədris strategiyaları üzərində birgə işləmək üçün ekspertlərə vaxt tələb olunur.

Ekspertlər qrupu müzakirələri bitirdikdən sonra hər bir şagird öz ilkin qrupuna qayıdır və onlara həmin məzmunu öyrədir.

Müəllim şagirdlərə xatırladır ki, hər bir ekspert bütün hekayənin məzmununu başa düşməlidir. Şagirdlər hekayənin istənilən hissəsi ilə əlaqədar yarana biləcək sualları yazır və sonra həmin sualla bu hissəyə görə cavabdeh olan ekspertə müraciət edir. Əgər hələ də sualı olan şagird varsa, onlar bu sualla bütün ekspertlər qrupuna (məsələn, bütün

1 nömrəli ekspertlərə) müraciət edə bilər. Əgər, hələ də suallar qalıbsa, onları aydınlaşdırmaq üçün tədqiqat aparmaq lazımdır.

Sonda müəllim şagirdlərə mövzunu və hekayənin hissələrini xatırladır və onlardan xahiş edir ki, şagirdlər ekspertlərin təqdimatını necə başa düşüblərsə, məqalənin hər bir hissəsini şifahi şəkildə artan sıra ilə danışsınlar. Müəllim bununla şagirdin məntiqi biliyini yoxlayır.

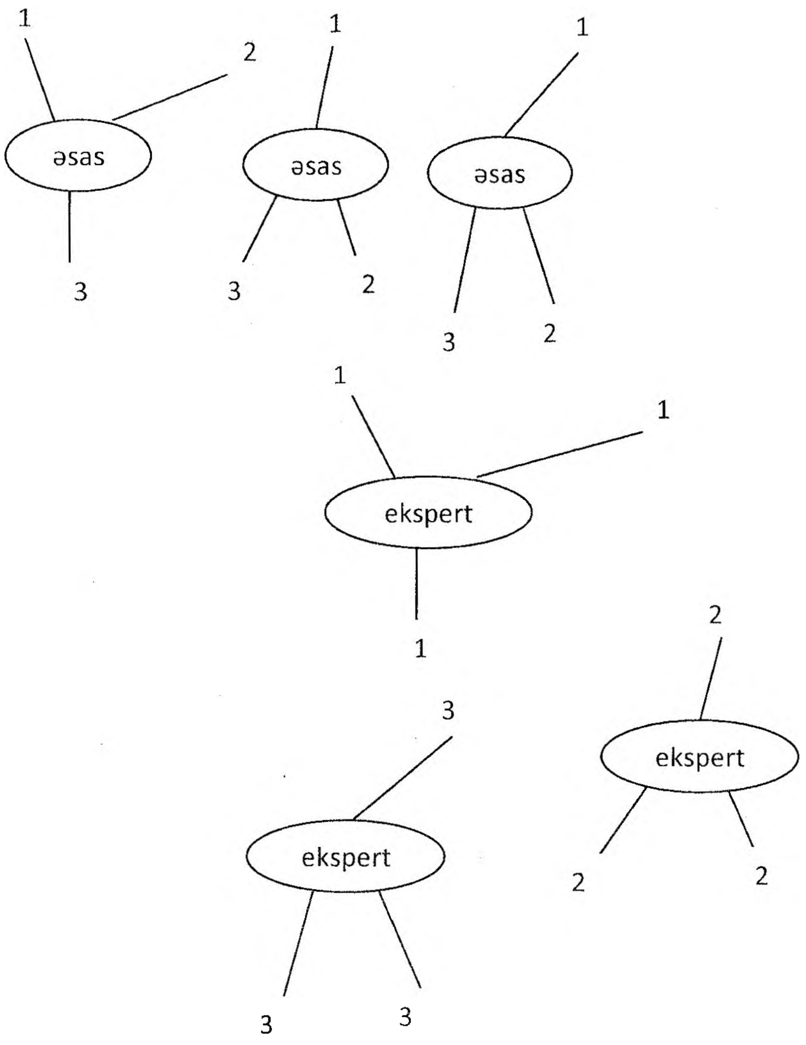

Karusel

Dərsdən əvvəl iri ağ kagızlarda (vatman)mövzuya aid suallar yazılır. Müəllim qruplara müxtəlif sual yazılmış bir kağız verir. Qrup üzvləri sualı oxuyur və bir cavab yazır. Kağızlar saat əqrəbi istiqamətində müəlliminköməkliyi ilə qruplara ötürülür. Karusel kimi, kağızlar bütün digər qruplardan keçərək axırda öz qrupuna qayıdır.Müəllim bu kağızları yazı lövhəsinə yapışdırır və bütün sinif cavabları müzakirə edir.

Fəal təlimin xüsusiyyətləri

- İştirakçıların bütün dərs zamanı fəal olması.
- Dərsin əvvəlində problemin qoyulması və dərsin gedişinin problemin həllinə yönəldilməsi.
- Yeni biliklərin müstəqil kəşf edilməsi təlimin tədqiqat formasında keçirilməsi.
- Təlimin interaktiv şəklində keçirilməsi: şagirdlərin birgə fəaliyyəti, müəllim və şagirdlərin qarşılıqlı əməkdaşlığı.
- Qrup işindən geniş istifadə olunması.
- Biliklərin yaradıcı tətbiqi.
- Müxtəlif tipli tapşırıqlardan, bilik mənbələrindən və iş vərəqlərindən istifadə edilməsi və s.

Fəal təlimin üstünlükləri

- Müstəqil düşünmə və sərbəst nəticə çıxartmaq imkanı.
- Şagirdlərin fəallığı.
- Az vaxt ərzində daha çox məlumat mənimsəmə imkanı.
- Tədqiqat vərdişlərinin formalaşması və inkişafı.
- Əməkdaşlığın və qarşılıqlı hörmətin formalaşması.

Fəal təlimin əsas mexanizmləri

Mexanizm № 1 Problemli şəraitin yaradılması:

Şagirdin qarşısına problem qoyulur və onun problemi həll etməyə yönəldilməsi nəticəsində idrak fəallığı yaranır.

Mexanizm № 2 Şagird-tədqiqatçı, müəllim fasilitator.

Fəal təlim zamanı şagird subyekt mövqeyini tutmalı, bu prosesin bərabər iştirakçısı olmalıdır. Şagird tədqiqatçı, müəllim isə bələdçi rolunu həyata keçirməlidir. Şagirdlər bilikləri müstəqil şəkildə tədqiqat zamanı əldə etməlidir.

Mexanizm № 3 Dialoqun və əməkdaşlığın zəminliyi.

Fəal təlim dialoji şəkildə əməkdaşlıq şəklində keçirilir

Mexanizm № 4 Psixoloji dəstək. Hörmət və etibar. Şagirdlərin idrak fəallıqlarını saxlamaq vasitəsi- onların psixoloji dəstəklənməsidir: müəllimin xeyirxah münasibəti, şagirdlərə hörmət və etibar, onların bacarığına inam

Fəal təlimin 4 əsas mexanizmi idrak fəallığının əmələ gəlməsinə və dərs zamanı saxlanmasına səbəb olur. Dərketmə və biliklərin mənimsənilməsi prosesində təfəkkürün fəallaşdırılması nəticəsində şagirdlərdə sərbəstlik, biliklərin daha da müstəqil qavranılmasına imkan yaranır və təlim daha səmərəli olur. Fəal təlimin mexanizmləri standartların həyata keçirilməsini təmin edir.

Fəal təlimin ənənəvi təlimin müqayisəsi

Ənənəvi təlim	Fəal təlim
Hafizəyə əsaslanır	Təfəkkürə əsaslanır
Monoloji təlimdir	Dialoji təlimdir
Tədrisdə avtoritar üslub əsasdır	Tədrisdə demokratik üslub əsasdır
Müəllim - əsas bilik mənbəyidir	Bilik mənbələri müxtəlifdir
Şagirdlər passivdir	Şagirdlər fəaldır
Şagirdlər yeni bilikləri müəllimin məlumatları və izahlarını qavrama və yadda saxlama əsasında mənimsəyirlər	Şagirdlər yeni bilikləri tədqiqat zamanı dərk edirlər
Hazır halda əldə edilən biliklərin möhkəmləndirilməsi yolu ilə mənimsəmənilməsi	Məsələnin həlli prosesində biliklərin müstəqil əldə edilməsi və mənimsənilməsi

Müəllimin bələdçilik mövqeyinin həyata keçirilməsi qaydaları.

Fəal təlim zamanı müəllimin bələdçi rolunu müəyyən edən əsas funksiyası – fasilitasiya adlanır.

Fasilitasiya qaydaları.

- Fikrin təhrik edilməsi qaydaları.
- Psixoloji dəstəkləmənin qaydaları.
- Məlumatla təmin etmə qaydaları.
- Təşkilatı dəstəkləmənin qaydaları.

Fasilitasiya aşağıdakılara əsaslanır.

- Müəllim və şagirdlərin birgə əməkdaşlığı.
- Onların qarşılıqlı hörmət və etibarı.
- Şagirdlərin olduqları kimi qəbul edilməsi və müəllim tərəfindən onların daim dəstəklənməsi.
- Şagirdlərin qabiliyyətlərinə inam.
- Təfəkkürün stimullaşdırılması.
- Şagirdlərdə öyrənmə stimulunun və motivasiyasının yaradılması.
- Onların sinif mühitinə, müəllimin xüsusi həssas münasibətinə uyğunlaşması.

Proses	*Fasilitasiya qrupda diskussiyanın təşkili, fəallaşdırılması prosesidir.*
Əsas xüsusiyyət	*Fasilitasiya prosesinin xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, dərsdə məlumatı müəllim yox, qrup çatdırır.*
Funksiya	*Fasilitatorun mövqeyi, onun əsas funksiyası – fikrin təhrik edilməsi və onu lazım olan istiqamətə yönəldilməsidir.*
Məqsəd	*Fasilitasiya yanaşması idraki və yaradıcı tələbatların tam ödənilməsinə, yəni şagirdlərin öz qabiliyyətlərini gerçəkləşdirilməsinə yönəlmişdir.*
Rol	*Müəllim - fasilitator uşaq tərəfindən biliklərin əldə edilməsi prosesində bələdçi rolunu yerinə yetirir.*

TEST 1

1. "Kurikulum" sözünün lüğəti mənası nə deməkdir:
A) Təhsil, fənn
B) Təhsil pilləsi, təhsil proqramları
C) Konsepsiya, əmr
D) Yol, istiqamət

2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası neçənci ildə təsdiq edilmişdir?
A) 19 iyun 2010-cu il
B) 24 oktyabr 2013-cü il
C) 5 iyun 2006-cı il
D) 19 iyun 2009-cu il.

3. Strategiya ilə oxuyan oxucu məqsədləri müəyyənləşdirərkən əsasən hansı üsuldan istifadə edir?
A) Ziqzaq
B) Karusel
C) BİBÖ
D) Akvarium

4. Hansı əsas standartın funksiyasına aid deyil?
A) 2 rəqəmlə ifadə olunur
B) Əsasən dəyişməzdir
C) Daim siniflər üzrə dəyişir
D) Təlim üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrinin məzmun xətləri üzrə ifadə edir.

5. "Problemin həll edilməsi yolu ilə əldə olunan yeni biliklərdir" fikri biliyin hansı növünə aiddir?
A) Deklarotiv
B) Prosedural
C) Kontekstual
D) İdraki

6. Hansı təlimin təşkilinə verilən əsas tələblərə aid deyil?
A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Şagirdyönümlülük
C) İnkişafyönümlülük
D) Tələbyönümlülük

7. Prespektiv planlaşdırmada aşağıdakılardan hansı göstərilmir?
A) Mövzu
B) Məqsəd
C) Tarix
D) İnteqrasiya

8. Hansı fəal dərsin mərhələlərinə aid deyil?
A) Məlumatın mübadiləsi
B) Nəticə və ümumiləçdirmə
C) Yeni dərsin izahı
D) Qiymətləndirmə və refleksiya

9. Holistik sözünün latınca mənası nədir?
A) Yarımçıq, xüsusi
B) Ləng, asta
C) Ümumi, bütöv, tam
D) Xüsusi, bütöv

10. Analitik qiymətləndirmə necə qiymətləndirmədir?
A) Sürətli
B) Uzunmüddətli
C) Gözəyarı
D) Şifahi

11. Əgər şagird I yarımillikdə "5", II yarımillikdə "2" qiymət alarsa ona illik qiymət neçə yazılmalıdır?

A) 3
B) 2
C) 5
D) 4

12. Hansılar iş üsuludur?

A) Qruplarla iş, fərdi iş, BİBÖ
B) Beyin həmləsi, Venn diaqramı, rollu oyun
C) Cütlərlə iş, akvarium, ziq-zaq
D) Klaster, kollektiv iş, qərarlar ağacı

13. Fəal təlimin xüsusiyyətlərinə aid olmayanları seçin.

A) Təfəkkürə əsaslanır, dialoji təlim, şagirdlər fəaldır
B) Şagirdlər yeni bilikləri tədqiqat zamanı dərk edir, dialoji təlim
C) Hafizəyə əsaslanır, monoloji təlim, müəllim əsas bilik mənbəyi kimi
D) Dialoji təlim, şagirdlər passivdir

14. Hansı banddə verilənlər fasilitasiya qaydalarına aiddir.

A) Dərsin təşkili qaydaları
B) Psixoloji dəstəkləmənin qaydaları
C) Monoloji təlimin qaydaları
D) Hafizəyə əsaslanan biliyin tədrisi qaydaları

15. Fənn kurikulumunun səciyyəvi xüsusiyyətləri hansılardır?

A) Nəticəyönümlülük
B) Fənyönümlülük
C) Müəllimyönümlülük
D) Təklifyönümlülük

16. Hansı xüsusiyyət fərdi iş formasının müsbət cəhətinə aiddir?

A) Şagirdlərin daha yaxından əməkdaşlıq etməsini təmin etmək
B) Bir şagirdi mükəmməl öyrətmək
C) Vaxt itkisinə yol verməmək
D) Şagirdlərin fəaliyyətini öndə saxlamaq

17. Hansı banddə verilənlər rubrikin növləridir?

A) Müşahidə, layihə
B) Koqnitiv, affektiv
C) Psixomotor, idraki
D) Holistik, analitik

18. Aşağıdakılardan hansı idrak taksonomiyasının səviyyələrinə aid deyil.

A) Analiz
B) Dəyərləndirmə
C) Müqayisə etmə
D) Anlama

19. Gündəlik planlaşmada qeyd olunmayan hansıdır?

A) Dərsin mərhələləri
B) Tədris vahidi
C) İş üsulları
D) Resurslar

20. Təhsil Nazirliyi tərəfindən keçirilən qiymətləndirmə istiqaməti hansıdır?
A) Beynəlxalq qiymətləndirmə
B) Milli qiymətləndirmə
C) Məktəbdaxili qiymətləndirmə
D) Dioqnostik qiymətləndirmə

21. Fəal dərsin neçə mərhələsi var?
A) 5
B) 4
C) 7
D) 8

22. Qrupda diskusiyanın təşkili, fəallaşma, səmərəli yönəltmə nə adlanır?
A) Fəal prosesin məqsədi
B) Fasilitasiya prosesi
C) Dərsin motivasiya mərhələsi
D) Təlim üsulu

23. Verilənlərdən hansı açıq sualdır?
A) Nə
B) Nə vaxt
C) Niyə
D) Nə zaman

24. Ayrı-ayrı fənlər üzrə bilik, bacarıq, vərdiş və mövzuların ardıcıllığını, həmin mövzulara, bölmələrə verilən saatların miqdarını müəyyən edən dövlət sənədi hansıdır?
A) Fənn kurikulumu
B) Fənn proqramı
C) Taksonomiyalar
D) Milli kurikulum

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Şagirdin mövqeyi
2. Müəllim mövqeyi
3. İnteraktiv iş formaları
a) "kəşf edən", "tədqiqatçı"
b) "bələdçi", "aparıcı"
c) cütlüklərlə iş
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3b

TEST 2

1. Verilənlərdən hansı məzmun standartına nə aiddir.
A) Bilik və fəaliyyət
B) Sturuktur və məzmun
C) Proses və fəaliyyət
D) Strategiya və standart

2.Fəaliyyətin növləri hansılardır?
A) Deklarativ, idrak, psixomotor
B) Emosional-affektiv, prosedual idrak
C) Deklarativ, psixomotor, kontekstual
D) İdrak, emosional-affektiv, psixomotor

3. Biliyin kateqoriyaları hansılardır?
A) Ünsiyyət, deklarativ, idrak
B) Prosedural, kontekstual, idrak
C) Deklarativ, prosedural, kontekstual
D) İdrak, emosianal-affektiv, psixomotor

4. Hansı sətirdə fənn kurikulumun səciyyəvi cəhətləri sadalanıb?
1. Bəzi fənnlər üzrə qiymət normaları müəyyən edilib
2. Nəticəyönümlüdür
3. Şəxsiyyətyönümlüdür
4. Fənyönümlüdür
5. İnteqrativlik əsas prinsip kimi qəbul olunub
A) 2,4,6
B) 1,3,5
C) 2,3,5
D) 3,5,6

5. Təlim strategiyalarına *aid olmayanı seçin.*
A) Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
B) İş formaları
C) Standart
D) Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər
E) Üsullar

6. Düzgün motivasiya necə olmalıdır?
1. Düşündürücü (2 və daha çox fərziyyələri yaradan)
2. Asanlıqla cavabı tapılan, qısa (3-5 dəq.)
3.Məqsədyönlü
4.Həyatla əlaqəli
5.Konkret
6.Ziddiyəti həll etmək tələbatı
A) 1,2,4
B) 3,5,6
C) 1,5,6
D) 1,4,7

7. Qiymətləndirmə standartları neçə səviyyədə müəyyən olunur?
A) 3
B) 6
C) 5
D) 4

8. Diaqnostik qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?
A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə

C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədilə
D) Şagirdin gündəlik bilik səviyyəsini izləmək məqsədilə

9. Kurikulum islahatını zəruri edən səbəblər hansılardır?
1. Cəmiyyətdə yeni ictimai münasibətlərin yaranması
2. Təlim prosesi ilə əlaqəli tədqiqatlar
3. Planlı iqtisadiyyatdan bazar iqtisadiyyatına keçid
4. Dünya təhsil sisteminə inteqrasiya
5. Şagirdlərin zəifliyi
6. İnformasiya əsrinin tələbləri
7.Təhsilin məqsəd və vəzifələrinə yeni baxış və yanaşmaların formalaşması
A) 1,2,4,6
B) 1,5,6,7
C) 3,4,6,7
D) 2,5,6,7

10."Ana dili: 1.2.4. Nitqində jest və mimikalardan istifadə edir. "Aşağıdakılardan hansı təqdim edilmiş alt standartı bilik (1) və fəalliyyət (2) kateqoriyaları əks etdirir?
A) 1.Prosedural 2.Emosional
B) 1.Deklarativ 2.Psixomotor və emosional
C) 1.Prosedural 2.Psixomotor və emosional
D) 1.Dektarativ 2.Psixomotor

11. Fəal (1) və ənənəvi (2) dərslərin quruluşunda fərq düzgün göstərilməyib.
A) 1-də motivasiya, refleksiya mərhələləri var, 2-də isə yoxdur
B) 1-də biliklər dərsin ilkin mərhələlərində, 2-də isə dərsin sonuna yaxın əldə olunur
C) 1-də təlim prosesin mərkəzi – tədqiqatdır, 2-də isə -mühazirədir.
D) 1-tətbiqetmə produktiv xaeakter daşıyır, 2-də isə-reproduktiv

12. Hansı sətirlərdə fəal təlim mexanizmlərin sadalanmasında səhvə yol verilib?
A) Şagird-tətqiqatçı, müəllim-fasilitator, bələdçi
B) Problemli şəraitin yaradılması
C) Təlim məqsədlərinin düzgün müəyyənləşdirilməsi
D) Dialoqun və əməkdaşlığın zəruriliyi
E) Psixoloji dəstək, hörmət və etibar.

13. Hansı sətirdə fəal təlimə aid olan xüsusiyyətlər sadalanıb?
A) Şagirdlər yeni bilikləri tədqiqat zamanı dərk edirlər, monoloji təlim, tədrisdə demokratik üslüb
B) Bilik mənbələri müxtəlifdir, şagirdlər yeni bilikləri müəllimin məlumatları və izahatlarını qavrama və yadda saxlama əsasında mənimsəyirlər.
C) Məsələnin həlli prosesində biliklərin müstəqil əldə edilməsi və mənimsənilməsi, tədrisdə avtoritar üslub,dialoji təlim

D) Təfəkkürə əsaslanır; bilik mənbələri müxtəlifdir; problem-dioloji xarakter daşıyır.

14. Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və təlabatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?
A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

15. Fasilitasiya (bələdçilik) qaydalarını seçin?
1. İştirakçıların şüurunda dərsin dəqiq "səklini" formalaşdırın
2. Dərsə şagirdlərin məntiqi, tənqidi, yaradıcı təfəkkürü və elmi-tədqiqat vərdişlərini inkişaf etdirən tapşırıqları daxil edin.
3. Hər hansı bir fikrin qiymətləndirilməsinə imkan verin
4. İştirakçıların fikirləri ilə səmimi maraqlanın
5. Açıq suallardansa, qapalı suallardan daha çox istifadı edin.
6. Löhvədə və ya kağız üzərində qrup işi zamanı müəyyən edilən əsas halları qeyd etmək məqsədəuyğundur.

A) 2,3,4
B) 1,3,5
C) 1,4,6
D) 3,4,6

Kurikulum 2015

16. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr hansılardır?
A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları, şagirdlərin yazı işlərinin təhlili, test tapşırıqlarının nəticələri
B) Müsahibə, sohbət, müşahidə,tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq
C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi
D) Müşahidə,valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq,nailiyyətlərin nümayişi

17. Aşağıdakılardan biri alt standartın funksiyasına aiddir?
A) Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır
B) Mövzuların seçilməsinə xidmət edir
C) Summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir
D) Diaqnostik qiymətləndirmənin aparılmasına xidmət edir

18. Verilən vəziyyətdən çıxış yolu tapmaq lazımdır. Tapşırıq təfəkkürün hansı növünə əsaslanır?
A) Tənqidi
B) Qlobal təfəkkür
C) Məntiqi
D) Yaradıcı

19.Nəyə görə motivasiya düşündürücü və məqsədə uyğun olmalıdır?
1. Tədqiqatı dərsin nəticələrinə istiqamətləndirir

2. Şagirdlərdə idrak fəallığı oyadır, 45 dəqiqə ərzində dərsin bütün mərhələləri arasında vaxtı paylaşdırıb, onları tam şəkildə həyata keçirməyə imkan yaradır
3. Dərsi maraqlı edir, dərs vaxtında qutarir
4. Şagirdlərdə fikrin təhrik etməsini stimullaşdırır
A) 1,2
B) 2,3
C) 1,4
D) 3,4

20. Refleksiya mərhələsi nəyə xidmət edir?
A) Şagirdlərin tədqiqatının nəticəsini müzakirə etməyə
B) Şagirdlərin tədqiqat fəaliyyətinin əsas mərhələlərini dərk etməyə
C) Müəllimin söylədiklərini yadda saxlamağa
D) əldə olunmuş biliklərin müzakirəsinə

21. İnformatika: 2.1.1. Obyektin informasiya modelini izah edir. "Aşağıdakılardan hansı təqdim edilmiş alt standartın bilik (1) və fəaliyyət (2) kateqoriyalarını əks etdirir.
A) 1. Prosedural 2. İdraki
B) 1. Deklarativ 2. İdraki və emosional
C) 1. Prosedural 2. Psixomotor
D) 1. Dektlarativ 2. İdraki

22. Fasilitasiya nəyə əsaslanır? Biri səhvdir.
A) Müəllim və şagird əməkdaşlığına
B) Şagirdlərin qabiliyyətinə inam
C) Təfəkkürün stimullaşdırılmasına
D) Təlimatsız tapşırıqların verilməsi

23. Gündəlik planlaşdırmada müəllimin buraxdığı səhvlər hansılardır? (3-nü seçin)
1. Keçiləcək mövzunun müəyyənləşdirmək
2. Məzmun standartının müəyyənləşdirilməsi
3. İnteqrasiya imkanlarının müəyyənləşdirilməsi
4. Qiymətləndirmə vasitələrinin müəyyənləşdirilməsi
5. Təqdim edilmiş planlaşdırmadan kənara çıxmamaq
6. Dərslikdə verilmiş materialı mənimsətmək
A) 1,2,3
B) 3,4,5
C) 1,5,6
D) 1,3,5

24. Diaqnostik qiymətləndirmənin əsas məqsədi nədən ibarətdir?
A) Şagirdlərin təlim sahəsində irəliləyişlərinin izlənməsini təmin etmək
B) Şagirdlərin özünü qiymətləndirmə bacarığını inkişaf etdirmək
C) Təlim prosesinin planlaşdırmasında şagirdlərin fərdi inkişaf xüsusiyyətlərini nəzərə almaq
D) Tədris prosesinin düzgün istiqamətləndirliməsini və səmərəliyini təmin etmək

25. Summativ qiymətləndirmənin məqsədlərini müəyyənləşdirin.

1. Müəllimin tədris fəaliyyətini izləmək
2. Sinfin ilkin səviyyəsini müəyyənləşdirmək
3. Məktəbdə təlimin təşkili işinin səviyyəsini müəyyənləşdirmək
4. İnkişafın izlənməsinə xidmət edir
5. Təlim və tədris monitorinqini həyata keçirmək

A) 1,2,3
B) 2,3,5
C) 2,4,5
D) 1,3,5

TEST 3

1.Ənənəvi (!) və müasir qiymətləndirmənin müqayisəsində biri düzgün verilmişdir:

A)1-təhsilin keyfiyyətinə yğnəlmişdir, 2-şagirdin subyektiv qiymətləndirilməsinə yönəlmişdir

B) 1- tədris prosesinin bütün mərhələlərində tətbiq edilir, 2- cari qiymətləndirmə formal xarakter daşıyır

C) 1-tədris prosesinin yalnız müəyyən bir hissəsində tədbiq edilir, 2- şagirdin nailiyyətinin inkişafı sistemli şəkildə izlənilir

D) 1-şagirdin bilik səviyyəsi qiymətləndirilir, 2-şagird müəllimin təyin etdiyi meyarlarla qiymətləndirilir

2. Təlim strategiyalarına aid olanları seçin.

1. Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
2. Qiymətləndirmə növləri və üsulları
3. İş formaları
4. Təlimin nəticələri
5. Standart
6. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər
7. Üsullar

A) 1,3,4,6 B) 3,4,6,7
C) 1,3,6,7 D) 2,3,5,7

3. Fənn kurikulumunda nə əks olunub?

1. Qiymətləndirmə növləri və üsulları
2. Mövzular
3. Məzmun(fənnin məqsədləri, məzmun xətti, standartlar,alt standarlar)
4. Həftəlik dərs saatlarının miqdarı
5. Ümumi təhsil pillələrinin təlim nəticələri
6. Pedaqoji strategiyalar

A) 1,3,6 B) 1,2,4
C) 2,3,5 D) 3,4,6

4. Kompetensiya nədir?

A) Biliklər, bacarıqlar, dəyərlər, keyfiyyətlər, vərdişlər

B) Vasitələr, bacarıqlar, dəyərlər, keyfiyyətlər, vərdişlər

C) Biliklər, bacarıqlar, dəyərlər, prinsiplər, vərdişlər

D) Təhsil, bacarıqlar, dəyəzlər, keyfiyyətlər, məzmun

5. Nəticəyönümlü deyəndə nə nəzərdə tutulur?

A) Nəticənin müəllim tərəfindən əldə edilməsidir

B) Nəticəni şagirdin özünün müəyyən etdirilməsidir

C) Nəticənin validey tərəfindən əldə edilməsidir

D) Əvvəlcədən müəyyən edilmiş şagird nailliyyətinin nəticələr formasında əks etdirilməsidir.

6. Aşağıdakılardan hansı kurikulumun əsas xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

A) İnteraqtivlik

B) Nəticəyönümlüdür

C) Şagirdyönümlüdür

D) Təklifyönümlüdür

7. Biri formativ qiymətləndirmənin xüsusiyyətidir.
A) Qiymətləndirmə standartlarına əsaslanır. Keyfiyyət göstəriciləri nəzərə alinir.
B) Alt-standart əsasında qurulur. Daha obyektiv, dəqiq, adekvat, sistemli
C) Formal, dəqiq olmayan, müəllimin subyektiv rəyinə əsaslanan
D) Yalnız testlərlə aparılır

8. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin neçə növü var?
A) 2 B) 4
C) 5 D) 3

9. Diaqnostik qiymətləndirmə nə zaman aparılır?
A) Dərs ilinin, tədris vahidlərinin əvvəlində, yeri gəldikdə bəhs və bölmələrin əvvəlində zəruri vəziyyət yarandıqda
B) Təhsilin hər hansə bir mərhələsində şagirdlərin əldə etdikləri bilikləri qiymətləndirmək məqsədi ilə
C) Dərsin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədi ilə
D) Dərs ilinin sonunda

10. Rubriklərin növlərini seçin.
1. Düşündürücü rubrik
2. Holistik rubrik
3. Analitik rubrik
4. Ekspres rubrik
A) 1,2 B) 1,3
C) 2,3 D) 3,4

11. Rubriklərin əsas elementlərini seçin.
1. Rubrikin adı
2. Aspektlər və meyarlar
3. Müəllimin adı
4. Qiymətləndirmə şkalası
5. Məktəbin adı
6. Səviyyə üzrə göstəricilər
7. Səviyyə deskriptoru
A) 1,3,5,6 B) 1,2,4,6,7
C) 2,3,4,5,7 D)1,3,4,5,6,7

12. Biri təlimin təşkilinə verilən tələblər sırasında verilə bilməz.
A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Fəaliyyətin stimullaşdırılması
C) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
D) Biliklərin reproduksiyası

13. Tədris vahidlərinin ardıcıllığını müəyyən edin.
A) Məzmun ardıcıllığı məntiqi ardıcıllıq
B) Zaman ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, xronoloji ardıcıllıq
C) Sadədən mürəkkəbə ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, cari ardıcıllıq
D) Anlayışların ardıcıllığı, resursların ardıcıllığı, məntiqi ardıcıllıq

14. Müasir təlimin prinsipləri hansılardır?
1.Şəxsiyyətə yönəlmiş təlim
2.Fəal idrak
3.Təlim prosesi
4.İnkişaf etdirirci təlim
5.Qabaqlayıcı təlim
6.Cəlbedici təlim
7.Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi

8.Əməkdaşlıq
9.Dioloji təlim.
A) 1,2,4,5,7,8,9
B) 1,2,3,4,5,6,7
C) 3,4,5,6,7,8
D) 3, 4, 8, 7, 9

15. Fəaliyyət kateqoriyasına aid olanları seçin.
1. Metakoqnitiv
2. İdraki (koqnitiv)
3. Kontekstual
4. Emosianal-affektiv (ünsiyyət)
5. Psixomotor
6. Faktoloji
A) 1,2,3 B) 2,4,5
C) 2,3,6 D) 1,4,6

16. Məzmun standartının bilik və fəaliyyət komponentləri müvafiq olaraq müəyyən etməyə yardımçıdır.

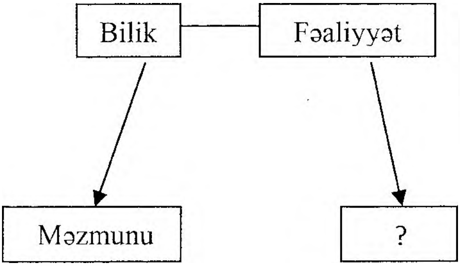

A)Təlim strategiyalarını
B) Təlim nəticəsini
C) Yeni biliyi
D) Motivasiyanı

17. Təlimin üsullarını (texnikalarını) seçin.
1. Motivasiya
2. BİBÖ
3. Fərdi iş
4. Klaster
5. Kublaşdırma
6. Qrup işi
A) 3,4,6 B) 2,4,5
C) 1,2,6 D) 1,4,6

18. Nöqtələrin yerinə fasilitasiyaya aid hansı sözü yazmaq olar?
Fasilitatorun mövqeyi, onun əsas ...., fikrin təhrik edilməsi və onun lazım olan istiqamətə yönəldilməsidir.
A) Xüsusiyyət B) Funksiya
C) Məqsəd D) Rol

19. Kiçik qrup işi zamanı şagirdlər üçün tələb olunan qaydalardan biri yanlışdır.
A) Qruplara bölmə üsulunu dərsin məqsədlərinə uyğun olaraq əvvəlcədən müəyyən etmək
B) Qrup üzvlərinin vəzifələrini düzgün müəyyən etmək
C) Bir-birini diqqətlə dinləmək
D) Qrup işi qaydalarına tabe olmaq

20. Aşağıdakılardan biri iş forması deyil.
A) Cütlərlə iş
B) Fərdi iş
C) Böyük qrupda müzakirə
D) Kiçik qruplarda iş

21. Hansı bənddə verilmiş fasilitasiya qaydası təşkilatı dəstəklənməyə aiddir?
A) İştirakçıların şüurunda dərsin dəqiq şəklini çəkin
B) Motivasiya mərhələsində şagirdləri dərsin movzusunun müəyyənləşdirilməsinə cəlb edin.

C) Şagirdlərdə öz fəaliyyətlərini planlaşdırmaq və təşkil etmək bacarığı formalaşdırın.
D) Konstruktivliyi dəstəkləyin, qarşıdurmaya şərait yaratmayın.

22. Formativ qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?
A) Fənn üzrə təlimin hər hansı mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədi ilə
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə
C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarım ilin və ilin sonunda) şagirdlərin nailiyyətlərini qiymətləndirmək məqsədilə
D) Təlim prosesinin sonunda şagirdlərin əldə etdikləri bilikləri qiymətləndirmək məqsədilə

23. Summativ qiymətləndirmədə neçə faiz suala düzgün cavab verən şagird "3" qiymət alır?
A) 20% daxil olmaqla 50%
B) 20% daxil olmaqla 50%
C) 50% daxil olmaqla 80%
D) 80% daxil olmaqla 100%

24. Formativ qiymətləndirmə hansı mərhələdə aparılır?
A) Təlim prosesinin əvvəlində
B) Təlim prosesinin əvvəlində və sonunda
C) Təlim prosesinin sonunda
D) Dərs ilinin əvvəlindən başlayaraq mütəmadi

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Problem-situasiyanın yaradılması
2. Şagird-tədqiqatçı, müəllim-fasilitator
3. Dialoq və əməkdaşlığın zəruriliyi
4. Psixoloji dəstək, hörmət və etibar
a) Şagird subyektiv rolunda çıxış edir.
b) Şagird qarşısında problem qoyulur.
c) Təlim dialoji şəkildə həyata keçirilir.
d) Şagird dəstəklənməsi onların idrak fəallığını saxlamaq vasitəsidir.
A) 1b,2a,3c,4d
B) 1c,2d,3a,4b
C) 1a,2c,3d,4b
D) 1d,2a,3b,4c

TEST 4

1.Sualların səviyyələr üzrə paylanması hansı bənddə düzgündür?

A) I səviyyə üzrə 20%,
II səviyyə üzrə 30%,
III səviyyə üzrə 30%, IV səviyyə üzrə 20%

B) I səviyyə üzrə 30%,
II səviyyə üzrə 20%,
III səviyyə üzrə 20%,
IV səviyyə üzrə 30%

C) I səviyyə üzrə 30%,
II səviyyə üzrə 30%,
III səviyyə üzrə 20%,
IV səviyyə üzrə 40%

D) I səviyyə üzrə 20%,
II səviyyə üzrə 20%,
III səviyyə üzrə 30%,
IV səviyyə üzrə 30%

2. Təhsil islahatı neçənci illəri əhatə edir?

A) 1999-2007
B) 2001-2011
C) 1999-2013
D) 1999-2009

3. Kurikulum nədir?

A) Təlimin təşkilinə qoyulan tələblər və qiymətləndirmə nümunələri toplusu
B) Təlim prosesi ilə bağlı bütün fəaliyyətlərin səmərəli təşkilinə, məqsədyönlü və ardıcıl həyata keçirilməsinə imkan yaradan konseptual sənəd.
C) Dərs nümunələri, qiymətləndirmə nümunələri və müəllimlər üçün digər metodik göstərişlər toplusu
D) Təlim metodu, forma və vasitələrin məcmusu

4. Milli Kurikulum hazırlanarkən aşağıda göstərilən prinsiplərin hansı nəzərə alınmamışdır?

A) Tələbyönümlük
B) Nəticəyönümlük
C) Subyektivlik
D) Şəxsiyyətyönümlük

5. İbtidai təhsil səviyyəsi üçün neçə fənn səhv hazırlanıb?

A) 10 B) 9
C) 11 D) 12

6. Kurikulumlarda fənnin məzmunu necə verilmişdir?

A) Bacarıqlar şəklində ifadə edilən təlim nəticələri-standartlar formasında
B) Qimətləndirmə standartları şəklində ifadə edilən təlim nəticələri-standartlar formasında
C) Biliklər şəklində ifadə edilən təlim nəticələri-standartlar formasında
D) Oyun və fəaliyyət şəklində ifadə edilən təlim nəticələri-standartlar formasında

7. Kurikulumda məzmun standartı nədir?

A) Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək üçün konkret ölçülərdir.
B) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və müəllimlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir

C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir
D) Yalnız şagird fəaliyyətinin mərhələlərini əhatə edir

8. Aşağıdakı ifadələrdən hansılar alt- standartlara aid deyil?
A) Əsas standartın tərkib hissəsi olub ona xidmət edir
B) Təlimin müxtəlif mərhələləri üzrə şagirdlərin inkişafını izləməyə imkan verir
C) Təlim prosesinin planlaşdırılması və qurulmasını istiqamətləndirir
D) Təhsil pillələri üzrə dəyişməz qalır

9. 4.1.4. Ədədin kəmiyyətin göstəricisi olduğunu başa düşdüyünü nümayiş etdirir. Bu standart hansı bilik və fəaliyyət növünə aiddir?
A) Deklorativ bilik bilik - idraki fəaliyyət
B) Kontekstual bilik - psixomator fəaliyyət
C) Prosedural bilik - idraki fəaliyyət
D) Deklorativ və kontekstual bilik

10. Təlim strategiyaları seçilərkən aşağıdakıların hansı nəzərə alınmır?
A) Qiymətləndirmə standartları
B) Fənnin məqsədləri
C) Valideynin arzusu
D) Fənnin məqsəd və vəzifələri

11. Fənn kurikulumlarında təlim strategiyalarına nə *daxil deyil?*
A) Fənnin təliminə verilən əsas tələblər
B) Təlimin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar
C) Fənn üzrə təlimin planlaşdırılması
D) Kurrikulum islahatının mərhələləri

12. Təlim üsullarını seçin
1.Müzakirə 2.Qeyri-standart dərs
3.Beyin həmləsi 4.Dərs oyun
5.Venn diaqramı 6.Debatlar
7.Kiçik qruplarla iş
A) 1,3,5,6 B) 1,2,4,6
C) 1,4,5,7 D) 3,4,5,6

13. Təhsildə qiymətləndirmə nədir?
A) Təhsil prosesində şagird nailiyyətlərinin beynəlxalq tələblərə uyğun müvafiq rəqəmlərlə ölçülməsi
B) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun obyektiv, etibarlı vasitələrlə ölçülməsidir.
C) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun müəllimin seçdiyi kriteriyalarla ölçməsi.
D) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun yalnız testlərlə ölçülməsidir

14. Hansı məktəbdaxili qiymətləndirmənin növlərinə *aid deyil?*

A) Diaqnostik qiymətləndirmə
B) Formativ qiymətləndirmə
C) Summativ qiymətləndirmə
D) Milli qiymətləndirmə

15. Summatıv qiymətləndirmə nə vaxt *aparılmır*?

A) Yarımilin sonunda
B) Dərs ilinin əvvəlində
C) Ayın sonunda
D) Bölmə başa çatdıqda

16. Qiymətləndirmə standartları nədir?

A) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və müəllimlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan tələb.
B) Tədris ilinin sonunda şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə və məktəbin fəaliyyətinə qoyulan dövlət tələbidir.
C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.
D) Şagird və müəllimlərin bilik və bacarıqlarına qoyulan tələb

17. Qiymətləndirmə standartları sxem üzrə neçə səviyyədə hazırlanır?

A) 3
B) 5
C) 4
D) 2

18. Təlim standartlarına uyğunluq, mubahisəli faktların olmaması, faktların dəqiqliyi, orfoqrafik, durğu işarələri və qrammatik qaydaların gözlənilməsi dərsliyə verilən hansı tələbin xüsusiyyətləridir?

A) Düzgünlük B) Əyanilik
C) Tamlıq D) Ardıcıllıq

19. Qeyd olunan bəndlərdən hansı qiymətləndirmə standartıdır?

A) 3.4.1.Q1. Borc analayışını izah etməyi bacarır.
B) 3.4.1. Mənəvi borc (böyüklərə hörmət, kiçiklərə və xəstələrə qayğı) haqqında təsəvvürlərini ifadə edir.
C) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir.
D) 3.2.2. Mənəviyyata zidd xüsusiyyətlərə (yalançılıq, paxıllıq, xəbərçilik) münasibət bildirir.

20. Test nümunələri nəyin əsasında hazırlanır?

A) Əsas standartların
B) Qiymətləndirmə standartlarının
C) Alt standartların
D) Əsas və alt standartların

21. "Beyin həmləsi" nədir?

A) İş üsulu
B) Dərs forması
C) Təlim üsulu
D) Dərs nümunəsi

22. Hansı cəhətlər kurikulumun səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aiddir?

1. Bəzi fənlər üzrə qiymət normaları müəyyən edilib
2. Nəticəyönümlüdür
3. Şəxsiyyətyönümlüdür
4. Fənyönümlüdür
5. İnteqrativlik əsas prinsip kimi qəbul olunur
6. Bilikyönümlüdür

A) 2,4,6 B) 1,3,5
C) 2,3,5 D) 3,5,6

23. İllik planlaşdırmaya hansı daxil deyil?

A) Standart B) İnteqrasiya
C) Motivasiya D) Resurslar

24. Bunlardan hansı fəal təlimə xas xüsusiyyət *deyil?*

A) Şəxsiyyətyönümlü
B) Nəticəyönümlü
C) Müəllimyönümlü
D) Tələbyönümlüdür

25. "______ təlimin məzmunu, təşkili və qiymətləndirilməsilə bağlı bütün məlumatları özündə əks etdirən konseptual sənəddir" Nöqtələrin yerinə uyğun sözü seçin.

A) Fəal təlim
B) Fasilitator
C) Kurikulum
D) Məzmun xətti

TEST 5

1. Düzgün variantı seçin.
A) Şagirdin fikri nəzərə alınmır, müəllim şərh edəndir
B) Şagirdin fikri əsasdır, dərs avtoritar rejimdədir
C) Müəllim fasilitator, şagird tədqiqatçı
D) Valideyinin fikri nəzərə alınır, müəllim tədqiqatçı

2. Fəal təlimə xas xüsusiyyəti seçin.
A) Dərsdə səs-küy olduğu üçün problemlər yaranır.
B) Şagird özü tədqiqatçı olduğu üçün yorulur.
C) Şagirdin dərsə marağını artırır, axtarışlara sövq edir.
D) Əsas yer müəllimin nitqinə verilir.

3. Bunlardan hansı doğru deyil?
A) Fəal təlimdə şagird tədqiqatçıdır.
B) Fəal təlimdə müəllim fasilitatordur.
C) Fəal təlim avtoritar rejimdə reallaşır.
D) Fəal təlimdə valideyn əsasdır

4. Kurikulum termini nə vaxtdan Azərbaycanda istifadə olunur?
A) 90-cı illərin əvvəli
B) 1912-ci ildən
C) 90-cı illərin axırı
D) 1956 –cı ildə

5. Hansı qiymətləndirmə növündə şagirdlərin ilkin bacarıq və vərdişləri müəyyən olunur?
A) Summativ
B) Formativ
C) Diaqnostik
D) Beynəlxalq

6. Hər bir standart nəyə ayrılır?
A) Meyara
B) Məqsədə
C) Alt standarta
D) Tədris vahidinə

7. Bunlardan hansı iş formalarına *aid deyil?*
A) Fəal iş
B) Kollektivlə iş
C) Cütlərlə iş
D) Qruplarla iş

8. Bunlardan hansı alt-standartı *səciyyələndirmir?*
A) Əsas standartdakı məlumatı aydınlaşdırır
B) Təlim strategiyalarının seçilməsinə şərait yaradır
C) 2 rəqəmlə ifadə olunur
D) 3 rəqəmlə ifadə olunur

9. Azərbaycan Respublikasının "Təhsil haqqında" qanunu nə vaxt qüvvəyə minib?
A) 19 iyun 2010-cu il
B) 19 iyun 2011-ci il
C) 27 iyun 2007-ci il
D) 19 iyun 2009-cu il

10. "Təhsil haqqında" qanun neçə fəsil və neçə maddədən ibarətdir?
A) 6 fəsil, 40 maddə
B) 7 fəsil, 47 maddə
C) 6 fəsil, 47 maddə
D) 7 fəsil, 40 maddə

11. Sxemi tamamlayın.

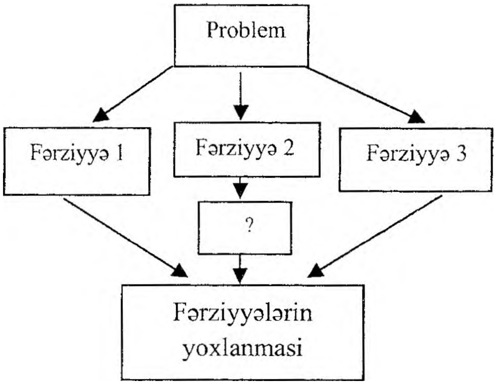

A) Motivasiya
B) Tədqiqat sualı
C) Məlumat mübadiləsi
D) Ümumiləşdirmə.

12. Azərbaycan Respublikasında hansı təhsil formaları tətbiq olunur?
A) Formal, fərdi, informal
B) Qeyri formal, informal, özəl
C) Formal və qeyri formal
D) Formal, qeyri formal, informal

13. Diaqnostik qiymətləndirmənin vasitələrinə aid olanları göstərin:
1.söhbətlər
2.müəllimin sorğu vərəqi
3. çalışmalar
4. müəllimin qeydiyyat vərəqi
5. müəllimin öyrənmək istədiyi məsələnin yazıldığı vərəq
A) 3, 4, 5, 1, 2
B) 1, 2, 3, 5
C) 2, 4, 5, 3, 1
D) 1, 5, 4, 3, 2
E) 2, 3, 4, 5

14. "*1.1.3. İnformasiyadan istifadə üsullarını sadə formada izah edir*". alt standartının məzmun komponentinin hansı kateqoriyaya aid olduğunu **müəyyələşdirin:**
A) Koqnitiv
B) Kontekstual
C) Prosedural
D) Deklarativ

15. Tədris prosesinin sonunda bütün səviyyələr üzrə sualların bölgüsü necə olmalıdır?
A) I səviyyə üzrə suallar 20%
II səviyyə üzrə suallar 30%
III səviyyə üzrə suallar 30%
IV səviyyə üzrə suallar 20%
B) I səviyyə üzrə suallar 20%
II səviyyə üzrə suallar 20%
III səviyyə üzrə suallar 30%
IV səviyyə üzrə suallar 20%
V səviyyə üzrə suallar 10%
C) I səviyyə üzrə suallar 30%
II səviyyə üzrə suallar 30%
III səviyyə üzrə suallar 30%
IV səviyyə üzrə suallar 10%
D) I səviyyə üzrə suallar30%
II səviyyə üzrə suallar 20%
III səviyyə üzrə suallar 30%
IV səviyyə üzrə suallar 20%

16. Nəzəri materiallar, praktik materiallar, təsviri materiallar və qiymətləndirmə materialarının olması dərsliyə verilən hansı tələbi xarakterizə edən xüsusiyyətlərdir?
A) Düzgünlük B) Müasirlik
C) Tamlıq D) Uyğunluq

17. Havard Qardner nəzəriyyəsinə gorə dərketmənin necə usulu var?
A) 2 B) 8 C) 5 D) 3

18. Muəllim şagirdlərə "Mənim ailəm" movzusunda şifahi mətn qurmağı tapşırdı. Hansı dərketmə üsuluna aid olan şagird bu tapşırığın icrasında daha uğurlu nəticə göstərə bilər?
A) Linqvistik dərketmə
B) Vizual/məkan
C) Naturalistik/təbiət
D) Təbiət/məkan

19. Təklikdə oyrənmək vərdişləri nümayiş etdirir, qarşısındakı insanın kim olduğunu, nə edə biləcəyini və nə etmək istədiyini bilir. Qeyd olunanlar hansı dərketmə üsulunu xarakterizə edir?
A) linqvistik dərketmə
B) fərddaxili
C) fərdlərarası
D) məntiqi riyazi

20. Üç dost nəyi xoşladıqları haqqında söhbət edir. Anar deyir: "Mən bağda gəzməyi, quşların şən nəğmələrini dinləməyi, heyvanlara qulluq etməyi cox xoşlayıram". Vusal deyir: " Mən idmanı çox sevirəm. Məktəbimizdəki idman dərnəyinə yazılmışam". Elnur isə deyir: "Mən isə internetdə işləməyi çox xoşlayıram. İnternet vasitəsilə müxtəlif filmlərə baxmaq, maraqlandığın hər şeyin şəklini tapmaq mümkündür" dostların dərketmə üsullarını müəyyən edin.
A) Anar- naturalistik, Vüsal - bədən/kinestik, Elnur - vizual/məkan
B) Elnur- linqvistik, Anar - emosional, Vüsal - vizual/məkan
C) Vüsal - psixomotor, Elnur - idraki, Anar - emosional
D) Vüsal - emosional, Anar - linqvistik, Elnur - naturalistik

21. Dərsliklərə verilən tələblər hansılardır?
1. Düzgünlük 2. Şüurluluq
3. Əyanilik 4. İfadəlilik
5. Mənbələrin gostərilməsi
6. Fəal təlim üçün şəraitin yaradılması
A) 1,3,4, 6 B) 2,3,4,5
C) 1,3,5,6 D) 2,3,4,6

22. Multimediya nədir?
A) Səs, şəkil, mətn, animasiya, video kimi iki və daha artıq mediyanın birləşməsi
B) Video kadrlardan istifadə etmək
C) Filmə xususi effektlər əlavə edilməsi: video effektlər və ya hərəkət effektləri
D) Video effektləri və ya hərəkət effektləri və şəkil

23. Fənn kurikulumunun təlim strategiyaları bölməsi hansı məsələləri əhatə edir?
A) Məzmun standartları, təlim usulları və qiymətləndirmə standartları

B) Təlimin təşkilinə verilən tələblər, təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması və məktəbdaxili qiymətləndirmə
C) Təlimin forma və usulları, təlimin təşkilinə verilən tələblər və təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
D) Təlimin təşkilinə verilən tələblər, qiymətləndirmə standartları, forma və üsullar

24.Pedaqoji prosesin tamlığı nədir?
A) Təlim məqsədləri kompleks (inkişafetdirici, oyrədici, tərbiyəedici) şəkildə həyata kecirilir, real nəticələrlə yekunlaşan muəllim və şagird fəaliyyətini əhatə edir.
B) Pedaqoji proses munasib maddi-texniki baza əsasında və sağlam mənəvi-psixoloji mühitdə təşkil edilir.
C) Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir.
D) Şagirdlərin istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir.

25. Formativ qiymətləndirmənin metodları və onların məzmunu arasındakı uyğunluğu tapın:
1. Portfolio sistemi
2. Müsahibə
3. Kağız üzərində tapşırıqlar
4. Özünüqiymətləndirmə vərəqləri
5. Qrupdaxili qiymətləndirmə

a) Şagirdə aid olan sənədlər qovluğu
b) Şagirdin nə danışmaq və düşünmək istədiyini öyrənmək məqsədilə aparılan iş
c) Kağız üzərində öz suallarını və problemlərini yazırlar.
d) Meyarlar yazılmış vərəqlər vasitəsilə qiymətləndirmə aparılır.
e) Şagirdlər həm özlərini, həm də yaldaşlarını “ + ” və “ - “ işarələri ilə qiymətləndirirlər.
A) 1a; 2b; 3c; 4d; 5e
B) 1c; 2a; 3a; 4e; 5d
C) 1a; 2b; 3c; 4e; 5d
D) 1e; 2b; 3c; 4d; 5a

TEST 6

1. "Umumi təhsil pilləsinin dovlət standartı və proqramları (kurikulumları)" nə vaxt təsdiq edilmişdir?
A) 30 oktyabr 2006-cı il
B) 26 aprel 1999-cu il
C) 3 iyun 2010-cu il
D) 19 iyun 2013 –cü il

2. Məlumat xarakterli biliklər hansı kateqoriyaya aiddir?
A) Koqnitiv
B) Kontekstual
C) Prosedural
D) Deklarativ

3. Əşya və ya hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək üçün bu üsuldan istifadə olunur. Haqqında danışılan üsulu müəyyənləşdirin.
A) Ziqzaq B) Akvarium
C) BİBÖ D) Venn diaqramı

4. "Şagirdin fəaliyyəti və yaradıcılığı öndədir" fikri biliyin hansı növünə aiddir?
A) Deklarotiv B) Kontekstual
C) İdraki D) Prosedural

5. İdrak taksonomiyasının səviyyələrinə aiddir.
A) Müqayisə etmək
B) Dərketmə
C) Dəstəkləmə
D) Sintez

6. 1.2 Riyazi əməllər və prosedurlar, onların arasındakı əlaqələr hansı fəaliyyət komponentinə daxildir?
A) Prosedural B) Bilik
C) Psixomotor D) İdraki

7. Fəal təlimin xüsusiyyətləri hansılardır?
A) təfəkkürə əsaslanır, bilik mənbələri müxtəlifdir
B) müəllim əsas bilik mənbəyi kimi, şagirdlər passivdir
C) şagirdlər fəaldır, hafizəyə əsaslanır, dialoji təlim
D) bilik mənbələri müxtəlifdir, monoloji təlim

8. Kiçik qruplarla iş formasının hansı mənfi cəhəti var?
A) Zəif şagirdlərlə məşğul olmağın çətinliyi
B) İşgüzar səs-küyün olması
C) Kimin hansı biliyə malik olması, hansı iş bölgüsünü həyata keçirməsi və qiymətləndirmənin çətin olması
D) Vaxt itkisinin olması

9. Perspektiv planlaşdırma aparmaq üçün müəllimdə zəruri hesab edilən bacarıqlar hansılardır?
1. Məzmun standartlarına əsasən tədris vahidi və mövzular üzrə dəqiqləşmələr aparmaq
2. Alt-standartlar siniflər üzrə dəyişilir və mürəkkəbləşir
3. Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığını müəyyənləşdirmək

4. İnteqrasiya imkanlarını müəyyən etmək
5. Təlim məqsədinə görə məqsədyönlü vaxt bölgüsü aparmaq
6. Təlim məqsədlərinə görə nailiyyətlərin qiymətləndirilməsinin növlərini müəyyənləşdirmək
7. Taksonomiyalar üzrə bilik komponenti dərinləşir (söz-cümlə-mətn), fəaliyyət komponenti mürəkkəbləşir (idrak səviyyələri artır).
8. Əlavə resurslar seçmək
A) 1,3,4,5,7,8
B) 1,2,3,4,5,8
C) 1,3,4,5,6,8
D) 2,3,4,6,7,8

10. Fəal dərsin quruluşunu düzgün ardıcıllıqla düzün.
1. Tədqiqatın aparılması
2. Motivasiya
3. Məlumatın müzakirəsi və təklifi
4. Nəticələrin çıxarılması
5. Qiymətləndirmə və ya refleksiya
6. Preduktiv (yaradıcı) təqdimetmə
7. Məlumatın mübadiləsi
A) 1.2.3.5.6.4.7
B) 2.1.7.3.4.6.5
C) 2.1.3.5.6.7.4
D) 2.3.1.5.4.7.6.

11. Fəal təlimi xarakterizə edən 3 xüsusiyyəti seçin
1. Təlimin subyekt- subyekt xarakter daşıması
2. Bilik mənbələri müxtəlifdir
3. Monoloji təlim
4. Biliklərin yaradıcı tətbiqi
5. Müəllim əsas bilik mənbəyidir

A) 1.2.4 B) 2.3.4
C) 1.3.5 D) 2.4.5

12. Təfəkkürün inkişaf etməsini göstərən ifadələri müəyyən edin və sxemə uyğun olaraq sıralayın.
1.Məntiqi 2.Tənqidi
3. Yaradıcı
a. Əhəmiyyətin rolunu qiymətləndir
b. Oxşarlıqları və fərqləri tap
c. Proqnoz ver, müqayisə et və analoqu tap.
A) 1a,2b,3c B) 1b,2a,3c
C) 1c,2b,3a D) 1b,2c,3a

13. Aşağıdakılardan hansı iş forması *deyil?*
A) Cütlərlə B) Fərdi
C) Müzakirə D) Kollektiv

14. Boşluğu doldurun.
Formativ qiymətləndirmə zamanı müəllimin məqsədi şagirdin xronoloji məsələ həll etmək bacarığını yoxlamaqdırsa onun istifadə edəcəyi üsul ..., qiymətləndirmə vasitəsi isə ..
A) Üsul- tapşırıq vermə, vasitə-çalışmalar
B) Üsul- qeydiyyat vərəqləri, vasitə - nəql etmə
C) Üsul- hesablamalar, vasitə - kompüterdən istifadə
D) Üsul- testlər, vasitə - tapşırıq vermə

15. Gündəlik planlaşdırmanın mərhələlərinə daxil olanları ardıcıllıqla sıralayın.
1. İş üsulları 2. İş formaları
3. Resurslar 4. Standart

5. Müzakirə
A) 4.5.2.3.1. B) 5.2.1.4.3.
C) 5.1.3.6.2.4. D) 4.2.1.3.5

16. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı nə vaxt təsdiq edilmişdir? ?
A) 19 iyun 2010 -cu il
B) 24 oktyabr 2013 -cü il
C) 5 iyun 2006- cı il
D) 19 yanvar 2015-ci il.

17. Biri kompetensiyaya daxil deyil.
A) Biliklər
B) Bacarıqlar C) Dəyərlər
D) Qiymətləndirmə

18. "Təhsil haqqında" qanunun ən az maddədən ibarət olan fəsli hansıdır?
A) 6-cı fəsil B) 5-ci fəsil
C) 4-cü fəsil D) 2-ci fəsil

19. Üç dost nəyi xoşladıqları haqqında söhbət edir. Anar deyir: "Mən bağda gəzməyi, quşların şən nəğmələrini dinləməyi, heyvanlara qulluq etməyi çox xoşlayıram". Vüsal deyir: " Mən idmanı çox sevirəm. Məktəbimizdəki idman dərnəyinə yazılmışam". Elnur isə deyir:"Mən isə internetdə işləməyi çox xoşlayıram. Internet vasitəslə müxtəlif filmlərə baxmaq, maraqlandığın hər şeyin şəklini tapmaq mümkündür".dostların dərketmə üsullarını müəyyən edin.
A) Anar- naturalistik, Vüsal - bədən/kinestik, Elnur - vizual/məkan
B) Elnur- linqvistik, Anar - emosional, Vüsal - vizual/məkan
C) Vüsal - psixomotor, Elnur - idraki, Anar - emosional
D) Vüsal- naturalistik, Anar - kinestik, Elnur – məkan

20. Aşağıdakılardan təhsil alanların mənəvi tərbiyəsində əsas metod.
A) Tənbeh etmək
B) İnandırmaq
C) Tapşırıq vermək
D) Məsuliyyətli işə cəlb etmək

21. Müəllimlərin innovativ fəaliyyətinin nəticəsinə aid olanları göstərin.
1. Təhsilin keyfiyyəti yüksəlir
2. Təhsildən yayınma halları artır
3. Təhsil müəssisəsinin nüfuzu artır
4. Şagirdlərin kompetensiyası artır
5. Təhsil müəssisəsində psixoloji iqlim pisləşir
A) 2,3,5
B) 1,3,5
C) 1,3,4
D) 1,2,3

22. Motivasiya hansı yollarla yaradılır?
A) Standartın düzgün seçilməsi yolları ilə
B) Rəmzi, sual vermə,problemin müxtəlif yolları ilə
C) Resurslardan düzgün istifadə yolları ilə

D) Məqsədin düzgün seçilməsi yolları ilə

23. Fərdi iş formasının hansı mənfi cəhəti var?
A) Şagirdlərin daha yaxından əməkdaşlıq etməsini təmin etmək
B) Bir şagirdi mükəmməl öyrətmək
C) Kimin hansı biliyə malik olması, hansı iş bölgüsünü hjəyata keçirməsi və qiymətləndirmənin çətin olması
D) Artıq vaxt itkisinin olması

24. "Müəyyən fənn üzrə məlumat xarakterli biliklərdir" fikri biliyin hansı növünə aiddir?
A) Deklarotiv B) İdraki
C) Kontekstual D) Prosedural

25. Təhsil kurikulumları müxtəlif növlərdə olur. Onlar arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Fənyönümlü
2. Şəxsiyyətyönümlü
3. Nəticəyönümlü
a) Kurikulumlar konkret fənn üzrə standartları əhatə edir.
b) Kurikulumlar təhsildə əldə ediləcək nəticələri onlarla bağlı bacarıq və vərdişləri əhatə edir.
c) Kurikulumlar şəxsiyyət üçün vacib keyfiyyətləri - həyati bacarıq və vərdişləri əhatə edir.
d) Kurikulumlar şagirdlərdə vacib keyfiyyətləri - həyati bacarıq və vərdişləri, təhsildə əldə ediləcək nəticələri əldə edir.
e) Kurikulumlar təhsildə əldə ediləcək nəticələri (fənlər, siniflər və təhsil pillələri üzrə) əhatə edir.

A) 1a; 2c; 3b
B) 1b; 2a; 3c
C) 1a; 2b; 3c
D) 1c; 2a; 3b

TEST 7

1. "2.1.3.İdman növlərinə (atletika, gimnastika) aid sadə hərəkətləri nümunələrə müvafiq təkrar edir" alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini müəyyənləşdirin:
A) psixomotor, təqlid etmək
B) idraki, tətbiq etmək
C) emosional, dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
D) psixomotor, hazır olmaq

2. Təlim üsullarını seçin.
1. BİBÖ
2. Qrup işi
3. Karusel
4. Kollektivlə iş
5. Auksion
6. Ziqzaq
7. Cütlərlə iş
A) 1,2, 4,7
B) 2, 4,7
C) 1,3,5,6
D) 1,2,4,6

3. Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?
A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Təlimdə dəstəkləyici muhitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

4. Təhsil taksonomiyaları haqqında fikirlərdən biri *səhvdir.*
A) Taksonomiya təlim məqsədlərinin ardıcıllığını və əlaqəliliyini təmin edir;
B) Taksonomiya qısa müddətdə böyük həcmli materialı öyrənmək imkanı verir;
C) Taksonomiya təlimin keyfiyyətini yuksəldir;
D) Taksonomiya təlimin konkretliyinə əminlik yaradır;

5. Təlimin neçə forması var?
A) 2
B) 4
C) hər müəllimin oz təlim forması var.
D) 1

6. Qiymətləndirmə ilə bağlı termin və ifadələri seçin.
1. Qiymətləndirmə standartları
2. Qiymətləndirmə cihazları
3. Qiymətləndirmə meyarları
4. Qiymətləndirmə pedaqoji tələblər
5. Portfolio
6. Rubrik
A) 1, 3, 5, 6
B) 1, 4, 5, 6
C) 1, 3, 4, 5
D) 2, 3, 4, 5
E) 1, 2, 4, 6

7. Aşağıdakılardan biri mikroidraki bacarıq deyil.
A) Billmək
B) Anlamaq
C) Qərar qəbul etmək
D) Analiz

8. Aşağıdakılardan biri makroidraki bacarıqdır:
A) Tətbiq etmək
B) Təhlil etmək
C) Problemi həll etmək
D) Dəyərləndirmək

9. Fənn kurikulumları əsasında təlimin planlaşdırılmasının necə növü var?
A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

10. Perspektiv planlaşdırma hansı müddəti əhatə edir?
A) Aylıq
B) Gündəlik
C) Rüblük
D) İllik

11. Perspektiv planlaşdırma aparmaq üçün müəllim hansı bacarıqlara malik olmalıdır?
1.Məzmun standartlarına əsasən dərslikdəki (dərslik olmayan fənlər uzrə müəllim vəsaitindəki) tədris vahidi və mövzular uzrə dəqiqləşmələr aparmaq.
2.Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığını müəyyənləşdirmək.
3. İnteqrasiya imkanlarını müəyyən etmək.
4. Mövzuya uyğun motivasiyanı müəyyənləşdirmək.
5. Əlavə resurslar secmək.
A) 2,3,4,5.
B) 1,3,4,5.
C) 1,2,3,5.
D) 1,2,4,5.

12. Aşağıdakılardan hansılar nümunəvi perspektiv planlaşdırma sxeminə aiddir.
1. Tədris vahidi
2. Motivasiya yaratmaq
3. Mövzular
4. Standratlar
5. İnteqrasiya
6.Tədqiqat sualının qoyuluşu
7. Tarix
A) 1,3,4,5,7
B) 1,2,4,5,6
C) 1,3,5,6,7
D) 1,2,3,4,5.

13. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına daxil deyil?
A) Məntiqi
B) Sadədən murəkkəbə
C) Əlaqəlilik
D) Xronoloji

14. Aşağıdakılardan hansı fəal dərsin mərhələləridir?
1. Motivasiya, problemin qoyuluşu
2. Tədqiqatın aparılması
3. Məlumat mubadiləsi
4. Ev tapşırığının yoxlanılması
5. Məlumatların müzakirəsi
6. Nəticələrin çıxarılması
7. Yeni mövzunun izahı

8. Yaradıcı tətbiq etmə
9. Yeni dərsin möhkəmləndirilməsi üçün sual və tapşırıqlar
10. Qiymətləndirmə (məqsədə görə müəyyən mərhələdən sonra aparıla bilər)
A) 1,2,3,5,6,8,10
B) 2,3,4,5,7,8,9
C) 1,4,6,7,8,9,10
D) 3,4,6,7,8,9,10

15. Gündəlik planlaşdırma nümunəsinə aşağıdakılardan hansı *aid deyil?*
A) Təlim üsulları
B) İnteqrasiya
C) Tədris vahidi
D) Mövzu

16. Diaqnostik qiymətləndirmənin formaları arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Davamlı
2. Qısamüddətli
a) Dərs ilinin əvvəlində bir neçə dərsin müəyyən hissəsində aparılır.
b) Tədris ilinin əvvəlində bir dərsin müəyyən hissəsində aparılır.
c) Şagirdlərin bilik və bacarıqlarının mövcud vəziyyətini öyrənir.
d) Şagirdin fənn üzrə bilik və bacarıqları haqqında məlumat toplayır.
e) Müəllim qiymətləndirmədə tapşırıqvermə, müsahibə, layihə kimi üsullardan istifadə edir.
A) 1a, c; 2b, d
B) 1a, d; 2b, e, c
C) 1c, d; 2a, e, b
D) 1d, a; 2a, e,

17. Aşağıdakı fikirlərdən biri dərsin informasiya mübadiləsi mərhələsinə aiddir.
A) Bu mərhələdə iştirakcılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.
B) Fəal dərsin dördüncü mərhələsidir.
C) Hər hansı bir fəaliyyətə təhrik edən vasitədir.
D) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarı onun yaradıcı surətdə tətbiqidir.

18. Aşağıdakı fikirlərdə hansı tədqiqatın aparılması mərhələsinə aiddir.
A) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.
B) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.
C) Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır.
D) Bu zaman yeni faktların öyrənilməsi və bu suallara cavabların tapılması gedişində düşünmək və yeni bilgiləri kəşf etmək üçün münasib şərait yaranır.

19. Aşağıdakı fikirlərdə hansı yaradıcı tətbiqetmə mərhələsinə *aid deyil.*
A) Şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.

B) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarıdır.
C) Biliyi mohkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir.
D) Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya da bilər.

20. Aşağıdakı fikirlərdən hansı nəticələrin çıxarılması mərhələsinə *aid deyil.*
A) Şagirdlər yeni biliyin kəşfi yolunda son addımı atır, ümumiləşdirmə aparır.
B) Şagird əldə olunan bilikləri irəli sürülmüş fərziyyələrlə müstəqil olaraq tutuşdurmalıdır.
C) Şagirdlər kəşf etdikləri biliklər üçün bənzərsiz sevinc və məmnuniyyət hissi yaşayırlar.
D) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.

21. Aşağıdakı fikirlərdən hansı informasiyanın müzakirəsi və təşkili mərhələsinə aiddir.
1. Bütün bilik, bacarıq və vərdişlərin, təfəkkürün müxtəlif növlərinin (məntiqi, tənqidi, yaradıcı) səfərbərliyini tələb edir.
2. Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya da bilər, yəni onun həyata keçirilməsi sonrakı dərslərdə də mümkündür.
3. Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır.
4. Bu mərhələdə movcud tədqiqat sualına cavabın cizgiləri aydın seçilməyə başlayır. Məlumatlar sxem, qrafik, cədvəl, təsnifat formasında təşkil oluna bilər.
5. Biliyi mohkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir.
A) 4,5
B) 1,3
C) 1,4
D) 1,5

22. "İstənilən prosesin təkmilləşdirilməsini təmin edən bir mexanizmdir" bu fikir fəal dərsin hansı mərhələsinə aiddir.
A) Tədqiqatın aparılması
B) Qiymətləndirmə
C) İnformasiyanın müzakirəsi və təşkili
D) Yaradıcı tətbiqetmə

23. Aşağıdakılardan biri "Azərbaycan Respublikasının ümumitəhsil sistemində Qiymətləndirmə Konsepsiyası" na *aid deyil.*
A) Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsinin əsas xüsusiyyətləri.
B) Buraxılış imtahanları.
C) Qiymətləndirmə meyarları.
D) Kurikulum üzrə qiymətləndirmə.

24. Aşağıdakılardan hansı müasir qiymətləndirməyə *aid deyil?*

A) Tədris prosesinin yalnız müəyyən bir hissəsində tətbiq edilir.

B) Təhsilin keyfiyyətinin yuksəldilməsinə yonəlldilir və onu idarə edən vacib amil kimi meydana cıxır.

C) Şagirdin inkişafı sistemli şəklidə izlənilir.

D) Qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir.

25. Aşağıdakılardan hansı təlimin təşkilinə verilən tələblərə *daxil deyil?*

A) Dəstəkləyici mühitin yaradılması

B) Bilikyönümlüdür

C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması

D) Fəaliyyətin stimullaşdırılması

TEST 8

1. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin neçə növu var?
A) 2 B) 4 C) 5 D) 3

2. 3.1.3. Yemək masası ətrafında davranış bacarıqlarını nümayiş etdirir alt standartının fəaliyyət hissəsinin növunu və səviyyəsini müəyyənləşdirin:
A) İdraki, tətbiq
B) Emosional , dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
C) Emosional, təşkil etmə
D) Psixomotor, mexanizm

3. Diaqnostik qiymətləndirmə hansı mərhələlərdə aparılır?
A) Dərs ilinin ilk günü.
B) Dərs ilinin əvvəlindən başlayaraq hər dərsin sonunda.
C) Bölmə və bəhslərin, yarımilin sonunda.
D) Təlim prosesinin əvvəlində. Təlim prosesinin hər hansı aralıq mərhələlərində (bölmənin tədrisindən əvvəl və ya yarımil başlayanda).

4. Formativ qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?
A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə.
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə.
C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədilə.
D) Şagirdlərin maraq dairəsi, dünyagörüşü, yaşadığı mühit haqqında məlumat almağa imkan verir.

5. Necə formativ qiymətləndirmə sxemi var?
A) 5 B) 6 C) 2 D) 3

6. Holistik qiymətləndirmə sxemində bilik və bacarıqların meyarı nəyə əsasən müəyyən olunur?
A) Mövzuya
B) Məqsədə
C) Motivasiyaya
D) Standarta

7. Bunlardan hansı holistik qiymətləndirməyə *aid edilə bilməz?*
A) Bütöv qiymətləndirmə
B) Meyara əsasən qiymətləndirmə
C) Sürətli qiymətləndirmə
D) Standarta əsasən

8. Aşağıdakılardan hansı analitik qiymətləndirmə sxeminə *aid deyil?*
A) Şagirdin ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri üzrə qiymətlərini müəyyənləşdirir.
B) Qiymətləndirmədə, əsasən, 4-5 ballıq şkaladan istifadə edilir.
C) Bu zaman şagirdlərin fəaliyyəti ardıcıl qiymətləndirilməklə, onların nailiyyətləri haqqında daha ətraflı informasiya verilir.

D) Bu qiymətləndirmə sürətli aparılır.

9. Summativ qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr hansılardır?
A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları, şagirdlərin yazı işlərinin təhlili, test tapşırıqlarının nəticələri.
B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq.
C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi.
D) Tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq, müşahidə.

10. Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə standartlarına *aid deyil?*
A) Siniflər üzrə şagirdlərin yiyələnəcəkləri bilik və bacarıqlar əks olunur.
B) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.
C) Təhsilin hər hansı bir mərhələsində müəyyən olunmuş səviyyələr üzrə şagirdin yiyələnməli olduğu bilik və bacarıqların kəmiyyət və keyfiyyət göstəricisidir.
D) Məzmun standartlarının reallaşma səviyyəsini, şagirdlərin inkişafındakı dəyişiklikləri müəyyən edir.

11. Aşağıdakılardan biri summativ qiymətləndirilmənin nəticələrinin təhlilinə *aid deyil.*
A) Yeni qərarların qəbul edilməsində şagird nailiyyətlərinin nəzərə alınması.
B) Şagirdlərin əməkdaşlıq bacarığının muəyyənləşdirilməsi.
C) Bir qrupun nəticəsinin oxşar şəraitli digər qrupun nəticəsi ilə muqayisəsi.
D) Zaman baxımından bir qrupun nailiyyət keyfiyyətində dəyişikliklərin baş verməsi.

12. İnteqrasiyanın neçə növü var?
A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

13. Aşağıdakı fikirlərdən hansı *doğru deyil?*
A) İnteqrasiyada ifrata varmaq, fənlə bağlı mühüm bilik və bacarıqların tədrisindən yayındıra bilər.
B) Fənləri hansı model üzrə inteqrasiya etmək haqqında dərindən düşünmək və düzgün qərarlar qəbul etmək lazımdır.
C) Butun fənlər uzrə təhsilin müxtəlif pillələrində inteqrasiyaya eyni dərəcədə əhəmiyyət verilməlidir.
D) Fərqli inteqrasiya modelləri muxtəlif nəticəyə gətirib cıxarır.

14. İnteqrasiyanın növləri hansılardır?
1. Fəndaxili
2. Fənlərin əlaqələndirilməsi
3. Fənlərarsı
4. Fənlərin birləşdirilməsi

A) 2,4 B) 1, 3
C) 1,2 D) 3,4

15. Fənlərin əlaqələndirilməsi növü üzrə inteqrasiyanın neçə modeli var?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

16. Kurikulum nədir?
A) Planlaşdırma
B) Konseptual sənəd
C) Standart
D) Qiymətləndirmə

17. Aşağıdakı anlayışlardan hansı fənn kurikulumuna *aid deyil?*
A) Məzmun standartı
B) Məzmun xətti
C) Ümumi təlim nəticələri
D) Həftəlik dərs saatlarının miqdarı

18. Aşağıdakılardan hansı fənn kurikulumlarının səciyyəvi cəhətidir?
A) bilikyönümlüdür
B) nəticəyönümlüdür
C) müəllimyönümlüdür
D) fənyönümlüdür

19. Bunlardan biri əsas qiymətləndirmə növünə *aid deyil?*
A) Diaqnostik B) Rüblük
C) Formativ D) Summativ

20. Aşağıdakılardan hansı biliyin kateqoriyasına aiddir?
A) Psixomotor B) Deklarativ
C) İdraki D) Ünsiyyət

21. Kurikuluma nə *daxil deyil*?
A) Təlim strategiyaları
B) Məzmun standartları
C) Təhsil qanunu
D) Qiymətləndirmə mexanizmləri

22. Məzmun standartı neçə hissədən ibarətdir?
A) 2 B) 1 C) 3 D) 5

23. "Tələbyönümlülük" deyəndə nə nəzərdə tutulur?
A) Məktəbin tələbatının nəzərə alınması.
B) Fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınması.
C) Şagirdin tələbatının nəzərə alınması.
D) Məktəbin və ailənin tələbatının nəzərə alınması.

24. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə
a) Bu qiymətləndirmənin nəticələri rəsmi qeyd olunmur.
b) Bu qiymətləndirmə davamlı və səmərəli əks əlaqə mexanizmİdir.
c) Kiçik və böyük qiymətləndirmə formaları vardır.
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3b

TEST 9

1. Neçə təlim forması var?
A) 8 B) 5 C) 4 D) 14

2.Aşağıdakılardan hansı iş forması deyil?

A) Cütlərlə B) Fərdi
C) Müzakirə D) Kollektiv

3. Aşağıdakılardan hansı iş üsuludur?
A) Klaster, müzakirə
B) Qruplarla, müsahibə
C) Bibö, cütlərlə
D) Cütlərlə, fərdi

4.Planlaşdırmanın neçə növü var?
A) 1 B) 3 C) 2 D) 6

5. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına *daxil deyil?*
A) Xronoloji
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Şeirlərin ardıcıllığı.
D) Məntiqi ardıcılllıq

6. Aşağıdakılardan hansı ənənəvi qiymətləndirmə sisteminə aiddir?
A) Cari qiymətləndirilmənin aradan qaldırılması məzmun standartlarının bütövlükdə mənimsənilməsini və qiymətlən dirmənin obyektivliyini təmin edir.
B) Qiymətləndirmə şagirdə qiymət yazmaq kimi qəbul olunurdu, şagird yalnız qiymət almaq xatirinə oxuyurdu.
C) Şagirdin nailiyyəti (qazanılan dəyərlər) qiymətləndirilir, inkişafı sistemli şəkildə izlənilir.
D) Qiymətləndirmə standarta müvafiq aparılır.

7. Diaqnostik qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr?
A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları, şagirdlərin yazı işlərinin təhlili, test tapşırıqlarının nəticələri
B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq
C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi
D) Test tapşırıqları, layihə, müsahibə

8. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr hansılardır?
A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları, şagirdlərin yazı işlərinin təhlili, test tapşırıqlarının nəticələri
B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq
C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi
D) Müsahibə, şifahi sorğu, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq

9. Aşağıdakılardan hansı təlim üsuludur?
A) Müşahidə vərəqi
B) Debat
C) Yazı işləri
D) Qiymətləndirmə

10. İllik planlaşdırmaya hansı *daxil deyil?*

A) Standartlar
B) İnteqrasiya
C) Motivasiya
D) Resurslar

11. Aşağıdakılardan hansı iş formasıdır?

A) Müzakirə
B) Cütlərlə
C) Söz assosiasiyası
D) Debat

12. Yarımillik qiymət hansı düsturla çıxarılır?

A) $Y_1 = \frac{S_1+S_2+\cdots+S_n}{n} \cdot \frac{60}{100} + S_1 \cdot \frac{40}{100}$

B) $Y_1 = \frac{S_1+S_2+\cdots+S_n}{n} \cdot \frac{30}{100} + S_1 \cdot \frac{70}{100}$

C) $Y_1 = \frac{S_1+S_2+\cdots+S_n}{n} \cdot \frac{70}{100} + S_1 \cdot \frac{30}{100}$

D) $Y_1 = \frac{S_1+S_2+\cdots+S_n}{n} \cdot \frac{40}{100} + S_1 \cdot \frac{60}{100}$

13. İdraki taksonomiyaları kim tərəfindən və neçənci ildə təsnif olunub.

A) E.J Simpson , 1972
B) K.D. Mur, 1972
C) Benjamen Blum , 1956
D) D.Krassvod, 1964

14.Summativ qiymətləndirmə tapşırıqları hazırlanan zaman sualların çətinlik dərəcəsi necə paylaşdırırlır?

A) Asan səviyyəli 20%, orta səviyyəli 40%, çətin səviyyəli 40%
B) Asan səviyyəli 20%, orta səviyyəli 60%, çətin səviyyəli 20%
C) Asan səviyyəli 40%, orta səviyyəli 40%, çətin səviyyəli 20%
D) Asan səviyyəli 40%, orta səviyyəli 20%, çətin səviyyəli 40%

15. İş vərəqi hazırlanarkən nəzərə alınmır.

A) Tapşırığın həcmi
B) Sualların növü
C) Tərtib qaydaları
D) Standartlar

16. Müəllim metod seçərkən nəzərə almalıdır.

A) Şagirdlərin rəyi
B) Dərsin məqsədi
C) Tədris olunan yeri
D) Valideynlərin fikrini

17. Ətraf aləmdə baş verən dəyişikliyikliyi nəzərə alaraq şagirdləri həyata hazırlayır. Söhbət təlimin hansı prinsipindən gedir.

A) Qabaqlayıcı təlim
B) Dialoji təlim
C) Əməkdaşlıq prinsipi
D) İnkişafetdirici təlim

18. Fəal təlimin neçə mexanizmi var?

A) 4 B) 3 C) 2 D) 5

19. Kurikulum xarakterinə görə neçə yerə bölünür?

A) 3 B) 2 C) 1 D) 5

20. Fərd, dövlət və cəmiyyətin dəyişən ehtiyacını fəal dərsin hansı xüsusiyyəti nəzərə alır?
A) İnteqrativlik
B) Nəticəyönümlülük
C) Tələbyönümlülük
D) Şagirdyönümlülük

21. Biri kurikuluma *aid deyil*.
A) Kurikulum təlim proseini əks etdirən sənəddir
B) Kurikulum – təlim prosesi ilə bağlı bütün fəaliyyətləri əks etdirən konseptual sənəddir
C) Kurikulum nəyin və hansı müddətdə öyrədiləcəyini əks etdirən sənəddir
D) Kurikulum mənşəcə latın sözü olub lüğəti mənası "yol", "istiqamət" deməkdir.

22. "Bu növ kurikulum fənn sahələri uzrə təlimin asanlaşdırılmasına xidmət edir. Bu, əksər hallarda əsas təlim məqsədləri ətrafında cəmləşir və ayrı-ayrı fənlərlə bağlı bilikləri əhatə edir." Qeyd olunan fikir kurikulumun hansı növü haqqındadır?
A) İnteqrasiya olunmuş kurikulum
B) Qeyri-rəsmi kurikulum
C) Fənlərə əsaslanan kurikulum
D) Əhatəli kurikulum

23. Biri səhvdir.
A) Məzmun xətti dəyişməzdir
B) Alt-standart dəyişməzdir
C) Əsas standart əsasən dəyişməzdir
D) Alt-standart daim dəyişir

24. Aşağıdakılardan biri alt standartın funksiyası *deyil.*
A) Təlim məqsədlərinin dəqiq muəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır
B) Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır
C) Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir
D) Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir.

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə
a) Bu qiymətləndirmənin nəticələri rəsmi qeyd olunmur.
b) Bu qiymətləndirmə davamlı və səmərəli əks əlaqə mexanizmidir.
c) Kiçik və böyük qiymətləndirmə
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2c, 3a
C) 1b, 2 a, 3c
D) 1c, 2b, 3a

TEST 10

1. Fənnin məzmununa nələr daxildir?

A) Məzmun xətti və alt standartlar
B) Məzmun xətti, əsas və alt standartlar
C) Əsas və alt standartlar
D) Məzmun xətti, əsas standart

2. Müasir fənn kurikulumlarının səciyyəvi xüsusiyyətlərini seçin.

1. Bilikyönümlüdür
2. Şəxsiyyətyönümlü
3. Muəllimyönümlü
4. Təklifyönümlü
5. Tələbyönümlü
6. Şagirdyönümlü

A) 1,3,4,6 B) 2,5,6
C) 1,2, 4,6 D) 3,5,6

3. Fənn kurikulumlarının strukturunu müəyyənləşdirin.

A) Giriş, fənnin məqsəd və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları
B) Giriş, fənnin məqsəd və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları, şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi
C) Ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, məzmun standartları
D) Ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr

4. Bilik və fəaliyyət hissəsi səhv gostərilmiş standartı müəyyən edin

A) 2.2.5. Mətnin əsas hissələrini secib nəql edir.
B) 4.1.4. Cəm şəkilcisinin yazılışı və tələffüzü ilə bağlı qaydaları nitqində tətbiq edir
C) 2.2.1. "Doğru" və "yalan" mülahizələri fərqləndirir.
D) 1.1.3. 20 dairəsində ədədləri oxuyur və yazır.

5. Aşağıdakı prisniplərdən hansı tədris vahidlərinin ardıcıllığına *daxil deyil?*

A) Xronoloji ardıcıllıq
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Tapşırıqların ardıcıllığı
D) Məntiqi ardıcıllıq

6. Qiymətləndirmə hansı istiqamətlərdə aparılır?

A) Beynəlxalq, sinifdaxili və fəndaxili
B) Milli, məktəbdaxili və sinifdaxili
C) Beynəlxalq, milli və məktəbdaxili
D) Diaqnostik, formativ, summativ

7. Müəllim hansı qiymətləndirmə formasını tətbiq etməlidir ki, qrup halında çalışan şagirdləri fərdi şəkildə qiymətləndirə bilsin?

A) Qruplararası
B) Fərdi
C) Qrupdaxili
D) Ambivalent

8. "Tələbyönümlük" deyəndə nə nəzərdə tutulur?

A) Məktəbin tələbatının nəzərə alınması.

B) Fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınması
C) Şagirdin tələbatının nəzərə alıması
D) Məktəbin və ailənin tələbatının nəzərə alınması

9. Fəal təlimdə idraki fəalığı yaradan neçə əsas mexanizm mövcuddur?
A) 5 B) 2 C) 1 D) 4

10. "Başa çatmış prosesin şüurda əks olunmasıdır" fikri fəal təlimin hansı mərhələsinə aiddir?
A) Ümumiləşdirmə və nəticə
B) Məlumatın təşkili
C) Refleksiya
D) Məlumat mübadiləsi

11. Fəal təlim ilə qrup təlimini müqayisə edin.
A) Hər ikisi metoddur
B) Fəal təlim metoddur, qrup təlimi isə iş forması
C) Fəal təlim iş forması, qrup təlimi isə metoddur
D) Hər ikisi iş formasıdır.

12. Bilik və fəaliyyət hissəsi düzgün göstərilmiş standartı müəyyən edin.
A) 3.1.2. Əşyanın fəzada vəziyyətini müəyyənləşdirir
B) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir.
C) 2.1.1 " Fərd", "ailə" və" kollektiv" anlayışlarını müqayisə etməklə fərqləndirir.
D) 2.1.3. Texnoloji vasitələr haqqında kiçik təqdimatlar edir.

13. Motivasiya nə üçüdür?
A) Fənnin və ya mövzunun öyrənilməsinin əhəmiyyətini əsaslandırmaq üçün
B) Şagirdlərin əhvali- ruhiyyəsini yaxşılaşdırmaq üçün
C) Təlimə başlamaq və şagirdləri dərsin mövzusunun müəyyənləşdirilməsinə cəlb etmək üçün.
D) qiymətləndirmə aparmaq üçün

14. Qiymətləndirmə ilə bağlı termin və ifadələri onlar arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Məzmun standartı
2. Təlim nəticəsi
3. Nəticəyönümlülük
4. Portfolio
5. Rubrik
a) Yeni kurikulumların hazırlanmasında nəzərə alınan prinsiplər
b) Şagirdlərin nailiyyət və fəaliyyətlərin meyarlar əsasında ölçən qiymətləndirmə şkalası
c) Şagirdin fəaliyyəti ilə bağlı olan sənədlər
d) Təlim nailiyyətlərinin konkret bir səviyyəsidir.
e) Təhsil alanların əldə etməli olduğu bilik və bacarıqlara qoyulmuş dövlət tələbidir.

A) 1e, 2d, 3a, 4c, 5b
B) 1a, 2e, 3d, 4b, 5c
C) 2a, 3d, 4e, 5b, 1c
D) 3b, 2a, 1e, 4c, 5d

15. Aşağıdakılardan hansı iş üsuludur?
A) Suallar, müzakirə
B) Qruplarla, müsahibə
C) BİBÖ, cütlərlə
D) Cütlərlə, fərdi

16. Təfəkkür növlərinin ierarxiyası necədir?
A) Tənqidi təfəkkür – məntiqi təfəkkür – yaradıcı təfəkkür
B) Məntiqi təfəkkür – tənqidi təfəkkür – yaradıcı təfəkkür
C) Yaradıcı təfəkkür-tənqidi təfəkkür-məntiqi təfəkkür
D) Yaradıcı təfəkkür - məntiqi təfəkkür - tənqidi təfəkkür

17. Biliyin kateqoriyaları hansı bənddə düzgün göstərilmişdir?
A) Deklarativ, prosedural, kontekstual
B) Emosional, prosedural, kontekstual
C) Emosional, koqnitiv, psixomotor
D) İdraki, procedural, psixomotor

18. Hansı məktəbdaxili qiymətlən dirmənin növlərinə *aid deyil?*
A) Diaqnostik qiymətləndirmə
B) Formativ qiymətləndirmə
C) Summativ qiymətləndirmə
D) Milli qiymətləndirmə

19. Qiymətləndirmə standartları nədir?
A) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və nailiyyət səviyyəsinə qoyulan tələb.
B) Tədris ilinin sonunda şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə və məktəbin fəaliyyətinə qoyulan dövlət tələbidir.
C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdərin nailiyyət səviyyəsinə və məktəbin fəaliyyətinə qoyulan dövlət tələbidir.
D) Şagird və müəllimlərin bilik və bacarıqlarına qoyulan tələb

20. Milli kurikuluma nə daxil deyil?
A) Təhsil səviyyələri üzrə təlim nəticələri
B) Qiymətləndirmə
C) Fənn kurikulumunun qiymətləndirmə standartlarının səviyyələri
D) Məzmun xətti

21. "Beyin həmləsi" nədir?
A) İş üsulu
B) Dərs forması
C) Təlim üsulu
D) Dərs nümunəsi

22. Aşağıdakılardan hansı təlimin təşkilinə verilən tələblərə *daxil deyil?*
A) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
B) Fəaliyyətin stimullaşdırılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Bilikyönümlüdür

23. İş formalarının düzgün sırasını seçin.
A) Kollektiv, müzakirə, dialoq, qruplar
B) Qruplar, cütlər, müzakirə və fərdi
C) Kollektiv, qruplar,cütlər və fərdi
D) Dialoq, cütlər, qruplar və müsahibə

24. Aşağıdakılardan hansı iş forması deyil?
A) Cütlərlə
B) Fərdi
C) Əqli hücum
D) Kollektiv

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə
a) Bu qiymətləndirmənin nəticələri rəsmi qeyd olunur
b) Bu qiymətləndirmə davamlı və səmərəli əks əlaqə mexanizmidir.
c) Kiçik və böyük qiymətləndirmə

A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3b

TEST 11

1. Alt-standartın funksiyasına aiddir:
A) Sinif və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.
B) Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir.
C) Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün zəmin yaradır.
D) Şagirdlər haqqında ilkin təsəvvür yaradır.

2. İnteqrasiya nə üçün vacibdir?
A) Ətraf aləmi fənn ətrafında öyrənmək və sistemləşdirmək üçün
B) Məzmunla standartı sistemli əlaqələndirmək üçün
C) Təlimdə sistemli olaraq ətraf aləmin vahid obrazını formalaşdırmaq üçün
D) Digər fənləri öyrənmək üçün

3. Digər fənlərlə sistemli əlaqə yaratmaq inteqrasiyanın hansı növünə aiddir?
A) Fəndaxili B) Fənlərarası
C) Siniflərarası
D) Məktəblərarası

4. Təlim strategiyalarına nələr daxildir?
A) Təlimin təşkili prinsipləri, standartlar, planlaşma
B) Təlimin təşkili prinsipləri, forma və üsullar, planlaşma
C) Qiymətləndirmə, metod və üsullar, pedaqoji prosesin tamlığı
D) Məzmun xətti, standart, forma və üsullar

5. Aşağıdakılardan hansı dəyərləndirmə və qiymətləndirmə metodu *deyil?*
A) Müşahidə
B) Müsahibə
C) Şifahi sorğu
D) Eksperiment

6. Summativ qiymətləndirmə hansı üsullarla aparılır?
A) Müşahidə, müsahibə, sual-cavab, yoxlama yazı işləri
B) Şəkillər, təqdimatlar, sorğu anketi və müsahibə
C) Yoxlama yazı işləri, layihə, test, təqdimatlar və yaradıcı işlər
D) Test, layihə, sorğu, valideynlərlə əlaqə və hesabat

7. Qiymətləndirmə vasitələri hazırlanarkən sualların səviyyələr üzrə paylanması hansı bənddə düzgün göstərilmişdir?
A) I -20%, II-30%, III-30%, IV-20%
B) I-30%, II-20%, III-20%, IV-30%
C) I-20%, II-30%, III-20%, IV-30%
D) I-30%, II-30%,III-20%, IV-20%

8. Yeni dərslikləri səciyyələndirməli olan əsas cəhətlər hansılardır?
A) Məntiqi və yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirir, tətbiqi xarakter

daşımaqla zəruri həyati bacarıqların formalaşmasına zəmin yaradır, fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya imkanlarını genişləndirir.
B) Mümkün qədər çox informasiya vermək, bilikləri konkret şəkildə şagirdlərə çatdırır.
C) Fəal təlim şəraitinin yaradılmasını tələb edir, bilik və bacarıqların kəmiyyət və keyfiyyət göstərir, sinif və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılması təmin edir.
D) Məzmunun genişliyi tamlığı, düzgünlüyü

9. Kurikulum hansı sahələri əhatə edir?
A) Təlimin müasir metodla planlaşdırmasından bəhs edən sənəddir.
B) Təlimin məzmunu təşkili və qiymətləndirməsindən bəhs edən konseptual bir sənəddir.
C) Yeni standartlara əsasən təlim nəticələrini əldə etməkdən bəhs edir.
D) Şagird nailiyyətlərinin obyektiv qiymətləndirilməsini əks etdirən sənəddir.

10. Kurikulum islahatını zəruri edən səbəblər hansılardır?
1. Cəmiyyətdə yeni ictimai münasibətlərin yaranması
2. Siyasi və sosial kompetensiyalar
3. Planlı iqtisadiyyatdan bazar iqtisadiyyatına keçid
4. Dünya təhsil sisteminə inteqrasiya

A) 2,3,4 B) 1,4,2
C) 1,2,3 D) 1,3,4

11. Verilən anlayışlardan hansı fənn kurikulumunun strukturuna *aid deyil?*
A) Təhsilin məzmunu
B) Fənnin məqsəd və vəzifələri
C) Təlim strategiyaları
D) Şagird fəaliyyətinin izlənilməsi

12. " 1.1.3.İnformasiyadan istifadə üsullarını sadə formada izah edir" alt standartının məzmun komponentinin hansı kateqoriyaya aid olduğunu müəyyənləşdirin:
A) Koqnitiv B) Kontekstual
C) Prosedural D) Deklarativ

13. Summativ qiymətləndirmə nə vaxt *aparılmır?*
A) Yarımilin sonunda
B) Dərs ilinin əvvəlində
C) Ayın sonunda
D) Bölmə başa çatdıqda

14. Dərsliklərə verilən tələblər hansılardır?
1. Düzgünlük 2. Şüurluluq
3.Əyanilik 4. İfadəlilik
5.Mənbələrin göstərilməsi
6. Fəal təlim üçün şəraitin yaradılması
A) 1,3,4,6 B) 2,3,4,5
C) 1,3,5,6 D) 2,3,4,6

15. Bilik və fəaliyyət hissəsi düzgün göstərilmiş standartı müəyyən edin.
A) 3.1.2. Əşyanın fəzada vəziyyətini müəyyənləşdirir

B) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir
C) 2.1.1."Fərd ", "ailə" və "kollektiv" anlayışlarını müqayisə etməklə fərqləndirir
D) 2.1.3. Texnoloji vasitələr haqqında kiçik təqdimatlar edir.

16. Hansı bənddə fənn kurikulumunun strukturu düzgün göstərilmişdir?
A) Fənnin məzmunu, təlimin təşkilinə verilən tələblər, qiymətləndirmə
B) Giriş, fənnin məqsədi və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları, şagird nailiyyətlərini qiymətləndirmə
C) Məzmun xətləri, forma və üsullar, təlim strategiyası,qiymətləndirmə vasitələri
D) Məzmun standartları, təlim strategiyası, qiymətləndirmə vasitələri

17. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına *daxil deyil?*
A) Xronoloji
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Əlaqəlilik
D) Məntiqi

18. Aşagıdakılardan biri summativ qiymətləndirilmənin nəticələrinin təhlilinə *aid deyil.*
A) Yeni qərarların qəbul edilməsində şagird nailiyyətlərinin nəzərə alınması
B) Şagirdlərin əməkdaşlıq bacarıgının müəyyənləşdirilməsi
C) Bir qrupun nəticəsinin oxşar şəraitli digər qrupun nəticəsi ilə müqayisəsi
D) Zaman baxımından bir qrupun nailiyyət keyfiyyətində dəyişikliklərin baş verməsi

19. Fəal təlim nəyə əsaslanır?
A) Təfəkkürün inkişafına, təfəkkürün müstəqillik və sərbəstliyinə, əməkdaşlığa
B) Biliklərin yaradıcı tətbiqinə,şagirdin fəal dərketmə mövqeyinə, problemli şəraitin yaranmasına
C) Biliklərin müstəqil əldə edilməsi üçün şəraitin yaradılmasına
D) Hamısına

20. BİBÖ abveturası nə bildirir?
A) Bilmək istəyirəm,bildim, öyrəndim
B) Bilirəm, istəyirəm bilim, öyrəndim
C) Bilmədiklərim, istəyirəm bilim, öyrənərdim
D) Bilik, istiqamət, bilmədiklərim, öyrəndiklərim

21. Aşağıdakılardan hansı müasir qiymətləndirməyə *aid deyil?*
A) Tədris prosesinin yalnız müəyyən bir hissəsində tətbiq edilir
B) Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə yönəldilir, və onu idarə edən vacib amil kimi meydana çıxır

C) Şagirdin inkişafı sistemli şəkildə izlənilir
D) Qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir

22. Holistik qiymətləndirmə sxemində bilik və bacarıqların meyarı nəyə əsasən müəyyən olunur?
A) Mövzuya
B) Məqsədə
C) Motivasiyaya
D) Standarta

23. Diaqnostik qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?
A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmə məqsədilə
C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədilə
D) Şagirdin bilik və bacarıqlarının gündəlik izlənilməsi məqsədilə

24. Azərbaycan Respublikasında hansı təhsil formaları tətbiq olunur?
A) Formal, fərdi, informal
B) Qeyri formal, informal, özəl
C) Formal və qeyri formal
D) Formal, qeyri formal, informal

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Milli Kurikulum
2. Təhsil qanunu
3. Təhsil sahəsində islahat proqramı
a) 2006 b) 2009 c) 1999
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3b

TEST 12

1. Şagirdlərin idraki prosesinin inkişafını seçin.
1. Təfəkkür 2. Hafizə
3. Şagirdin sosial-psixolojisi
4. Diqqət 5. Emosional-iradi inkişafı 6.Təxəyyül prosesi
7. Bilik, bacarıq vərdişləri
A) 1,2,4,6,7 B) 1,2,3,4,5
C) 2,3,5,6,7 D) 3,4,5,6,7

2. Aşağıdakı fikirlərdən hansı tədqiqatın aparılması mərhələsinə aiddir?
A) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir
B) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar
C) Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır
D) Bu zaman yeni faktların öyrənilməsi və bu suallara cavabların tapılması gedişində düşünmək və yeni bilgiləri kəşf etmək üçün münasib şərait yaranır.

3. Milli kurikulum hazırlanarkən aşağıda göstərilən prinsiplərin hansı nəzərə alınmamışdır?
A) Tələbyönümlük
B) Nəticəyönümlük
C) Subyektivlik
D) Şəxsiyyətyönümlük

4. Kurikulumlarda fənnin məzmunu necə verilmişdir?
A) Bacarıqlar şəklində ifadə edilən təlim nəticələri- standartlar formasında
B) Qiymətləndirmə standartları şəklində ifadə edilən təlim nəticələri- standartlar formasında
C) Biliklər şəklində ifadı edilən təlim nəticələri-standartlar formasında
D) Oyun və fəaliyyət şəklində ifadə edilən təlim nəticələri- standartlar formasında

5. Kurikulumda məzmun standartı nədir?
A) Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək üçün konkret ölçülərdir
B) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və müəllimlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir
C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir
D) Yalnız şagird fəaliyyətinin mərhələlərini əhatə edir

6. Aşagıdakı ifadələrdən hansılar alt-standartlara aid deyil?
A) Əsas standartın tərkib hissəsi olub ona xidmət edir
B) Təlimin müxtəlif mərhələləri üzrə şagirdlərin inkişafını izləməyə imkan verir
C) Təlim prosesinin planlaşdırılması və qurulmasını istiqamətləndirir

D) Təhsil pillələri üzrə dəyişməz qalır

7. Təlim strategiyaları seçilərkən aşağıdakıların hansı nəzərə *alınmır?*
A) Qiymətləndirmə standartları
B) Fənnin məqsədləri
C) Valideynin arzusu
D) Fənnin məqsəd və vəzifələri

8. Fənn kurikulumlarında təlim strategiyalarına nə *daxil deyil?*
A) Fənnin təliminə verilən əsas tələblər
B) Fənn üzrə təlimin planlaşdırılması
C) Təlimin şəklində istifadə olunan forma və üsullar
D) Kurikulum islahatının mərhələləri

9. Fəaliyyətin icrasına dair prosedur qaydaları əhatə edən biliklər hansı kateqoriyaya aiddir?
A) Koqnitiv
B) Kontekstual
C) Prosedural
D) Deklarativ

10. Biri mikro idraki bacarıq deyil.
A) Bilmək
B) Anlamaq
C) Qərar qəbul etmək
D) Analiz

11. Biri makro idraki bacarıqdır.
A) Tətbiq etmək
B) Təhlil etmək
C) Problemi həll etmək
D) Dəyərləndirmək

12. Aşagıdakılardan biri summativ qiymətləndirmənin nəticələrinin təhlilinə *aid deyil.*
A) Yeni qərarların qəbul edilməsində şagird nailiyyətlərinin nəzərə alınması
B) Şagirdlərin əməkdaşlıq bacarığının müəyyənləşdirilməsi
C) Bir qrupun nəticəsinin oxşar şəraitli digər qrupun nəticəsi ilə müqayisəsi
D) Zaman baxımından bir qrupun nailiyyət keyfiyyətində dəyişikliklərin baş verməsi

13. Diaqnostik qiymətləndirmə hansı qiymətləndirməyə deyilir?
A) İlkin səviyyənin qiymətləndirilməsi
B) İrəliləyişlərin monitorinqi
C) Müəllim - şagird əməkdaşlığını qiymətləndirir.
D) Yekun qiymətləndirmədir.

14. *1.1.3. İnformasiyadan istifadə üsullarını sadə formada izah edir* **alt standartının məzmun komponentinin hansı kateqoriyaya aid olduğunu müəyyələşdirin:**

A) Koqnitiv
B) Kontekstual
C) Prosedural
D) Deklarativ

15. "2.1.1.Mötərizəli və mötərizəsiz ədədi ifadələri oxuyur və yazır". Alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini müəyyənləşdirin.
A) İdraki, bilik
B) İdraki, anlama
C) Emosional, təşkil etmək
D) Psixomotor, mexanizmini bilmək

16. Təhsildə qiymətləndirmə nədir?
A) Təhsil prosesində şagird nailiyyətlərinin beynəlxalq tələblərə uyğun müvafiq rəqəmlərlə ölçülməsi
B) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun obyektiv, etibarlı vasitələrlə ölçülməsi
C) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun müəllimin seçdiyi kriteriyalarla ölçülməsi
D) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun yalnız testlərlə ölçülməsi

17. Təlim üsullarını seçin.
1. Müzakirə
2. Qeyri-standart dərs
3.Beyin həmləsi
4. Kiçik qruplarla iş
5. Venn diaqramı
6. Debatlar
7. Dərs-oyun
A) 1,3,5,6
B) 1,2,4,6
C) 1,4,5,7
D) 3,4,5,6

18. Gündəlik planlaşdırma nümunəsinə aşağıdakılardan hansı *aid deyil?*
A) Mövzu
B) İnteqrasiya
C) Tədris vahidi
D) Təlim üsulları

19. Qiymətləndirmə standartları sxem üzrə neçə səviyyədə hazırlanlr?
A) 3
B) 5
C) 4
D) 2

20. Qeyd olunan bəndlərdən hansı qiymətləndirmə standartıdır?
A) 3.4.1. Q1borc anlayışını izah etməyi bacarır
B) 3.4.1. mənəvi borc (böyüklərə hörmət, kiçiklərə və xəstələrə qayğı) haqqında təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir
C) 3.3.2. dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir
D) 3.2.2. mənəviyyata zidd xüsusiyyətlərə (yalançılıq, paxıllıq, xəbərçilik) münasibət bildirir

21. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yaradıcı tətbiqetmə mərhələsinə *aid deyil?*

A) Şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir

B) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarıdır

C) Biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir

D) Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya bilər

22. Pedoqoji prosesin tamlığı nədir?

A) Təlim məqsədləri kompleks (inkişafetdirici, öyrədici, tərbiyəedici) şəkildə həyata keçirilir, real nəticələrlə yekunlaşan müəllim və şagird fəaliyyətini əhatə edir

B) Pedoqoji proses münasib maddi-texniki baza əsasında və sağlam mənəvi- psixoloji mühitdə təşkil edilir

C) Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir

D) Şagirdlərin potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir

23. Aşağıdakılardan hansılar nümunəvi perspektiv planlaşdırma sxeminə aiddir?

1. Tədris vahidi
2. Motivasiya yaratmaq
3. Mövzular
4. Standartlar
5. İnteqrasiya
6. Tədqiqat sualının qoyulması
7. Tarix

A)1.3.4.5.7.

B) 1.2.4.5.6.

C) 1.3.5.6.7.

D) 1.2.3.4.5.

24. Müasir təlimin prinsipləri hansılardır?

1. Şəxsiyyətə yönəlmiş təlim
2. Fəal idrak
3. Təlim prosesi
4. İnkişaf etdirirci təlim
5. Qabaqlayıcı təlim
6. Cəlbedici təlim
7. Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi
8. Əməkdaşlıq
9. Dioloji təlim.

A) 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9

B) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

C) 3, 4, 5, 6, 7, 8

D) 3, 4, 6, 8, 9

25. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Təhsil alanlar
2. Təhsil verənlər
3. Təhsili idarə edən orqanlar

a) Magistrlar

b) Müəllimlər

c) Bələdiyyələr

A) 1a, 2b, 3c

B) 1b, 2a, 3c

C) 1b, 2c, 3a

D) 1c, 2a, 3b

TEST 13

1. Tədris vahidlərinin ardıcıllığını müəyyən edin.

A) Məzmun ardıcıllığı məntiqi ardıcıllıq

B) Zaman ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, xronoloji ardıcıllıq

C) Sadədən mürəkkəbə ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, cari ardıcıllıq

D) Anlayışların ardıcıllığı, resursların ardıcıllığı, məntiqi ardıcıllıq

2. Biri kurikuluma aid deyil:

A) Kurikulum- təlim prosesini əks etdirən sənəddir

B) Kurikulum-təlim prosesi ilə bağlı bütün fəaliyyətləri əks etdirən konseptual sənəddir

C) Kurikulum- nəyin və hansı müddətdə öyrəniləcəyini əks etdirən sənəddir

D) Kurikulum- mənşəcə latın sözü olub lüğəti mənası "yol","istiqamət" deməkdir

3. Fəaliyyətin icrasına dair prosedur qaydaları əhatə edən biliklər hansı kateqoriyaya aiddir?

A) Koqnitiv

B) Kontekstual

C) Prosedural

D) Deklarativ

4."Bu növ kurikulum fənn sahələri üzrə təlimin asanlaşdırılmasına xidmət edir. Bu əksər hallarda əsas təlim məqsədləri ətrafında cəmləşir və ayrı-ayrı fənlərlə bağlı bilikləri əhatə edir." Qeyd olunan fikir kurikulumun hansı növü haqqındadır?

A) İnteqrasiya olunmuş kurikulum

B) Qeyri-rəsmi kurikulum

C) Fənlərə əsaslanan kurikulum

D) Əhatəli kurikulum

5. Aşağıdakılardan biri qiymətləndirmə standartlarının fəaliyyət komponentinə aid deyil?

A) Vaxt

B) Kəmiyyət

C) Keyfiyyət

D) Məzmun

6. Verilmiş standarta uyğun təlim məqsədini müəyyən edin.

1.3.1. Canlılar aləminə aid olan varlıqları (bitki, heyvan, insan) tanıyır.

A) Heyvanlara qulluq qaydalarını bilir.

B) Canlılarla cansızların fərqini sadə şəkildə izah edir.

C) Heyvanlar aləminə aid varlıqları tanıyır.

D) Canlıların yaşaması üçün lazım olan amilləri sadalayır.

7. Holistik qiymətləndirmə necə qiymətləndirmədir?

A) Sürətli

B) Gözəyarı

C) Uzunmüddətli

D) Şifahi

8. Blumun nəzəriyyəsinə görə dərketmənin səviyyələri hansıdır?
A) Bilik, qavrama, tətbiq, təhlil, sintez, qiymətləndirmə
B) Bilik, tətbiq, təhlil, qiymətləndirmə sintez
C) Bilik, təhlil, sintez, tətbiq, qiymətləndirmə
D) Bilik, qavrama, qiymətləndirmə

9. Təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri hansılardır?
A) Humanistlik, demokratiklik. Millilik və dünyəvilik humanistlik, inteqrasiya
B) Humanistlik, demokratiklik, bərabərlik, millilik və dünyəvilik keyfiyyətlilik, səmərəlilik, daimilik, varislik, liberallaşma, inteqrasiya
C) Demokratiklik, bərabərlik, millilik və dünyəvilik məsuliyyəti
D) Demokratiklik, daimilik, varislik və səmərəlilik

10. Summativ qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?
A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə
C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədilə
D) Şagirdlərin maraq dairəsi, dünyagörüşü, yaşadığı mühit haqqında məlumat almaq məqsədilə

11. Summativ qiymətləndirmə hansı mərhələdə aparılır?
A) Təlim prosesinin əvvəlində, təlim prosesinin hər hansı aralıq mərhələlərində (bölmənin tədrisindən əvvəl və ya yarımil başlayanda).
B) Dərs ilinin əvvəlindən başlayaraq mütəmadi olaraq
C) Bölmə və hər mövzunun sonunda
D) Bölmə və bəhslərin, yarımilin sonunda

12. Biri alt standartın funksiyası *deyil.*
A) Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır
B) Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır
C) Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə istifadə edir
D) Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir

13. Əgər şagid I yarımillikdə “5”, II yarımillikdə “4” qiymət alarsa ona illik qiymət neçə yazılmalıdır?
A) 3 B) 2 C) 5 D) 4

14. Təlim prosesində taksonomiyalar nəyə xidmət edir?
A) Gündəlik keçirilən dərslərin mövzularını müəyyənləşdirməyə
B) Dərsin bütün mərhələlərini tam şəkildə həyata keçirməyə

C) Təfəkkürün müxtəlif növlərini inkişaf etdirmək üçün tapşırıqlar tərtib etməyə
D) Şagirdlərin fəaliyyətini stimullaşdırmağa

15. "Ucadan düşün" strategiyasının fəaliyyət ardıcıllığı hansı bənddə düzgün verilmişdir?
A) İlkin biliklərini müəyyənləşdir mək, əlaqələndirmək, sual vermək, məqsədi müəyyənləşdirmək, dərk etməni yoxlamaq, təsəvvür etmək, uşaqların münasibətini öyrənmək və dəstəkləyici fikirlər əlavə etmək
B) İlkin biliklərini müəyyənləşdir mək, əlaqələndirmək, sual vermək, sualların növlərini müəyyən etmək, sualları təsnif etmək, suallar yaratmaq
C) İdraki və yüksək idraki bacarıqları əlaqələndirir. Təşkilati işarələrdən istifadə edir, düşünmənin üç mərhələsinə cəlb edilir, yeni məlumatları mövcud bilikləri ilə əlaqələndirir
D) Təşkilati işarələrdən istifadə etmək, sualların növlərini müəyyən etmək, sualları təsnif etmək, suallar yaratmaq

16. "3.1.3. Yemək masası ətrafında davranış bacarıqlarını nümayiş etdirir". Alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini müəyyənləşdirin.
A) İdraki, tətbiq
B) Emosional, dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
C) Emosional, təşkil etmə
D) Psixomotor, mexanizm

17. "2.1.3. idman növlərinə aid (atletika, gimnastika) sadə hərəkətləri nümunələrə müvafiq təkrar edir". Alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini müəyyənləşdirin.
A) Psixomotor, təqlid etmək
B) İdraki, tətbiq etmək
C) Emosional, dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
D) Psixomotor, hazır olmaq

18. "Bu üsul mətnin məzmununun qısa müddət ərzində şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsinə imkan yaradır. Şagirdlər dörd nəfərlik qruplara bölünür (əsas qrup). Qruplardakı şagirdlər yenidən nömrələnir. Hər qrupdakı eyni rəqəmli şagirdlərdən yeni qrup ekspert qrupu) yaradılır. Öyrəniləcək mətn qrupların sayı qədər hissələrə bölünür və ekspert qruplarına verilir". Haqqında danışılan təlim üsulunu müəyyən et.
A) Ziqzaq B) Karusel
C) BİBÖ D) Qərarlar ağacı

19. "Bu üsul mətnin məzmununun qısa müddət ərzində şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsinə imkan yaradır. Şagirdlər dörd nəfərlik qruplara bölunur (əsas qrup). Qruplardakı şagirdlər yenidən nomrələnir. Hər qrupdakı eyni rəqəmli şagirdlərdən yeni qrup (ekspert qrupu) yaradılır. Öyrəniləcək mətn qrupların sayı qədər hissələrə

bölunur və ekspert qruplarına verilir". Haqqında danışılan təlim üsulunu müəyyən et:

A) Ziqzaq B) Karusel
C) BİBÖ D) Qərarlar ağacı

20. "Bütün şagirdlərə eyni təlim şəraiti yaradılır və pedoqoji proses onların potensial imkanları nəzərə alınmaqla tənzimlənir". Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərdən hansının şərhidir?

A) Pedoqoji prosesin tamlıgı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

21. Hovard Qardnerin "müxtəlif üsullarla dərketmə " nəzəriyyəsinə əsasən verilmiş fikirlərdən biri səhvdir.

A) İnsanlar düşünməyə müxtəlif üsullarla cəlb edilirlər
B) Düşünmə üsulunun düzgün müəyyən edilməsi dərketmə səviyyəsinə təsir edir
C) İnsanlar ən azı bir formaya görə daha güclü dərketmə imkanına malikdirlər
D) Hər bir insan dərketmənin yalnız bir üsulunun daşıyıcısıdır

22. Butun şagirdlərə eyni təlim şəraiti yaradılır və pedaqoji proses onların potensial imkanları nəzərə alınmaqla tənzimlənir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?

A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B)Təlimdə dəstəkləyici muhitin yaradılması
C)Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

23. İş formaları hansılardır?

A) Cütlərlə, fərdi
B) Klaster, müzakirə
C) Kollektiv, BİBÖ
D) Qruplarla, müzakirə

24. Aşağıdakılardan hansı diaqnostik qiymətləndirməyə aiddir.

A) Fənn uzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək.
B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək.
C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək.
D) Şagirdlərin təlim sahəsində irəliləyişlərinin izlənilməsini təmin edir.

25. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Kurikulum 2. Konstruksiya
3. Təhsil qanunu
a) Məzmun standartları
b) Təhsil hüququ
c) Təhsil pilləsi
A) 1a; 2c; 3b
B) 1b; 2a; 3c
C) 1b; 2c; 3a
D) 1c; 2b; 3a

TEST 14

1. Biri alt-standart funksıyasına aid edilmir:

A) Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır.
B) Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir.
C) Təlim strategiyalannın düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır.
D) Təlimdə inteqrativliyi təmin edir.

2. Bu bilik problemin həll edilməsi yolu ilə əldə edilən yeni biliklərdir.

A) Deklarativ B) Prosedual
C) İdraki
D) Konteksual/konseptual

3. Təlim nəticəsi nədir?

A) Müəyyən bir mərhələdə mənimsənilməsi nəzərdə tutulan və əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş təlim nailiyyətlərinin konkret səviyyəsidir.
B) Təlimin məzmununu davamlı inkişafını təmin edir.
C) Sinif və fənnlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.
D) Təlimdə inteqrativliyi təmin edir.

4. Hansı fənn kurikulumunun stukturuna aiddir?

A) Əsas qiymətləndirmə növləri
B) Ümumi təlim nəticələri
C) Təlim strategiyalari
D) Alt standart

5. Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?

A) Pedoqoji prosesin tamlıgı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

6. Biri təlimin təşkilinə verilən tələblət sırasında verilə bilməz.

A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Fəaliyyətin stimullaşması
C) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
D) Biliklərin reproduksiyası

7. Taksonomiyalarda bacarıqları hansı qayda üzrə yerləşdirilir?

A) İyerarxiya qaydası üzrə
B) Bərabərliklə
C) Azalan ardıcıllıqla
D) Qaydasız

8. Fəal dərsin mərhələlərini ardıcıllıqla düzün.

1.Tədqiqatın aparılması
2. Motivasiya
3. Məlumatın müzakirəsi və təşkili
4. Ümumiləşdirmə və nəticələrin çıxarılması

Kurikulum 2015

5. Qiymətləndirmə və refleksiya
6. Produktiv (yaradıcı tətbiqetmə)
7. Məlumat mübadiləsi
A) 1,2,3,5,6,4,7
B) 2,1,7,3,4,6,5,
C) 2,1,3,5,6,7
D) 2,3,1,5,4,7,6

9. Fəaliyyət kateqoriyasına aid olanları seçin.
1. Metakoqnitiv
2. İdrak (koqnitiv)
3. Kontekstual
4. Emosional – affektiv (ünsiyyət)
5. Psixomotor 6.Faktoloji
A) 1,2,3 B) 2,4,5
C) 2,3,6 D) 1,4,6

10. Aşağıdakı fikirlərdən biri dərsin informasiya mübadiləsi mərhələsinə aiddir.
A) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların , yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar
B) Fəal dərsin dördüncü mərhələsidir
C) Hər hansı bir fəaliyyətə təhrik edən vasitədir
D) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarı onun yaradıcı surətdə tətbiqidir

11. Verilmiş tapşırıqda təfəkkürün növünü müəyyən edin.
Cümlələrdə mübtəda və qeyri-müəyyən vasitəsiz tamamlığı xüsusiyyətlərin uyğun olaraq tapın.
A) Hafizə
B) Məntiqi təfəkkür
C) Yaradıcı təfəkkür
D) Tənqidi təfəkkür

12. İş vərəqlərinin hazırlanmasına verilən tələblərdən biri düzgün deyil.
A) Cəlbedici məzmunu və tərtibatı
B) Məqsəd və sualın çətin olması
C) Uşaqların səviyyəsinə uyğun olması
D) Dərsin məqsədinə uyğun olması

13. Dərsin son mərhələlərini düzgün planlaşdırmaq üçün müəllimdən tələb olunan bacarıqlar sırasında biri yanlışdır.
A) Fasilitasiya
B) Ümumiləşdirmək
C) Yaradıcı olmaq
D) Yeni dərsi izah etmək.

14. Məzmun standartı neçə komponentdın ibarətdir?
A) 3 B) 2 C) 5 D) 4

15. Biri motivasiyanın dəyərləndirilməsi üçün meyar kimi götürülə bilməz.
A) Uşaqlar tərəfindən çətinliklə dərk edilməsi
B) Motivasiyanın məqsədəuyğunluğu
C) Motivasiyanın yığcamlı-qısa vaxt ərzində həyata keçirilməsi
D) Onun hazırlanmasına müəllimin az vaxt və qüvvə sərf etməsi

16. Texnologiya fənn kurikulumuna nə daxildir?
A) Fənn məzmunu, təlimin təşkili, qiymətləndirmə
B) Məzmun xətləri ,forma və üsulların təkmilləşdirilməsi, qiymətləndirmə
C) Giriş, fənn məzmunu, təlim strategiyası, qiymətləndirmə
D) Məzmun standartları, təlim strategiyası, qiymətləndirmə vasitələri

17. Məzmun standartlarının əsasını nə təşkil edir?
A) Təlim mövzuları
B) Təlim nəticələri
C) Təlim məqsədləri
D) Təlim üsulları

18. Diaqnostik qiymətləndirmənin üsullarına aid olanları seçin:
1. Müşahidə
2. Verbal (sözlə) qiymətləndirmə
3. Tapşırıq vermə
4. Özünü qiymətləndirmə
5. Valideynlərlə və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq
A) 1,3,5 B) 2,4,5
C) 1,2,3,5 D) 2,4,1

19. Təhsil pillələri və fənnlər üzrə ümumi təlim nəticələri hansı sənəddə əks olunub?
A) Fənn kurikulumda
B) Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramların
C) Ənənəvi tədris proqramında
D) Qiymətləndirmə Konsepsiyasında

20. Ümumi təhsil pilləsi neçə səviyyədən ibarətdir?
A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

21. Kompetensiya nədir?
A) Təhsil, bacarıqlar, dəyərlər, keyfiyyətlər, məzmun.
B) Biliklər, bacarıqlar, dəyərlər, prinsiplər, vərdişlər.
C) Vasitələr, bacarıqlar, vərdişlər
D) Biliklər, bacarıqlar, dəyərlər, keyfiyyətlər, vərdişlər.

22. Aşağıdakı anlayışlardan hansı fənn kurikulumuna *aid deyil?*
A) Məzmun standartı
B) Ümumi təlim nəticələri
C) Həftəlik dərs saatlarının miqdarı
D) Məzmun xətti

23. Milli kurikulum xüsusiyyətləri aşağıdakılardan hansılardır?
A) Şagirdyönümlüdür, şəxsiyyətyönümlüdü , nəticəyönümlüdür, qiymətləndirmə standartları müəyyən edilib.
B) Bilikyönümlüdür, nəticəyönümlüdür.
C) Fənnyönümlüdür, şagirdyönümlüdür
D) Təklifyönümlüdür, müəllimyönümlüdür

24. Nəticəyönümlü deyəndə nə nəzərdə tutulur?
A) əvvəlcədən müəyyən edilmiş şagird nailliyyətlərinin nəticələri formasında əks etdirilməsi

B) nəticəni şagirdin özünün müəyyən etməsi
C) nəticənin müəllim tərəfindən əldə edilməsi
D) nəticənin valideyn tərəfindən əldə edilməsi

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Problem – situasiyanın yaradılması
2. Şagird - tədqiqatçı, müəllim – fasilitator.
3. Dialoq və əməkdaşlığı zəruruliyi
4. Psixoloji dəstək: hörmət və etibar
a) Şagird subyekt rolunda çıxış edir
b) şagird qarşısında problem qoyulur
c) təlim dioloji şəkildə həyata keçirilir.
d) şagirdin dəstəklənməsi onların idrak fəallığını saxlamaq vasitəsidir.
A) 1b; 2a; 3c; 4d.
B) 1c; 2d; 3a; 4b.
C) 1a; 2c; 3d; 4b.
D) 1d; 2a; 3b; 4c.

TEST 15

1. Aşağıdakı fikirlərdən hansı tədqiqatın aparılması mərhələsinə aiddir?

A) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir

B) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar

C) Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədi güdən sərbəst iş formasıdır

D) Bu zaman yeni faktların öyrənilməsi və bu suallara cavabların tapılması gedişində düşünmək və yeni bilgiləri kəşf etmək üçün münasib şərait yaranır

2. Aşağıdakı fikirlərdə hansı yaradıcı tətbiqetmə mərhələsinə *aid deyil?*

A) Şagirdlərin ilkin idrak fəallığına təkan verən prosesdir

B) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarıdır

C) Biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir

D) Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya da bilər

3. "Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)" nə vaxt təsdiq edilmişdir?

A) 30 oktyabr 2006-cı il

B) 26 aprel, 1999-cu il

C) 3 iyun, 2010-cu il

D) 19 iyun, 2011 –ci il

4. Təlim üsullarını seçin.

1. müzakirə
2. Qeyri-standart dərs
3. Beyin həmləsi
4. Kiçik qruplarla iş
5. Venn diaqramı
6. Debatlar
7. Dərs oyun

A) 1.3.5.6.

B) 1.2.4.6.

C) 1.4.5.7.

D) 3.4.5.6

5. "Sinifdə 12 qız,13 oğlan var" mülahizəsinə uyğun olan doğru mülahizəni seçin.

A) Sinifdəki uşaqların az hissəsi oğlandır.

B) Sinifdəki şagirdlərin çoxu qızdır.

C) Sinifdəkilərin bəzisi qız, bəzisi oğlandır.

D) Sinifdəki qız və oğlan şagirdlərinin sayı bərabərdir.

6. Summativ qiymətləndirmənin nəticələri harada qeyd edilir?

A) Sinif jurnalında

B) Şagirdin iş dəftərində

C) Valideyn üçün məlumat vərəqində

D) Müəllimin şəxsi qeyd dəftərində

7. Məzmun standartı neçə hissədədən ibarətdir?

A) 1

B) 2

Kurikulum 2015

C) 3
D) 4

8. Təhsil islahatı neçənci illəri əhatə edir?
A) 1999-2007
B) 2001-2011
C) 1999-2013
D) 1999-2009

9. Tədris prosesinin sonunda bütün səviyyələr üzrə sualların bölgüsü necə olmalıdır?
A) I səviyyə üzrə 20%,
II səviyyə üzrə 30%.
III səviyyə üzrə 30%,
IVsəviyyə üzrə 20%
B) I səviyyə üzrə 20% ,
II səviyyə üzrə 20%,
III səviyyə üzrə 30%,
IV səviyyə üzrə 20%,
V səviyyə üzrə 10%
C) I səviyyə üzrə 30%,
II səviyyə üzrə 30%,
III səviyyə üzrə 30%,
IV səviyyə üzrə 10%
D) I səviyyə üzrə 30%,
II səviyyə üzrə 20%,
səviyyə üzrə 30%,
IV səviyyə üzrə 20%

10. Qeyd olunan bəndlərdən hansı qiymətləndirmə standartıdır?
A) 3.4.1 Q1 Boro anlayışını izah etməyi bacarır
B) 3.4.1. Mənəvi borc (böyüklərə hörmət, kiçiklərə və xəstələrə qayğı) haqqında təsəvvürlərini ifadə edir
C) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir
D) 3.2.2. Mənəviyyata zidd xüsusiyyətlərə (yalançılıq, paxıllıq, xəbərçilik) münasibət bildirir

11.Test nümunələri nəyin əsasında hazırlanır?
A) Əsas standartların
B) Qiymətləndirmə standartlarının
C) Alt-standartların
D) Əsas və alt standartların

12. Qiymətləndirmə standartları neçə səviyyədə təyin olunmuşdur?
A) 4
B) 10
C) 5
D) 3

13. Hansı cəhətlər kurikulumu səciyyələndirənlərə aiddir?
1. Bəzi fənlər üzrə qiymət normaları müəyyən edilib
2. Nəticəyönümlüdür
3. Şəxsiyyətyönümlüdür
4. Fənyönümlüdür
5. İnteqrativlik əsas prinsip kimi qəbul olunur
6. Bilikyönümlüdür

A) 2,4,6
B) 1,3,5
C) 2,3,5
D) 3,5,6

14. Hansı təlim strategiyalarına *aid deyil?*
A) Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
B) İş formaları
C) Standart
D) Təlimin təşkilinə verilən tələblər

15. Bunlardan hansı fəal təlimə xas xüsusiyyət *deyil?*
A) Şəxsiyyətyönümlü
B) Nəticəyönümlü
C) Müəllimyönümlü
D) Şagirdyönümlülük

16.”......təlimin məzmunu, təşkili və qiymətləndirilməsi ilə bağlı bütün məlumatları özündə əks etdirən konseptual sənəddir” Nöqtələrin yerinə uyğun sözü seçin.
A) Fəal təlim
B) Fasilitator
C) Kurikulum
D) Kompetensiya

17. Düzgün variantı seçin.
A) Şagirdin fikri nəzərə alınmır, müəllim şərh edəndir
B) Şagirdin fikri əsasdır,dərs avtoritar rejimdədir
C) Müəllim fasilitator, şagird tədqiqatçı
D) Müəllim nitqi əsasdır, şagirdin fikri nəzərə alınmır

18. Fəal təlimə xas xüsusiyyəti seç.
A) Dərsdə səs-küy olduğu üçün problemlər yaranır.
B) Şagird özü tədqiqatçı olduğu üçün yorulur.
C) Şagirdin dərsə marağını artırır, axtarışlara sövq edir.
D) Müəllimin nitqi yorucu təsir edir.

19. Bunlardan hansı *doğru deyil?*
A) Fəal təlimdə şagird təqiqatçıdır
B) Fəal təlimdə müəllim fasilitatordur
C) Fəal təlim avtoritar rejimdə reallaşır
D) Fəal təlimdə şagirdin dərsə marağı çox olur.

20. Kurikulum termini nə vaxtdan Azərbaycanda istifadə olunur?
A) 90-cı illərin əvvəli
B) 1912-ci ildən
C) 90-cı illərin axırı
D) 1956 –cı ildə

21. Hansı qiymətləndirmə növündə şagirdlərin ilkin bacarıq və vərdişləri müəyyən olunur?
A) Summativ
B) Formativ
C) Diaqnostik
D) Beynəlxalq

22. Hər bir standart nəyə ayrılır?
A) Meyara
B) Məqsədə
C) Alt standarta
D) Məzmun xəttinə

23. Bunlardan hansı iş formalarına *aid deyil?*
A) Fəal iş
B) Kollektivlə iş
C) Cütlərlə iş
D) Qrupla iş

24. Bunlardan hansı alt standartı *səciyyələndirmir?*
A) Əsas standartdakı məlumatı aydınlaşdırır
B) Təlim strategiyalarının seçilməsinə şərait yaradır
C) 2 rəqəmlə ifadə olunur
D) 3 rəqəmlə ifadə olunur

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Fənnin məzmunu
2. Təlim strategiyaları
3. Qiymətləndirmə nümunələrinin hazırlanması
a) Təhsil pillələri üzrə ümumi təlim nəticələri
b) Fənnin planlaşdırılmasına dair nümunələr
c) Kurikulum üzrə qiymətləndirmə
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3c

TEST 16

1. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına *daxil deyil?*

A) Xronoloji
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Şeirlərin ardıcıllığı
D) Məntiqi ardıcıllıq

2. Azərbaycan Respublikasında hansı təhsil formaları tətbiq olunur?

A) Formal, fərdi, informal
B) qeyri - formal, informal, özəl
C) Formal və qeyri - formal
D) Formal , qeyri - formal, informal

3. Ənənəvi və müasir qiymətləndirmənin xüsusiyyətlərini seçin.

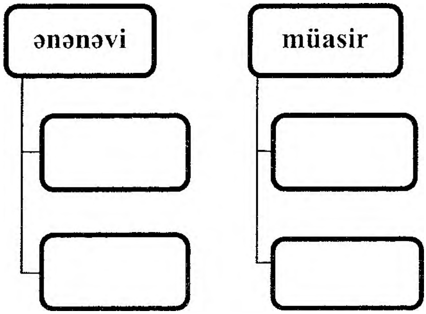

1. Ənənəvi   2. Müasir
a. Cari qiymətləndirmə formal xarakter daşıyır. Müəllimin subyektiv rəyinə əsaslanır
b. Tədris prosesinin yalnız müəyyən bir hissəsində tətbiq edilir
c. Şagirdin nailiyyəti (qazanılan dəyərlər) qiymətləndirilir, inkişafı sistemli şəkildə izlənilir
d. Qiymətləndirmə təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə yönəldilir və onu idarə edən vacib amil kimi meydana çıxır
e. Əsasən bilik səviyyəsi qiymətləndirilir

A) 1a b d; 2c e
B) 1b d; 2a c e
C) 1a b e; 2d c
D) 1a c; 2b d e

4. Aşağıdakılardan hansıları Azəbaycan Respublikasında təhsilalma formalarına aiddir?

1. Əyani
2. Dövlət
3. Distant (məsafədən)
4. Qiyabi
5. Özəl
6. Sərbəst

A) 1,2,5,6
B) 1,3,4,6
C) 1,4,5,6
D) 2,4,5,6

5. Diaqnostik qiymətləndirmənin üsullarına aid olanları məntiqi ardıcıllıqla göstərin.

1. Valideynlərlə və digər müəllimlərlə əməkdaşlıq
2. Müsahibə
3. Tapşırıqvermə

A) 3,2,1
B) 1,2,3
C) 2,3,1
D) 3,1,2

6. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasının əlavə təhsil istiqamətlərinə *aid deyil?*

A) Kadrların yenidən hazırlanması
B) Stajkeçmə və kadrların təkmilləşdirilməsi
C) İxtisasartırma
D) Ortayaşlıların təhsili

7. "*2.1.3.İdman növlərinə (atletika, gimnastika) aid sadə hərəkətləri nümunələrə müvafiq təkrar edir*". Alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini müəyyənləşdirin:

A) Psixomotor, təqlid etmək
B) İdraki, tətbiq etmək
C) Emosional, dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
D) Psixomotor, hazır olmaq

8. Azəbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində mütəxəssislər və elmi- pedaqoji kadrlar hazırlığının səviyyələri hansılardır?

A) Bakalavr, magistr, aspirant
B) Bakalavriat (tibb təhsili istisna olmaqla), magistratura (tibb təhsili istisna olmaqla), doktorantura
C) Şagird, bakalavr, doktorant
D) Bakalavr, aspirant, magistr

9. Təlimin 3 əsas məqsədlərindən biri olan inkişafetdirici məqsədə nail olmaq üçün təlimin iş formalarından qrup işi şagirdlərdə hansı bacarığı formalaşdırır?

A) Fəallıq, adaptasiya, yaradıcılıq, müstəqil tədqiqat aparmaq
B) Fəallıq, vaxta qənaət əməkdaşlıq
C) Əməkdaşlıq,vaxta qənaət, bir-birinin fikrinə hörmətlə yanaşma.
D) Əməkdaşlıq, adaptasiya, fəallıq

10. İnduktiv dərs növü nə zaman istifadə olunur?

A) Mövzunun möhkəmləndirilməsi, dəqiqləşdirliməsi
B) Yeni mövzu keçirilən zaman
C) Tapılan faktların təqdimi
D) Yaradıcı tətbiqetmə zamanı

11. Azərbaycan Respublikasının "Təhsil haqqında" qanunu nə vaxt qüvvəyə minib?

A) 19 iyun 2010-cu il
B) 19 iyun 2011-ci il
C) 27 iyun 2007-ci il
D) 19 iyun 2009-cu il

12. "Təhsil haqqında" qanun neçə fəsil və neçə maddədən ibarətdir?

A) 6 fəsil, 40 maddədən
B) 7 fəsil, 47 maddədən
C) 6 fəsil, 47 maddədən
D) 7 fəsil, 40 maddədən

13. Aşağıdakı anlayışlardan hansı fənn kurikulumuna *aid deyil?*
A) Məzmun standartı
B) Məzmun xətti
C) Ümumi təlim nəticələri
D) Həftəlik dərs saatlarının miqdarı

14. Aşağıdakılardan hansı fənn kurikulumlarının səciyyəvi cəhətidir?
A) Bilikyönümlüdür
B) Nəticəyönümlüdür
C) Müəllimyönümlüdür
D) Fənyönümlüdür

15. Bunlardan biri əsas qiymətləndirmə növünə *aid deyil?*
A) Diaqnostik
B) Rüblük
C) Formativ
D) Summativ

16. Aşağıdakılardan hansı biliyin kateqoriyasına aiddir?
A) Psixomotor
B) Deklarativ
C) İdraki
D) Ünsiyyət

17. Kurikuluma nə *daxil deyil?*
A) Təlim strategiyaları
B) Məzmun standartları
C) Təhsil qanunu
D) Qiymətləndirmə mexanizmləri

18. Məzmun standartı neçə hissədən ibarətdir?
A) 2
B) 1
C) 3
D) 5

19. "Tələbyönümlülük" deyəndə nə nəzərdə tutulur?
A) Məktəbin tələbatının nəzərə alınması.
B) Fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınması.
C) Şagirdin tələbatının nəzərə alınması.
D) Məktəbin və ailənin tələbatının nəzərə alınması.

20. Aşağıdakılardan hansı təlimin təşkilinə verilən tələblərə *daxil deyil?*
A) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
B) Fəaliyyətin stimullaşdırılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Bilikyönümlülük

21. Neçə təlim forması var?
A) 8
B) 5
C) 4
D) 14

22. Aşağıdakılardan hansı iş üsuludur?
A) Klaster, müzakirə
B) Qruplarla, müsahibə
C) Bibö, cütlərlə
D) Cütlərlə, fərdi

23. Perspektiv planlaşdırma hansı müddəti əhatə edir?
A) Aylıq
B) İllik
C) Rüblük
D) Gündəlik

24. Perspektiv planlaşdırma aparmaq üçün müəllim hansı bacarıqlara malik olmalıdır?
1. Məzmun standartlarına əsasən dərslikdəki (dərslik olmayan fənlər üzrə müəllim vəsaitindəki) tədris vahidi və mövzular üzrə dəqiqləşmələr aparmaq.
2. Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığını müəyyənləşdirmək.
3. İnteqrasiya imkanlarını müəyyən etmək.
4. Mövzuya uyğun motivasiyanı müəyyənləşdirmək.
A) 2, 3, 4
B) 1, 2, 3
C) 1, 3, 4
D) 1, 2, 4

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Milli kurikulum
2. Uşaq Hüquqları konvergensiyası
3. Azərbaycan Respublikasının Ümumtəhsil məktəbinin nümunəvi əsasnaməsi
a) 2006 b) 1989 c) 1993
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3c

TEST 17

1. Aşağıdakılardan hansı ənənəvi qiymətləndirmə sisteminə aiddir?

A) Cari qiymətləndirilmənin aradan qaldırılması məzmun standartlarının bütövlükdə mənimsənilməsini və qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir.

B) Qiymətləndirmə şagirdə qiymət yazmaq kimi qəbul olunurdu, şagird yalnız qiymət almaq xatirinə oxuyurdu.

C) Şagirdin nailiyyəti (qazanılan dəyərlər) qiymətləndirilir, inkişafı sistemli şəklidə izlənilir.

D) Cari qiymətləndirilmənin aradan qaldırılması məzmun standartlarının bütövlükdə mənimsənilməsini və qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir.

2. Məktəbdaxili qiymətləndir-mənin neçə növü var?

A) 2 B) 4 C) 5 D) 3

3. Diaqnostik qiymətləndirmə hansı məqsədlə aparılır?

A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə

B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədilə

C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək məqsədilə

D) Şagirdin illik fəaliyyətini izləmək məqsədilə

Kurikulum 2015

4. Diaqnostik qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr?

A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları , şagirdlərin yazı işlərinin təhlili , test tapşırıqlarının nəticələri

B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq

C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi

D) Test tapşırıqları, layihə, çalışmalar

5. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr hansılardır?

A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları ,şagirdlərin yazı işlərinin təhlili , test tapşırıqlarının nəticələri

B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq

C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi

D) Müsahibə, söhbət, müşahidə, valideynlər və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq

6. Summativ qiymətləndirmədə istifadə olunan metod və vasitələr hansılardır?
A) Müşahidə, şagirdlərin şifahi cavabları, şagirdlərin yazı işlərinin təhlili, test tapşırıqlarının nəticələri
B) Müsahibə, söhbət, müşahidə, tapşırıqlar, valideynlərlə və digər fənn müəllimlərilə əməkdaşlıq
C) Şifahi təqdimat, testlər, nailiyyətlərin nümayişi
D) Müsahibə, söhbət, müşahidə, valideynlər və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq

7. Qiymətləndirmə standartları neçə səviyyədə müəyyən olunur?
A) 3 B) 6 C) 6 D) 4

8. Aşağıdakılardan hansı təlim üsuludur?
A) Qiymətləndirmə
B) Kompetensiya
C) Yazı işləri
D) Müzakirə

9. İllik planlaşdırmaya hansı *daxil deyil?*
A) Standartlar
B) İnteqrasiya
C) Motivasiya
D) Resurslar

10. Aşağıdakılardan hansı iş formasıdır?
A) Müzakirə
B) Cütlərlə
C) Söz assosiasiyası
D) Debat

11. Summativ qiymətləndirmə tapşırıqları hazırlanan zaman sualların çətinlik dərəcəsi necə paylaşdırırlır?
A) Asan səviyyəli 20%, orta səviyyəli 40%, çətin səviyyəli 40%.
B) Asan səviyyəli 20%, orta səviyyəli 60%, çətin səviyyəli 20%.
C) Asan səviyyəli 40%, orta səviyyəli 40%, çətin səviyyəli 20%.
D) Asan səviyyəli 40%, orta səviyyəli r 20%, çətin səviyyəli 40%.

12. Milli Kurikulum hazırlanarkən aşağıda göstərilən prinsiplərin hansı nəzərə *alınmamışdır?*
A) Tələbyönümlük
B) Nəticəyönümlük
C) Subyektivlik
D) Şəxsiyyətyönümlük

13. İbtidai təhsil səviyyəsində neçə fənn tədris olunur?
A) 10 B) 9 C) 11 D) 12

14. Kurikulumlarda fənnin məzmunu necə verilmişdir?
A) Bacarıqlar şəklində ifadə edilən təlim nəticələri- standartlar formasında
B) Qimətləndirmə standartları şəklində ifadə edilən təlim nəticələri- standartlar formasında
C) Biliklər şəklində ifadə edilən təlim nəticələri -standartlar formasında

D) Oyun və fəaliyyət şəklində ifadə edilən təlim nəticələri - standartlar formasında

15. Kurikulumda məzmun standartı nədir?
A) Şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək üçün konkret ölçülərdir.
B) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və müəllimlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir
C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir
D) Yalnız şagird fəaliyyətinin mərhələlərini əhatə edir

16. Aşağıdakı ifadələrdən hansılar alt-standartlara *aid deyil?*
A) Əsas standartın tərkib hissəsi olub ona xidmət edir
B) Təlimin müxtəlif mərhələləri üzrə şagirdlərin inkişafını izləməyə imkan verir
C) Təlim prosesinin planlaşdırılması və qurulmasını istiqamətləndirir
D) Təhsil pillələri üzrə dəyişməz qalır

17. "4.1.4. Ədədin kəmiyyətin göstəricisi olduğunu başa düşdüyünü nümayiş etdirir". Bu standart hansı bilik və fəaliyyət növünə aiddir?
A) Deklorativ bilik, bilik – idraki fəaliyyət
B) Kontekstual bilik – psixomator fəaliyyət
C) Prosedural bilik – idraki fəaliyyət
D) Deklorativ və kontekstual bilik

18. Təlim strategiyaları seçilərkən aşağıdakıların hansı nəzərə *alınmır?*
A) Qiymətləndirmə standartları
B) Fənnin məqsədləri
C) Valideynin arzusu
D) Fənnin məqsəd və vəzifələri

19. Fənn kurikulumlarında təlim strategiyalarına nə *daxil deyil?*
A) Fənnin təliminə verilən əsas tələblər
B) Təlimin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar
C) Fənn üzrə təlimin planlaşdırılması
D) Kurikulum islahatının mərhələləri

20. Təlim üsullarını seçin.
1. Müzakirə 2. Qeyri -standart dərs 3. Beyin həmləsi 4. Kiçik qruplarla iş 5. Venn diaqramı 6. Debatlar 7. Dərs oyun
A) 1, 3, 5, 6 B) 1, 2, 4, 6
C) 1, 4, 5, 7 D) 3, 4, 5, 6

21. Təhsildə qiymətləndirmə nədir?
A) Təhsil prosesində şagird nailiyyətlərinin beynəlxalq tələblərə uyğun müvafiq rəqəmlərlə ölçülməsi
B) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət

səviyyəsinə uyğunluğunun obyektiv, etibarlı vasitələrlə ölçülməsidir.
C) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun müəllimin seçdiyi kriteriyalarla ölçməsi.
D) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun yalnız testlərlə ölçülməsidir

22. Hansı məktəbdaxili qiymətləndirmənin növlərinə *aid deyil?*
A) Diaqnostik qiymətləndirmə
B) Formativ qiymətləndirmə
C) Summativ qiymətləndirmə
D) Milli qiymətləndirmə

23. Summatıv qiymətləndirmə nə vaxt *aparılmır?*
A) Yarımilin sonunda
B) Dərs ilinin əvvəlində
C) Ayın sonunda
D) Bölmə başa çatdıqda

24. Qiymətləndirmə standartları nədir?
A) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin və müəllimlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan tələb.
B) Tədris ilinin sonunda şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə və məktəbin fəaliyyətinə qoyulan dövlət tələbidir.
C) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.
D) Şagird və müəllimlərin bilik və bacarıqlarına qoyulan tələb

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə
a) Bu qiymətləndirmənin nəticələri rəsmi qeyd olunmur
b) Bu qiymətləndirmə davamlı və səmərəli əks əlaqə mexanizmdir
c) Kiçik və böyük qiymətləndirmə
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b , 2c , 3a
C) 1b, 2a, 3c
D) 1c , 2b , 3a

Kurikulum 2015

TEST 18

1. Qeyd olunan bəndlərdən hansı qiymətləndirmə standartıdır?

A) 3.4.1.Q1.Borc analayışını izah etməyi bacarır.

B) 3.4.1. Mənəvi borc (böyüklərə hörmət, kiçiklərə və xəstələrə qayğı) haqqında təsəvvürlərini ifadə edir.

C) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir.

D) 3.2.2. Mənəviyyata zidd xüsusiyyətlərə (yalançılıq, paxıllıq, xəbərçilik) münasibət bildirir.

2.Test nümunələri nəyin əsasında hazırlanır?

A) Əsas standartların

B) Qiymətləndirmə standartlarının

C) Alt standartların

D) Əsas və alt standartların

3. "Beyin həmləsi" nədir?

A) İş üsulu

B) Dərs forması

C) Təlim üsulu

D) Dərs nümunəsi

4. Aşağıdakılar hansı komponentlərə daxildir?

Psixomotor; Hərəki

Emosioanal; Affektiv

İdraki; Konqnitiv

A) Bilik

B) Fəaliyyət

C) Məzmun standartı

D) Məzmun xətti

5. Məzmun standartının quruluşu hansıdır?

A) Bilik. Fəaliyyət. Vərdiş.

B) Bacarıq. Vərdiş.

C) Bilik. Fəaliyyət.

D) Fəaliyyət. Vərdiş.

6. Üç dost nəyi xoşladıqları haqqında söhbət edir. Anar deyir: "Mən bağda gəzməyi, quşların şən nəğmələrini dinləməyi, heyvanlara qulluq etməyi çox xoşlayıram". Vüsal deyir: " Mən idmanı çox sevirəm. Məktəbimizdəki idman dərnəyinə yazılmışam". Elnur isə deyir:"Mən isə internetdə işləməyi çox xoşlayıram. Internet vasitəslə müxtəlif filmlərə baxmaq, maraqlandığın hər şeyin şəklini tapmaq mümkündür".dostların dərketmə üsullarını müəyyən edin.

A) Anar- naturalistik, Vüsal - bədən/kinestik, Elnur - vizual/məkan

B) Elnur- linqvistik, Anar - emosional, Vüsal - vizual/məkan

C) Vüsal - psixomotor, Elnur - idraki, Anar - emosional

D) Vüsal- naturalistik, Anar - kinestik, Elnur – məkan

7. Biliyin növləri hansıdır?
A) Təlim. Bacarıq. Vərdiş.
B) Məntiqi. Yaradıcı. Tənqidi.
C) Motivasiya. İnteqrasiya. Karusel D) Deklarativ. Prosedural. Kontekstual

8. BİBÖ abveturası nə bildirir?
A) Bilmək İstəyirəm. Bildim. Öyrəndim.
B) Bilmirəm. İstəyirəm bilim. Öyrənərdim.
C) Bilmədiklərim.İstəyirəm bilim. Öyrənərdim.
D) Bilirəm. İstəyirəm bilim. Öyrəndim.

9. Blumun taksonomiyası nəzəriyyəsinə görə dərketmənin səviyyələri hansıdır?
A) bilik, qavrama , tətbiq, təhlil, sintez , qiymətləndirmə
B) bilik, tətbiq, təhlil, qiymətləndirmə, sintez
C) bilik, təhlil, sintez , tətbiq, qiymətləndirmə
D) bilik, tətbiq, qavrama , təhlil, sintez, qiymətləndirmə

10. Fəal təlim nəyə əsaslanır?
A) Təfəkkürün inkişafına. Təfəkkürün müstəqillik və sərbəstliyinə. Əməkdaşlığa.
B) Biliklərin yaradıcı tətbiqinə. Şagirdin fəal dərketmə mövqeyinə. Problemli şəraitin yaranmasına
C) Biliklərin müstəqil əldə edilməsi üçün şəraitin yaradılmasına.
D) Hamısına.

11.Təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri hansılardır?
A) Humanistlik. Demokratiklik. Millilik və dünyavilik. Humanistlik. İnteqrasiya.
B) Humanistlik. Demokratiklik. Bərabərlik. Millilik və dünyavilik. Keyfiyyətlilik. Səmərəlilik. Daimilik. Varislik. Liberallaşma. İnteqrasiya
C) Demokratiklik. Bərabərlik. Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Humanistlik. İnteqrasiya. Məsuliyyət.
D) Humanistlik. Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Səmərəlilik. Daimilik. İnteqrasiya. Kurikulum. İnteqrasiya.

12. Aşağıdakılardan təhsilalma forması deyil?
A) Sərbəst B) Əyani
C) Özəl D) Məsafəli

13. Təlim üsullarını seçin.
1. Müzakirə 2. Qeyri - standart dərs 3. Beyin həmləsi 4. Kiçik qruplarla iş 5. Venn diaqramı 6. Debatlar 7. Dərs oyun
A) 1, 3, 5, 6 B) 1, 2, 4, 6
C) 1, 4, 5, 7 D) 3, 4, 5, 6

14. Təhsildə qiymətləndirmə nədir?
A) Təhsil prosesində şagird nailiyyətlərinin beynəlxalq tələblərə uyğun müvafiq rəqəmlərlə ölçülməsi
B) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət

səviyyəsinə uyğunluğunun obyektiv, etibarlı vasitələrlə ölçülməsidir.
C) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun müəllimin seçdiyi kriteriyalarla ölçməsi.
D) Təhsil prosesində nailiyyətlərin müəyyən olunmuş keyfiyyət səviyyəsinə uyğunluğunun yalnız testlərlə ölçülməsidir

15. Qeyd olunan bəndlərdən hansı qiymətləndirmə standartıdır?
A) 3.4.1.Q1.Borc analayışını izah etməyi bacarır.
B) 3.4.1. Mənəvi borc (böyüklərə hörmət, kiçiklərə və xəstələrə qayğı) haqqında təsəvvürlərini ifadə edir.
C) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir.
D) 3.2.2. Mənəviyyata zidd xüsusiyyətlərə (yalançılıq, paxıllıq, xəbərçilik) münasibət bildirir.

16. Hansı bənddə fənn kurikulumunun strukturu düzgün göstərilmişdir?
A) Fənnin məzmunu, təlimin təşkilinə verilən tələblər, qiymətləndirmə
B) Giriş, fənnin məqsədi və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları, şagird nailiyyətlərini qiymətləndirmə
C) Məzmun xətləri, forma və üsullar, təlim strategiyası, qiymətləndirmə vasitələri
D) Məzmun standartları, təlim strategiyası, qiymətləndirmə vasitələri

17. Aşağıdakılardan hansı ənənəvi qiymətləndirmə sisteminə aiddir?
A) Cari rəqəmli qiymət yazmadar imtina edilməsi məzmunun bütövlükdə mənimsənilməsini təmin edir.
B) Şagirdin nailiyyəti (qazanılan dəyərlər) qiymətləndirilir, inkişafı sistemli şəkildə izlənilir.
C) Qiymətləndirmə şagirdə qiymət yazmaq kimi qəbul olunurdu, yüksək rəqəmli qiymət şagirdlərin əsas stimullarından biri idi.
D) Qiymətləndirmə standartlarının təyin edilməsi qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir.

18. Diaqnostik qiymətləndirmənin üsul və vasitələri kim tərəfindən hazırlanır?
A) Müəllim
B) Rektor
C) Metodbirləşmə üzvləri
D) Təhsil Nazirliyi
E) Təhsil idarəsi

19. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına *aid deyil?*
A) Kiçikdən böyüyə
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Xronoloji
D) Məntiqi ardıcıllıq

20. Fəal interaktiv təlim nə deməkdir?
A) Şagirdlərin fəal idrak fəaliyyətinə əsaslanan təhsil prosesinin digər iştirakçıları ilə əməkdaşlığı həyata keçirən təlim
B) Şagirdlərdə problemin həllinə yönələn təlim
C) Hər bir şagirdin nəaliyyətini formalaşdıran təlim
D) Zəif oxuyan şagirdləri fəallaşdıran təlim

21.Təlim standartlarına uyğunluq, mübahisəli faktların olmaması, faktların dəqiqliyi, orfoqrafik, durğu işarələri və qrammatik qaydaların gözlənilməsi dərsliyə verilən hansı tələbin xüsusiyyətləridir?
A) Düzgünlük B) Əyanilik
C) Tamlıq D) Ardıcıllıq

22. Havard Qardner nəzəriyyəsinə görə dərketmənin neçə üsulu var?
A) 2 B) 8 C)5 D) 3

23. Müəllim şagirdlərə "Mənim ailəm" mövzusunda şifahi mətn qurmağı tapşırdı. Hansı dərketmə üsuluna aid olan şagird bu tapşırığın icrasında daha uğurlu nəticə göstərə bilər?
A) Linqvistik dərketmə
B) Vizual/məkan
C) Naturalistik/təbiət
D) Vizual/təbiət

Kurikulum 2015

24. Təklikdə öyrənmək vərdişləri nümayiş etdirir, qarşısındakı insanın kim olduğunu, nə edə biləcəyini və nə etmək istədiyini bilir. Qeyd olunanlar hansı dərketmə üsulunu xarakterizə edir?
A) Linqvistik dərketmə
B) Fərddaxili
C) Fərdlərarası
D) Məntiqi riyazi

25. Pedaqogikada tərbiyə anlayışları və onlar arasındakı uyğunluqları tapın.
1 - Tərbiyə
2 - Özünütərbiyə
3 - Yenidən tərbiyə
a) Yaranmış mənfi keyfiyyətləri aradan qaldırmaq, əvəzində müsbət sifətlər aşılamaq;
b) Uşaq mühitin mənfi təsirinə məruz qaldıqda korlanır, xoşagəlməz keyfiyyətlərə yiyələnir;
c) Özünütərbiyənin mahiyyəti, məzmunu, üsul və vasitələri müxtəlif yaş dövrlərində fərqli olur;
d) Adamın özünü saflaşdırmasıdır - xarakterini müsbət mənada dəyişmək, öz üzərində məqsədyönlü işləməkdir;
e) Tərbiyənin əsas tərkib hissələrini birləşdirir və onların hər birinin məqsədi, məzmunu və vəzifələri var və onlar bir - birilə sıx əlaqədədirlər.
A) 1a; 2b; 3e
B) 1b; 2c; 3d
C) 1e; 2d; 3a
D) 1c; 2a; 3b

TEST 19

1. Dərsliklərə verilən tələblər hansılardır?
1. Düzgünlük 2. Şüurluluq
3. Əyanilik 4. İfadəlilik
5. Mənbələrin göstərilməsi
6. Fəal təlim üçün şəraitin yaradılması
A) 1, 3, 4, 6 B) 2, 3, 4, 5
C) 1, 3, 5, 6 D) 2, 3, 4, 6

2. Fənn kurikulumunun təlim strategiyaları bölməsi hansı məsələləri əhatə edir?
A) Məzmun standartları, təlim üsulları və qiymətləndirmə standartları
B) Təlimin təşkilinə verilən tələblər, təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması və məktəbdaxili qiymətləndirmə
C) Təlimin forma və üsulları, təlimin təşkilinə verilən tələblər və təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
D) Məzmun xətti, məzmun standartı, təlim üsulları

3. Pedaqoji prosesin tamlığı nədir?
A) Təlim məqsədləri kompleks (inkişafetdirici, öyrədici, tərbiyəedici) şəkildə həyata keçirilir, real nəticələrlə yekunlaşan müəllim və şagird fəaliyyətini əhatə edir.
B) Pedaqoji proses münasib maddi-texniki baza əsasında və sağlam mənəvi-psixoloji mühitdə təşkil edilir.
C) Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir.
D) Tədris şagirdlərin istedad və qabiliyyətlərinin potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir.

4. Təlim üsullarını seçin.
1. BİBÖ 2. Qrup işi 3. Karusel
4. Kollektivlə iş 5. Auksion
6. ziqzaq 7. cütlərlə iş
A) 1,2, 4, 7 B) 2, 4, 7
C) 1,3, 5, 6, D) 1, 2, 4, 6

5. Təhsil taksonomiyaları hansılardır?
A) İdraki, emosional, psixomotor
B) Deklorativ, emosional, idraki
C) Psixomotor, prosedural, koqnitiv
D) İdraki, kontekstual, emosional

6. "Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)" nə vaxt təsdiq edilmişdir?
A) 30 oktyabr 2006-cı il
B) 26 aprel 1999-cu il
C) 3 iyun 2010-cu il
D) 19 iyun 2010-cu il

7. Biri kurikuluma aid deyil.
A) Kurikulum təlim prosesini əks etdirən sənəddir
B) Kurikulum – təlim prosesi ilə bağlı bütün fəaliyyətləri əks etdirən konseptual sənəddir

C) Kurikulum nəyin və hansı müddətdə öyrədiləcəyini əks etdirən sənəddir
D) Kurikulum mənşəcə latın sözü olub lüğəti mənası "yol", "istiqamət" deməkdir.

8. "Bu növ кurikulum fənn sahələri üzrə təlimin asanlaşdırılmasına xidmət edir. Bu, əкsər hallarda əsas təlim məqsədləri ətrafında cəmləşir və ayrı-ayrı fənlərlə bağlı biliкləri əhatə edir." Qeyd olunan fikir kurikulumun hansı növü haqqındadır?
A) İnteqrasiya olunmuş кurikulum
B) Qeyri-rəsmi кurikulum
C) Fənlərə əsaslanan кurikulum
D) Əhatəli кurikulum

9. Müasir fənn kurikulumlarının səciyyəvi xüsusiyyətlərini seçin.
1. Bilikyönümlüdür
2. Şəxsiyyətyönümlüdür
3. Müəllimyönümlüdür
4. Təklifyönümlüdür
5. Tələbyönümlüdür
6. Şagirdyönümlüdür
A) 1, 3, 4, 6 B) 2, 5, 6
C) 1, 2, 4, 6 D) 3,5,6

10. Fənn kurikulumlarının strukturunu müəyyənləşdirin.
A) Giriş, fənnin məqsəd və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları
B) Giriş, fənnin məqsəd və vəzifələri, fənnin xarakterik xüsusiyyətləri, fənnin məzmunu, təlim strategiyaları, şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi
C) Ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, məzmun standarltları
D) Ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr

11. Aşağıdakılardan biri səhvdir.
A) Məzmun xətti dəyişməzdir
B) Alt-standart dəyişməzdir
C) Əsas standart əsasən dəyişməzdir
D) Alt-standart daim dəyişir

12. Biri alt standartın funksiyası *deyil.*
A) Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır
B) Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır
C) Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir
D) Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir.

13. Bilik və fəaliyyət hissəsi səhv göstərilmiş standartı müəyyən et:
A) 2.2.5. **Mətnin əsas hissələrini seçib** nəql edir.
B) 4.1.4. **Cəm şəkilçisinin yazılışı və tələffüzü ilə bağlı qaydaları** nitqində tətbiq edir

C) 2.2.1. **"Doğru" və "yalan" mülahizələri** fərqləndirir.
D) 1.1.3. **20 dairəsində ədədləri** oxuyur və yazır.

14. Bilik və fəaliyyət hissəsi düzgün göstərilmiş standartı müəyyən edin.
A) 3.1.2. Əşyanın fəzada vəziyyətini müəyyənləşdirir
B) 3.3.2. Dinlər haqqında ilkin təsəvvürlərini sadə şəkildə izah edir.
C) 2.1.1 " Fərd", "ailə" və" kollektiv" anlayışlarını müqayisə etməklə fərqləndirir.
D) 2.1.3. Texnoloji vasitələr haqqında kiçik təqdimatlar edir.

15. Fəaliyyətin icrasına dair prosedur qaydaları əhatə edən biliklər hansı kateqoriyaya aiddir?
A) Koqnitiv B) Kontekstual
C) Prosedural D) Deklarativ

16. Məlumat xarakterli biliklər hansı kateqoriyaya aiddir?
A) Koqnitiv B) Kontekstual
C) Prosedural D) Deklarativ

17. Azəbaycan Respublikasında təhsil pillələri və səviyyələri hansı ardıcıllıqla müəyyən olunur?
1. İbtidai təhsil
2. Ümumi orta təhsil
3. Orta ixtisas təhsili
4. Bakalavriat
5. Magistratura
6. Doktorantura
7. İlk peşə ixtisas təhsili
8. Tam orta təhsil
9. Məktəbəqədər təhsil
A)1,2,9,8,4,3,5,6,7
B) 1,2,5,8,9,6,7,4,3
C) 9,1,2,8,4,3,7,5,6
D) 9,1,2,8,7,3,4,5,6

18. ***"2.1.1. Mötərizəli və mötərizəsiz ədədi ifadələri oxuyur və yazır".*** Alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini **müəyyənləşdirin:**
A) İdraki, bilik
B) İdraki, anlama
C) Emosional, təşkil etmək
D) Psixomotor, mexanizmini bilmək

19. Verilmiş standarta uyğun təlim məqsədini müəyyən edin: ***"1.3.1. Canlılar aləminə aid olan varlıqları (bitki, heyvan, insan) tanıyır".***
A) Heyvanlara qulluq qaydalarını bilir.
B) Canlılarla cansızların fərqini sadə şəkildə izah edir.
C) Heyvanlar aləminə aid varlıqları tanıyır.
D) Canlıların yaşaması üçün lazım olan amilləri sadalayır.

20. "Ucadan düşün" strategiyasının fəaliyyət ardıcıllığı hansı bənddə düzgün verilmişdir?
A) İlkin biliklərini müəyyənləşdirmək, əlaqələndirmək, sual vermək,

məqsədi müəyyənləşdirmək,dərk etməni yoxlamaq, təsəvvür etmək, uşaqaların münasibətini öyrənmək və dəstəkləyici fikirlər əlavə etmək;
B) İlkin biliklərini müəyyənləşdirmək, əlaqələndirmək, sual vermək, sualların növlərini müəyyən etmək, sualları təsnif etmək, sualları yaratmaq;
C) İdraki və yüksək idraki bacarıqları əlaqələndirir, təşkilati işarələrdən istifadə edir, düşünmənin üç mərhələsinə cəlb edilir, yeni məlumatları mövcud bilikləri ilə əlaqələndirir.
D) İlkin biliklərini müəyyənləşdirmək, əlaqələndirmək, idraki və yüksək idraki bacarıqları əlaqələndirir,

21. *3.1.3. Yemək masası ətrafında davranış bacarıqlarını nümayiş etdirir* alt standartının fəaliyyət hissəsinin növünü və səviyyəsini **müəyyənləşdirin.**
A) İdraki, tətbiq
B) Emosional , dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
C) Emosional, təşkil etmə
D) Psixomotor, mexanizm

22. Azəbaycan Respublikasında mülkiyyət növünə görə hansı təhsil müəssisələri fəaliyyət göstərir?
A) Dövlət, özəl
B) Dövlət, bələdiyyə
C) Bələdiyyə, özəl, ödənişli
D) Dövlət, bələdiyyə, özəl

23. "Bu üsul mətnin məzmununun qısa müddət ərzində şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsinə imkan yaradır. Şagirdlər dörd nəfərlik qruplara bölünür (əsas qrup). Qruplardakı şagirdlər yenidən nömrələnir. Hər qrupdakı eyni rəqəmli şagirdlərdən yeni qrup (ekspert qrupu) yaradılır.Öyrəniləcək mətn qrupların sayı qədər hissələrə bölünür və ekspert qruplarına verilir". Haqqında danışılan təlim üsulunu müəyyən edin.
A) Ziqzaq B) Karusel
C) BİBÖ D) Qərarlar ağacı

24. Məqsədinə uyğun olaraq diaqnostik qiymətləndirmənin formalarını müəyyən edin.
1. Davamlı 2. Əyani
3. Sistematik 4. Qısamüddətli
5. Tələbyönümlü
A) 1, 4 B) 1, 5 C) 2, 4, 5
D) 1, 2, 3, 4 E) 1, 4, 5

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Fənnin məzmunu
2. Təlim strategiyaları
3. Qiymətləndirmə nümunələrinin hazırlanması
a) Təhsil pillələri üzrə ümumi təlim nəticələri
b) Fənnin planlaşdırılmasına dair nümunələr
c) Kurikulum üzrə qiymətləndirmə
A) 1a; 2b; 3c
B) 1b; 2a; 3c
C) 1b; 2c; 3a
D) 1c; 2a; 3c

TEST 20

1.Hovard Qardnerin "Müxtəlif üsullarla dərketmə" nəzəriyyəsinə əsasən verilmiş fikirlərdən biri səhvdir.

A) İnsanlar düşünməyə müxtəlif üsullarla cəlb edilirlər;
B) Düşünmə üsulunun düzgün müəyyən edilməsi dərketmə səviyyəsinə təsir edir;
C) İnsanlar ən azı bir formaya görə daha güclü dərketmə imkanına malikdirlər;
D) Hər bir insan dərketmənin yalnız bir üsulunun daşıyıcısıdır.

2. Şagirdin fəaliyyətini izləmək, potensial imkanlarını müəyyənləşdirmək və inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. Bu təlim forması şagirdin sərbəst düşünməsi üçün real imkanlar yaradır. Qeyd olunan fikirlər təlimin təşkilinin hansı formasına aiddir?

A) Karusel B) Qrup işi
C) Fərdi iş D) BİBÖ

3. Şagirdlər təlim tapşırıqlarını birgə yerinə yetirirlər. Bu dərs forması şagirdlərə daha yaxından əməkdaşlıq etməyə və ünsiyyət qurmağa, məsuliyyəti bölüşməyə optimal imkan yaradır. Qeyd olunan fikirlər təlimin təşkilinin hansı formasına aiddir?

A) Karusel B) Kollektivlə iş
C) Fərdi iş D) Cütlərlə iş

4. Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldilir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?

A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

5. Təhsil taksonomiyaları haqqında fikirlərdən biri *səhvdir*.

A) Taksonomiya təlim məqsədlərinin ardıcıllığını və əlaqəliliyini təmin edir;
B) Taksonomiya qısa müddətdə böyük həcmli materialı öyrənmək imkanı verir;
C) Taksonomiya təlimin keyfiyyətini yüksəldir;
D) Taksonomiya təlimin konqruentliyinə əminlik yaradır;

6. Strategiya ilə oxuyan hansı bacarıqlara yiyələnir?

1. Kiçik və böyük idraki fəaliyyətlər vasitəsi ilə öyrənir.
2. Müxtəlif yazı üslubları haqqında bilikləri olur.
3. Öyrənmək məqsədi ilə başqaları ilə əməkdaşlıq edir.
4. Yeni bilikləri əvvəlki biliklərlə əlaqələndirir.
5. Tanıdığı sözlər vasitəsi ilə mətnin mənasını dərk edir.

A) 1, 3, 4 B) 1, 2, 4,
C) 3, 4, 5 D) 1,3,5

7. Strategiya ilə oxuyan oxucu məqsədləri müəyyənləşdirərkən əsasən hansı üsuldan istifadə edir?

A) Ziqzaq B) Karusel
C) BİBÖ D) Akvarium

8. Biri mikroidraki bacarıq *deyil*.

A) Bilmək
B) Anlamaq
C) Qərar qəbul etmək
D) Analiz

9. Biri makroidraki bacarıqdır.

A) Tətbiq etmək
B) Təhlil etmək
C) Problemi həll etmək
D) Dəyərləndirmək

10. Fənn kurikulumları əsasında təlimin planlaşdırılmasının neçə növü var?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11. Diaqnostik qiymətləndirmə aparmaqda müəllimin məqsədi nədən ibarətdir?

A) Təlim strategiyasını müəyyən etmək
B) Şagirdlərin maraq və tələbatlarını nəzərə almaq
C) Şagirdlərin irəliləməsinin və ya geriləməsinin monitorinqini aparır.
D) Təlim texnologiyalarından istifadə etmək
E) Fəal təlim metodlarından istifadə etmək

12. Perspektiv planlaşdırma aparmaq üçün müəllim hansı bacarıqlara malik olmalıdır?

1. Məzmun standartlarına əsasən dərslikdəki (*dərslik olmayan fənlər üzrə müəllim vəsaitindəki*) tədris vahidi və mövzular üzrə dəqiqləşmələr aparmaq.
2. Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığını müəyyənləşdirmək.
3. İnteqrasiya imkanlarını müəyyən etmək.
4. Mövzuya uyğun motivasiyanı müəyyənləşdirmək.
5. Əlavə resurslar seçmək.

A) 2, 3, 4,5 B) 1,3, 4,5
C) 1, 2, 3,5 D) 1, 2, 4,5

13. Aşağıdakılardan hansılar <u>nümunəvi perspektiv planlaşdırma sxemi</u> nə aiddir.

1. Tədris vahidi
2. Motivasiya yaratmaq
3. Mövzular
4. Standratlar
5. İnteqrasiya
6. Tədqiqat sualının qoyuluşu
7. Tarix

A) 1,3,4,5,7 B) 1,2,4,5,6
C) 1,3,5, 6, 7 D) 1, 2, 3, 4, 5

14. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına *daxil deyil?*

A) Xronoloji
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Əlaqəlilik
D) Məntiqi

15. Aşağıdakılardan hansı fəal dərsin mərhələləridir?
1. Motivasiya, problemin qoyuluşu
2. Tədqiqatın aparılması
3. Məlumat mübadiləsi
4. Ev tapşırığının yoxlanılması
5. Məlumatların müzakirəsi
6. Nəticələrin çıxarılması
7. Yeni mövzunun izahı
8. Yaradıcı tətbiq etmə
9. Yeni dərsin möhkəmləndirilməsi üçün sual və tapşırıqlar
10. Qiymətləndirmə (məqsədə görə müəyyən mərhələdən sonra aparıla bilər)
A) 1, 2, 3, 5, 6, 8,10
B) 2, 3,4,5,7,8,9
C) 1,4,6,7,8,9,10
D) 3,4,6,7,8,9,10

16. Gündəlik planlaşdırma nümunəsinə aşağıdakılardan hansı *aid deyil?*
A) Mövzu
B) İnteqrasiya
C) Tədris vahidi
D) Təlim üsullar

17. Diaqnostik qiymətləndirməyə aid olan cəhətləri seçin.
1. Şagirdin bilik və bacarığını müəyyən edir.
2. Şagirdi sosial həyata hazırlayır.
3. Şagirdlərdə təbiətə şüurlu münasibət yaradır.
4. Təlimin düzgün qurulmasında müəllimə kömək edir.
5. Müəllim - şagird arasında mədəni davranışın əsasını qoyur.
A) 1, 4 B) 2, 4
C) 1, 5 D) 1, 5

18. Aşağıdakı fikirlərdən biri informasiya mübadiləsi mərhələsinə aiddir.
A) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.
B) Fəal dərsin dördüncü mərhələsidir.
C) Hər hansı bir fəaliyyətə təhrik edən vasitədir.
D) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarı onun yaradıcı surətdə tətbiqidir.

19. Aşağıdakı fikirlərdə hansı tədqiqatın aparılması mərhələsinə aiddir.
A) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.
B) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.
C) Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır.
D) Bu zaman yeni faktların öyrənilməsi və bu suallara cavabların tapılması gedişində düşünmək və yeni bilgiləri kəşf etmək üçün münasib şərait yaranır.

20. Aşağıdakı fikirlərdə hansı yaradıcı tətbiqetmə mərhələsinə *aid deyil.*
A) Şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.

B) Biliklərin mənimsənilməsinin başlıca meyarıdır.
C) Biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir.
D) Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya da bilər,

21. Diaqnostik qiymətləndirmənin aparılmasına verilən pedaqoji tələbləri məntiqi ardıcıllıqla göstərin.
1. Qiymətləndirmə zamanı qoyulan suallar bir - biri ilə əlaqələndirilməlidir.
2. Şagirdin ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək üçün müəllim səyi nəzərə alınmalıdır.
3. Şagirdin bilik və bacarıqlara malik olması üzə çıxarılmalıdır.
A) 1,3,2 B) 1,2,3
C) 2,3,1 D) 1, 2

22. Aşağıdakı fikirlərdən hansı informasiyanın müzakirəsi və təşkili mərhələsinə aiddir.
1. Bütün bilik, bacarıq və vərdişlərin, təfəkkürün müxtəlif növlərinin (məntiqi, tənqidi, yaradıcı) səfərbərliyini tələb edir.
2. Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız bir akademik dərslə məhdudlaşmaya da bilər, yəni onun həyata keçirilməsi sonrakı dərslərdə də mümkündür.
3. Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır.
4. Bu mərhələdə mövcud tədqiqat sualına cavabın cizgiləri aydın seçilməyə başlayır. Məlumatlar sxem, qrafik, cədvəl, təsnifat formasında təşkil oluna bilər.
5. Biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir.
A) 4,5 B) 1,3 C) 1,4 D) 1,5

23. "İstənilən prosesin təkmilləşdirilməsini təmin edən bir mexanizmdir" bu fikir fəal dərsin hansı mərhələsinə aiddir.
A) Tədqiqatın aparılması
B) Qiymətləndirmə
C) İnformasiyanın müzakirəsi və təşkili
D) Yaradıcı tətbiqetmə

24. Aşağıdakılardan biri "Azərbaycan Respublikasının ümumitəhsil sistemində qiymətləndirmə konsepsiyası"na *aid deyil.*
A) Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsinin əsas xüsusiyyətləri.
B) Buraxılış imtahanları.
C) Qiymətləndirmə meyarları.
D) Kurikulum üzrə qiymətləndirmə.

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
a) Formalaşdırıcı qiymət
b) Cəmləyici qiymət
c) Dəyişkəndir
d) Sabitdir
1. Formativ qiymət
2. Summativ qiymət
3. Diqnostik
A) 1a, c; 2b, d
B) 1b; 2a; 3c
C) 1c; 2b; 3a
D) 1b; 2c; 3a

TEST 21

1. Aşağıdakılardan hansı diaqnostik qiymətləndirməyə aiddir.

A) Fənn üzrə təlimin hər hansı bir mərhələsində şagirdlərin ilkin bilik və bacarıq səviyyəsini qiymətləndirmək.

B) Təlim prosesinin hər hansı bir mərhələsi üçün müəyyən olunmuş nəticələr əsasında şagirdlərin bilik və bacarıqlarının formalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək.

C) Təhsilin hər hansı mərhələsində (tədris vahidinin, yarımilin və ilin sonunda) şagirdlərin əldə etdikləri nailiyyətləri qiymətləndirmək.

D) Şagirdlərin təlim sahəsində irəliləyişlərinin izlənilməsini təmin edir.

2. Holistik qiymətləndirmə sxemində bilik və bacarıqların meyarı nəyə əsasən müəyyən olunur?

A) Mövzuya

B) Məqsədə

C) Motivasiyaya

D) Standarta

3. Bunlardan hansı holistik qiymətləndirməyə aid edilə bilməz?

A) Bütöv qiymətləndirmə

B) Meyara əsasən qiymətləndirmə

C) Sürətli qiymətləndirmə

D) Standarta əsasən

4. Aşağıdakılardan hansı analitik qiymətləndirmə sxeminə *aid deyil?*

A) Şagirdin ayrı-ayrı fəaliyyət sahələri üzrə qiymətlərini müəyyənləşdirir.

B) Qiymətləndirmədə, əsasən, 4-5 ballıq şkaladan istifadə edilir.

C) Bu zaman şagirdlərin fəaliyyəti ardıcıl qiymətləndirilməklə, onların nailiyyətləri haqqında daha ətraflı informasiya verilir.

D) Bu qiymətləndirmə sürətli aparılır.

5. Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə standartlarına *aid deyil?*

A) Siniflər üzrə şagirdlərin yiyələnəcəkləri bilik və bacarıqlar əks olunur.

B) Təhsilin müəyyən mərhələsində şagirdlərin nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.

C) Təhsilin hər hansı bir mərhələsində müəyyən olunmuş səviyyələr üzrə şagirdin yiyələnməli olduğu bilik və bacarıqların kəmiyyət və keyfiyyət göstəricisidir.

D) Məzmun standartlarının reallaşma səviyyəsini, şagirdlərin inkişafındakı dəyişiklikləri

6. Aşağıdakılardan biri qiymətləndirmə standartlarının fəaliyyət komponentinə aid deyil.

A) Vaxt B) Kəmiyyət

C) Keyfiyyət D) Məzmun

7. Aşağıdakılardan biri summativ qiymətləndirilmənin nəticələrinin təhlilinə *aid deyil.*

A) Yeni qərarların qəbul edilməsində şagird nailiyyətlərinin nəzərə alınması.

B) Şagirdlərin əməkdaşlıq bacarığının müəyyənləşdirilməsi.

C) Bir qrupun nəticəsinin oxşar şəraitli digər qrupun nəticəsi ilə müqayisəsi.

D) Zaman baxımından bir qrupun nailiyyət keyfiyyətində dəyişikliklərin baş verməsi.

8. Bunlardan hansı inteqrasiyanın "hər hansı məzmun standartlarında digər fənlərlə inteqrasiya imkanlarının nəzərdə tutulması" istiqamətinə aid deyil?

A) Ana dili

B) Musiqi

C) Texnologiya

D) Həyat bilgisi

9. Aşağıdakı fikirlərdən hansı *doğru deyil?*

A) İnteqrasiyada ifrata varmaq, fənlə bağlı mühüm bilik və bacarıqların tədrisindən yayındıra bilər.

B) Fənləri hansı model üzrə inteqrasiya etmək haqqında dərindən düşünmək və düzgün qərarlar qəbul etmək lazımdır.

C) Bütün fənlər üzrə təhsilin müxtəlif pillələrində inteqrasiyaya eyni dərəcədə əhəmiyyət verilməlidir.

D) Fərqli inteqrasiya modelləri müxtəlif nəticəyə gətirib çıxarır.

10. İnteqrasiyanın növləri hansılardır?

1. Fəndaxili 2. Fənlərin əlaqələndirilməsi 3. Fənlərarası 4. Fənlərin birləşdirilməsi

A) 2,4 B) 1, 3

C) 1,2 D) 3,4

11. Fənlərin əlaqələndirilməsi növü üzrə inteqrasiyanın neçə modeli var?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

12. Kurikulum nədir?

A) Planlaşdırma

B) Konseptual sənəd

C) Standart

D) Qiymətləndirmə

13. Aşağıdakı anlayışlardan hansı fənn kurikulumuna *aid deyil?*

A) Məzmun standartı

B) Məzmun xətti

C) Ümumi təlim nəticləri

D) Həftəlik dərs saatlarının miqdarı

14. Aşağıdakılardan hansı fənn kurikulumlarının səciyyəvi cəhətidir?

A) Bilikyönümlüdür.

B) Nəticəyönümlüdür.

C) Müəllimyönümlüdür.

D) Fənyönümlüdür.

15. Aşağıdakılardan hansı iş forması *deyil?*

A) Cütlərlə B) Fərdi

C) Müzakirə D) Kollektiv

16. Qiymətləndirmə forması dedikdə nə nəzərdə tutulur?
A) Metod və üsullar
B) Qiymətləndirmənin keçirilmə mexanizmi
C) Qiymətləndirmənin seçim yolu ilə aparılması
D) Məzmun standartlarının reallaşması

17. Diaqnostik qiymətləndirmə nədir?
A) Şagir fəaliyyətinin izlənilməsi
B) Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi
C) İlkin səviyyənin qiymətləndirilməsi
D) Beynəlxalq qiymətləndirmə

18. Bu qiymətləndirmə zamanı şagirdlərə rəqəmli qiymət yazılır və təlim fəaliyyəti izlənilir.
A) Beynəlxalq
B) Diaqnostik
C) Summativ
D) Formativ

19. Fasilitasiya nədir?
A) Fəal təlim üsuludur.
B) Fəal təlim metodudur.
C) Fəal təlim zamanı müəllimin bələdçilik rolunu müəyyən edən funksiyadır.
D) Şagirdin əldə etdiyi nailiyyətdir.

20. Motivasiya neçə prinsiplə qurulur?
A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

21.Test nümunələri nəyin əsasında hazırlanır?
A) Əsas standartların
B) Qiymətləndirmə standartlarının
C) Alt standartların
D) Əsas və alt standartların

22. Kurikulumun tərkibi necədir?
A) Məzmun, standart, qiymətləndirmə
B) Məzmun, strategiya, qiymətləndirmə
C) Məqsəd, məzmun, strategiya
D) Məzmun, məqsəd, qiymətləndirmə

23. Məzmun standartı nəyə əsaslanır?
A) Məqsədə
B) Məzmuna
C) Nəticəyə
D) Forma və üsullara

24. Standartın əsas komponentləri hansılardır?
A) Əsas və alt
B) Bilik və fəaliyyət
C) Məzmun və qiymətləndirmə
D) Tədris vahidi və məzmun xətti

25. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Şagirdyönümlü dərslik
2. Şagirdyönümlü təlim
3. Digər şagirdyönümlü dərs vəsaitləri
a) Yaş səviyyəsi nəzərə alınır.
b) Subyekt - subyekt münasibətləri gözlənilir
c) Şagirdin idrakı, emosional və fiziki baxımdan fəal öyrənən olması üçün şərait yaradılır.
A) 1a; 2b; 3c
B) 1b; 2a; 3c
C) 1b; 2c; 3a
D) 1c; 2a; 3b

TEST 22

1. Perspektiv planlaşdırma hansı müddəti əhatə edir?
A) Aylıq B) İllik
C) Rüblük D) Gündəlik

2. Aşağıdakılardan biri yeni dərsliklərə *aid deyil.*
A) Şagirdləri fəallaşdırır.
B) Məntiqi və yaradıcı düşüncəni inkişaf etdirir.
C) Həyatı bacarıqların formalaşmasına zəmin yaradır.
D) İnteqrasiyanı təmin edir.

3. Summativ qiymətləndirmə nə vaxt aparılır?
A) Tədris ilinin əvvəlində
B) 4-6 həftə arasında
C) Gündəlik
D) 2 həftədən bir

4. Qiymətləndirmə vasitələri hazırlanarkən sualların səviyyələr üzrə paylanması hansı bənddə düzgün göstərilmişdir.
A) I- 20 %, II- 30 %, III- 30%, IV-20%
B) I- 30 %, II- 20 %, III- 20%, IV-30%
C) I- 20 %, II- 30 %, III- 20%, IV- 30%
D) I- 30 %, II- 20 %, III- 30%, IV- 20%

5. Şagirdlərin təlim prosesində əldə etdikləri biliklərin müstəqil şəkildə tətbiqinə imkan yaradan vasitə nədir?
A) Sual kitabçası
B) İş dəftəri
C) Dərslik komplekti
D) Heç biri

6. Aşağıdakılardan hansı dəyərləndirmə və qiymətləndirmə metodu *deyil?*
A) Müşahidə B) Müsahibə
C) Şifahi sorğu D) Eksperiment

7. İş formaları verilmiş bəndi sırasını seçin.
A) Kollektiv,müzakirə, dialoq, qruplar
B) Qruplar,cütlər, müzakirə və fərdi
C) Kollektiv, qruplar, cütlər və fərdi
D) Dialoq, cütlər, qruplar və müsahibə

8. Aşağıdakılardan hansı iş forması *deyil?*
A) Cütlərlə B) Fərdi
C) Əqli hücum D) Kolektiv

9. Planlaşdırmanın növünə hansılar daxildir?
A) Perspektiv və yekun
B) Həftəlik və yekun
C) Perspektiv və aylıq
D) Perspektiv və cari

10. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığına daxil deyil?
A) Xronoloji ardıcıllıq
B) Sadədən mürəkkəbə
C) Tapşırıqların ardıcıllığı
D) Məntiqi ardıcıllıq

11. Illik planlaşdırmaya hansı *daxil deyil?*
A) Standartlar
B) İnteqrasiya
C) Motivasiya
D) Resurslar

12. Digər fənlərlə sistemli əlaqə yaratmaq inteqrasiyanın hansı növünə aiddir?
A) Fəndaxili
B) Fənlərarası
C) Siniflərarası
D) Məktəblərarası

13. İnteqrasiya nə üçün vacibdir?
A) Ətraf aləmi bir fənn ətrafında öyrənmək sistemləşdirmək üçün
B) Məzmunla standartı sistemli əlaqələndirmək üçün
C) Təlimdə sistemli olaraq ətraf aləmin vahid obrazını formalaşdırmaq üçün
D) Məzmun xətti ilə mövzunu əlaqələndirmək üçün

14. Təlim strategiyalarına nələr daxildir?
A) Təlimin təşkili prinsipləri, standartlar, planlaşma
B) Təlimin təşkili prinsipləri,forma və üsul,planlaşma
C) Qiymətləndirmə, metod və üsullar,prosesin tamlığı
D) Məzmun xətti, standart, forma və üsullar

15. Aşağıdakılardan hansı təlimin təşkilinə verilən tələblərə *daxil deyil?*
A) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
B) Fəaliyyətin stimullaşdırılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Bilikyönümlülük

16. I yarımillikdə şagird əgər "4" qiymətlə, II yarımillikdə "3" qiymətlə qiymətləndirilərsə, illik neçə qiymətlə qiymətləndirilər?
A) 4
B) 3
C) 5
D) 2

17. Qiymətləndirmə standartları sxem üzrə neçə səviyyədə hazırlanır?
A) 3 B) 5 C) 4 D) 2

18. Biri təlim üsulu *deyil.*
A) Fərdi iş B) BİBÖ
C) Müzakirə D) Klaster

19. Bütün şagirdlərə eyni təlim şəraiti yaradılır və pedaqoji proses onların potensial imkanları nəzərə alınmaqla tənzimlənir. Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?
A) Pedaqoji prosesin tamlığı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması

C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

20. Cari planlaşdırmada ən çox buraxılan *səhv hansıdır?*
A) Dərslikdəki materialı mənimsətmək
B) Dərsdə reallaşdırılacaq alt standartları müəyyənləşdirmək
C) İş vərəqlərini hazırlamaq
D) Dərsin təlim nəticələrini müəyyənləşdirmək

21. Aşağıdakılardan hansı müasir qiymətləndirməyə *aid deyil*?
A) Tədris prosesinin yalnız müəyyən bir hissəsində tətbiq edilir.
B) Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə yönəlldilir və onu idarə edən vacib amil kimi meydana çıxır.
C) Şagirdin inkişafı sistemli şəklidə izlənilir.
D) Qiymətləndirmənin obyektivliyini təmin edir.

22. Qiymətləndirmə hansı istiqamətlərdə aparılır?
A) Beynəlxalq, sinifdaxili və fəndaxili
B) Milli, məktəbdaxili və sinifdaxili
C) Beynəlxalq, milli və məktəbdaxili
D) Diaqnostik, formativ və summativ

23. Təhsil taksonomiyaları hansılardır?
A) Deklorativ, emosional, idraki
B) Psixomotor, prosedural, koqnitiv
C) İdraki, emosional, psixomotor
D) İdraki, kontekstual, emosional

24. Biri fasilitasiya qaydalarına *aid deyil*.
A) Fəaliyyətin stimullaşdırılması
B) Psixoloji dəstək
C) Məlumatla təminetmə
D) Motivasiyanın düzgün qurulması

25. Summativ qiymətləndirmənin növləri arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Kiçik summativ qiymətləndirmə
2. Böyük summativ qiymətləndirmə
3. Yekun summativ qiymətləndirmə
a) Bəhs və ya bölmələrin sonunda müəllim tərəfindən aparılır.
b) Yarımillərin sonunda komissiyaların nəzarəti ilə müəllim tərəfindən aparılır.
c) Təhsil səviyyəsinin sonunda buraxılış imtahanı şəklində aparılır.
d) Onun nəticələri yarımillik qiymətlərin hesablanmasında nəzərə alınır.
e) Bu qiymətləndirmə daha çox tətbiqi bacarıqları yoxlamağa xidmət edir.
A) 1b; 2a, d, e; 3c
B) 1c; 2b, d, e; 3a
C) 1a; 2c; 3b, d, e
D) 1-a,d,2-b,e,3-c

TEST 23

1. Aşağıdakı fikirlərdən hansı informasiyanın müzakirəsi və təşkili mərhələsinə aiddir?
1. Bütün bilik, bacarıq və vərdişlərin, təfəkkürün müxtəlif növlərinin (məntiqi, tənqidi, yaradıcı) səfərbərliyini tələb edir
2. Bu mərhələ vaxt etibarilə yalnız biri akademik dərslə də məhdudlaşmaya da bilər, yəni onun həyata keçirilməsi sonrakı dərslərdə də mümkündür
3. Dərsdə əldə edilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin möhkəmləndirilməsi məqsədini güdən sərbəst iş formasıdır
4. Bu mərhələdə mövcud tədqiqat sualına cavabın cizgiləri aydın seçilməyə başlayır. Məlumatlar sxem, qrafik, cədvəl, təsnifat formasında təşkil oluna bilər
5. Biliyi möhkəmləndirir, onun praktiki əhəmiyyətini uşağa açıb göstərir

A) 4.5 B) 1.3
C) 1.4 D) 1.5

2. Təfəkkürün hansı növləri vardır?
A)Yaradıcı, məntiqi, zehni
B) Zehni, praktiki,tənqidi
C) Məntiqi, tənqidi, yaradıcı
D) Açıq, qapalı, praktiki

3. Aşağıdakılardan hansı interaktiv təlim üsuludur?
A) Anlayışın çıxarılması
B) Qruplarla iş
C) Şəxsiyyətyönümlülük
D) Psixoloji dəstək

4. Milli kurikuluma aid olmayan xüsusiyyəti göstərin.
A) Şagirdyönümlülük
B) Təklifyönümlülük
C) Nəticəyönümlülük
D) Şəxsiyyətyönümlülük

5. Məzmun standartlarının strukturu hansı bənddə düzgün göstərilmişdir?
A) Alt standart
B) Əsas standart, alt standart, məzmun xətti
C) Məzmun xətti, əsas standart, alt standart
D) Heç biri

6. Fəaliyyətin hansı növləri vardır?
A) Fərdi, ümumi, kollektiv
B) İdraki, ünsiyyət, psixomotor
C) Deklorativ, prosedural, kontekstual
D) Məntiqi, tənqidi, yaradıcı

7. İnteqrasiyanın hansı növləri vardır?
A) Qruplarla, cütlərlə
B) Məktəbdaxili, məktəblərarası
C) Sinifdaxili,siniflərarası
D) Fəndaxili, fənlərarası

8. Aşağıdakılardan hansı təlimin təşkilinə verilən tələb *deyil?*
A) Dəstəkləyici mühitin yaradılması
B) İnkişafyönümlülük

C) Məzmun xətləri
D) Fəaliyyətin stimullaşdırılması

9. Aşağıdakı fikirlərdən hansı nəticələrin çıxarılması mərhələsinə *aid deyil.*
A) Şagirdlər yeni biliyin kəşfi yolunda son addımı atır, ümumiləşmə aparır
B) Şagird əldə olunan bilikləri irəli sürülmüş fərziyələrlə müstəqil olaraq tutuşdurmalıdır
C) Şagirdlər kəşf etdikləri biliklər üçün bənzərsiz sevinc və məmnuniyyət hissi yaşayırlar
D) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar

10. KSQ neçə həftədən gec olmayaraq keçirilməlidir?
A) 6 B) 7 C) 8 D) 4

11.Dərslik komplektinə aşağıdakılardan hansı daxildir?
A) İş vərəqləri
B) Test kitabçaları
C) Şş dəftəri
D) Planlaşdırma

12. Təlim prosesində şagirdlərin müstəqilliyinin və tətbiq bacarıqlarının genişlənməsinə imkan yaradır. Bu "Dərslik komplekti"-nin hansı növünə aiddir?
A) Dərslik
B) İş dəftəri
C) Müəllim üçün vəsait
D) Test kitabçaları

13. Tərkibində əsasən mətndən ibarət olan resurslar hansı xarakterli resurslara aiddir?
A) Mətn xarakterli
B) Tekstoqrafiq xarakterli
C) Heç birinə
D) Multimedia xarakterli

14. Ənənəvi və yeni qiymətləndirmə, onların məzmunları arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Ənənəvi qiymətləndirmə
2. Yeni qiymətləndirmə
a) Əsas məqsədi tədris və təlim keyfiyyətini yaxşılaşdırmaqdadır.
b) Əsas məqsədi qiymət yazmaq və yalnız biliyi qiymətləndirməkdir
c) Bilik, bacarıq, vərdiş, davranış, eləcə də proses qiymətləndirilir.
d) Qiymət yazmaq üçün motiv zahiri xarakter daşıyır.
e) Faydalı əks əlaqə təmin edilir.
A) 2e, a, d; 1b, c
B) 2a,c,e; 1b,d
C) 2e, d; 1b, c
D) 2a, e; 1b, e

15. İllik planlaşdırmaya hansı daxil *deyil?*
A) Standartlar
B) İnteqrasiya
C) Tədqiqat sualı
D) Resurslar

16. Refleksiya nədir?
A) Prosesin təkmilləşdirilməsinin nəticəsidir.
B) Yaradıcı tətbiqetmə

C) Artıq başa çatmış prosesin şüurda canlandırılması və dəyərləndirilməsidir.
D) Problemin həllinə dair fərziyyələrin təsdiq və ya təkzib edilməsidir.

17. Motivasiyanın yaradılmasına təsir edən amillərdən hansı düzgün göstərilmişdir?
A) Şagirdləri passiv dinləyici vəziyyətinə gətirmək və elə də saxlamaq
B) Müəllim tərəfindən bələdçilik (yönəldici suallar, fərziyyələrin irəli sürülməsi zamanı həvəsləndirmə və dəstəklənmə)
C) Müəllimin astadan danışığı, mimikası
D) Şagirdləri tənqid etmək

18. İş vərəqlərinin hazırlanmasında verilən fikirlərdən hansı düzdür?
A) Rəngarənglik şagirdlərin fəallaşmasına gətirib çıxarır, bununla da təlimin əlavə motivasiyası yaranmış olur.
B) Tapşırığın həcmi nəzərə alınmır.
C) Müəllim giriş sözü və təlimat üçün ayırmalı olacağı vaxtı nəzərə almır.
D) Sualın növü və mürəkkəblik səviyyəsi nəzərə alınmır.

19. Fəal dərsin mərhələlərinin ardıcıllığı hansı bənddə düzgün göstərilib?
1. Qiymətləndirmə
2.Tədqiqatın aparılması
3. Məlumatların müzakirəsi
4. Motivasiya, problemin qoyuluşu
5. Məlumat mübadiləsi
6. Yaradıcı tətbiqetmə
7. Nəticələrin çıxarılması
A) 4, 2, 5, 3, 6, 7, 1
B) 4, 3, 2, 1, 7, 5, 6
C) 7, 2, 4, 3, 6, 5, 1
D) 4, 2, 5, 3, 7, 6, 1

20. Düzgün cavabı birləşdir.

Kurikulum

Bəşəri dəyərlər
Ünsiyyət və əməkdaşlıq
Konseptual sənəd

21. Psixomotor nədir?
A) Hərəki fəaliyyət növü
B) Yeni biliklər
C) Şərh etmək
D) İzah etmək

22. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan üsullarla bağlı uyğunluğu seçin.
1. Yazı
2. Rubrik
3. Test

a) Yazı bacarıqlarının inkişafı üzrə qeydiyyat vərəqi
b) Nailliyət səviyyələri üzrə qiymətləndirmə şkalası
c) Test tapşırıqları
A) 1a; 2b; 3c
B) 1b; 2a; 3c
C) 1c; 2b; 3a
D) 1b; 2c; 3a

23. Müasir təlimin prinsipləri hansılardır?
1. Şəxsiyyətə yönəlmiş təlim
2. Fəal idrak
3. Təlim prosesi
4. İnkişafetdirici təlim
5. Qabaqlayıcı təlim
6. Cəlbedici təlim
7. Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi
8. Əməkdaşlıq
9. Dialoji təlim.
A) 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9
B) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
C) 3, 4, 5, 6, 7, 8
D) 3, 4, 7, 8, 9

24. "Tədris və təlim işi şagirdlərin maraq və təlabatlarının ödənilməsinə, onların istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına yönəldir". Qeyd olunan fikir təlimin təşkilinə verilən tələblərindən hansının şərhidir?
A) Pedoqoji prosesin tamlığı
B) Təlimdə dəstəkləyici mühitin yaradılması
C) Təlimdə bərabər imkanların yaradılması
D) Şagirdyönümlülük

25. Tədris vahidlərinin ardıcıllığını müəyyən edin.
A) Məzmun ardıcıllığı, məntiqi ardıcıllıq
B) Zaman ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, xronoloji ardıcıllıq
C) Sadədən mürəkkəbə ardıcıllığı, fikir ardıcıllığı, cari ardıcıllıq
D) Anlayışların ardıcıllığı, resursların ardıcıllığı, məntiqi ardıcıllıq

TEST 24

1. Hansı biri təlim strategiyalarına aid deyil?

A) Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması
B) İş formaları
C) Standart
D) Təlimin təşkilinə verilən tələblər
E) Üsullar

2. Təhsil kurikulumunda təhsilin mənimsənilməsi texnologiyası öz əksini tapır, onları məntiqi ardıcıllıqla göstər.

1. Təlimin metodları 2. Təlimin formaları 3. Təlimin vasitələri
4. Nəticələrin qiymətləndirilməsi

A) 4, 3, 2, 1 B) 1, 2, 4, 3
C) 2, 1, 4, 3 5 D) 3, 1, 4, 2
E) 1,2,3,4

3. Aşağıdakılardan kurikulumlarında qiymətləndirmə prinsipinə *aid deyil.*

A) Səxavətlilik
B) Obyektivlik C) Elmlilik
D) çeviklik E) Şəffaflıq

4. Qiymətləndirmə meyarları, onların məntiqi ardıcıllığını göstər.

1. Biliyin dəqiqliyi
2. Biliyin tamlığı
3. Biliyin dərk olunması
4. Biliyin tətbiqi (çevikliyi, qeyri standart şəraitdə istifadə olunması)
5. Biliyin möhkəmliyi (davamlılığı)

A) 2, 5, 3, 4 B) 1, 5, 3, 4
C) 2, 4, 3, 5 D) 5, 2, 4, 1
E) 1, 4, 3, 5

5. Yeni qiymətləndirmənin istiqamətləri hansılardır?

A) Pedaqoji tələblərə uyğun beynəlxalq qiymətləndirmə
B) Beynəlxalq və məktəbdaxili qiymətləndirmə
C) Milli və məktəbdaxili qiymətləndirmə
D) Kurikulumyönümlü milli qiymətləndirmə
E) Beynəlxalq, milli və məktəbdaxili qiymətləndirmə

6. Yeni qiymətləndirmənin istiqamətlərini və onların məntiqi ardıcıllığını göstər.

1. Beynəlxalq qiymətləndirmə
2. Milli qiymətləndirmə
3. Məktəbdaxili qiymətləndirmə

a) Rəsmi qiymətləndirmədir və təhsilalanların attestasiyasına xidmət edir
b) Təhsildə perspektivləri müəyyənləşdirmək üçün aparılan qiymətləndirmə tədqiqatlarıdır
c) Qiymətləndirmə xüsusi qurumlar tərəfindən həyata keçirilir

A) 1b; 2c; 3a
B) 1c; 2a; 3b
C) 1a; 2c; 3b
D) 1c; 2a; 3b
E) 1b; 2a; 3c

7. Qiymətləndirmədə təlim prosesinin sadələşdirilmiş modelini və onların məntiqi ardıcıllığını göstər.

1. Öyrədici mühit
2. Təlimin məzmunu

3. Təlim üsulları
A) 2,3,1
B) 1,3,2
C) 3,1,2
D) 2,1,3
E) 3,2,1

8. Şagird naliyyətlərinin qiymətləndirilməsinəin məqsədi və onlar arasında uyğunluğu tapın:
1. Şagirdin naliyyətinin monitorinqi
2. Hədəflərin şagirdlər tərəfindən təyin edilməsi
3. Təlim prinsipləri
4. Təlim metodları
5. Təlimin təşkili formaları
a) bilikləri sistemli və ardıcıl şəkildə əldə etmək
b) kitab üzərində işi təşkil etmək
c) dərs təlimin əsas təşkili formaları
d) Şagirdin irələyişlərinin və geriləmələrinin izlənilməsi
e) Standartların şagird tərəfindən mənimsənilməsi
A) 1d B) 2e C) 3a
D) 4b E) 5c

9. Şagird naliyyətlərinin qiymətləndirilməsində səmərəli əks əlaqəni təmin edən komponent hansıdir?
A) Biliklərin tətbiqi
B) Şagird naliyyətinin izlənilməsi
C) Təlim prosesində qərarların qəbulu
D) Bilik, bacarıq və vərdişlərin formalaşması
E) Qiymətləndirmə məlumatları, qiymətləndirmə nəticələri

10. Qiymətləndirmədə səmərəli əks əlaqəni təlim edən komponentləri seçin.
1. Qiymətləndirmə məlumatları
2. Fəal təlim metodları
3. Qiymətləndirmə nəticələri
4. Qavrama və möhkəmlətmənin rolu
5. Qiymətləndirmənin standartları
A) 1,3,5 B) 2,3,5 C) 1,2,4
D) 2,3,5 E) 3,4,5

11. Qiymətləndirmədə səmərəli əks əlaqə vastəsi olan komponentlərin məntiqi ardicilliğini göstərin.
1. Qiymətləndirmə məlumatları
2. Qiymətləndirmə nəticələri
3. Məlumatların toplanması
4. Qiymətləndirmə standartları
A) 1, 3, 2, 4 B) 3, 1, 2, 4
C) 3, 2, 1, 4 D) 2, 3, 1, 4
E) 3, 2, 4, 1

12. Qiymətləndirmədə səmərəli əks əlaqə vastəsi olan komponentlər və onlar arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Məlumatların toplanması
2. Qiymətləndirmə nəticələri
3. Qiymətləndirmə standartları
a) Tədris prosesinin planlaşdırılması
b) Təhsilin keyfiyyətini qiymətləndirmək
c) Şagird tapşırıqlarının yoxlanılması

d) Fənn kurikulumlarının icra keyfiyyəti həyata keçirilir
A) Id; IIa; IIIb
B) Ia; IIb; IIId
C) Ib; IIa; IIId
D) Ic, IIa, IIIb
E) Id; IIb; IIIc

13. Şagird naliyyətlərinin qiymətləndirilməsi hansı dövlət sənədlərində öz əksini tapıb?
A) Qiymətləndirilmə konsepsiyasında
B) Təhsil qanununda
C) Təhsil inkişafı üzrə dövlət strategiyasında
D) Dərslikdə
E) Dərs vəsaitlərində

14. Şagird naliyyətlərinin qiymətləndirilməsinin əsas prinsiplərini seçin.
1. Məqsədəuyğunluq
2. Əyanilik
3. Sistemlilik və ardıcıllıq
4. Naliyyətlərin və təhsil imkanlarının qarşılıqlı dəyərləndirilməsi
5. Toplanmış məlumatların keyfiyyətcə müvafiqliyinin və etibarlılığının təmin edilməsi.
6. Qiymətləndirmədə şəffaflıq, ədalətlilik, qarşılıqlı razılaşma və əməkdarlıq.
A) 1,2,4,5
B) 2,3,4,6
C) 1,4,3,6
D) 2,3, 5,6
E) 1,5,6,4

15. Şagird naliyyətinin qiymətləndirilməsinin prinsiplərini məntiqi ardıcılliqla göstərin.
1. Təhsil imkanlarının qarşılıqlı dəyərləndirilməsi
2. Məqsədəuyğunluluq
3. Toplanmış məlumatların keyfiyyətcə müvafiqliyinin və etibarlılığının təmin edilməsi
4. Təlim fəaliyyətində qiymətləndirmə nəticələrinin inkişafetdirici rolunun təmini
5. Qiymətləndirmədə şəffaflıq, ədalətlilik, qarşılıqlı razılaşma və əməkdaşlıq.
A) 2,3,5,1,4
B) 1,2,3,5,4
C) 3, 1, 5, 4, 2
D) 1, 3, 5, 2, 4
E) 2, 1, 3, 4, 5

16. Hansı fikir qiymətləndirmə sisteminin xüsusiyyətlərinə aid deyil.
A) Faydalı əks əlaqə tam təmin edilmir.
B) Şagirdin məntiqi təfəkkürünün inkişafını təmin edir.
C) Nailiyyətlərin və təhsil imkanlarının qarşılıqlı dəyərləndirilməsini təmin edir.
D) Şagirdlər qiymətləndirmə meyarlarından xəbərdar olur.
E) Müxtəlif qiymətləndirmə metodlarından istifadə edir.

17. Yeni qiymətləndirməyə aid olanları seçin.
1. Əsas məqsəd qiymət yazılması və yalnız biliyin qiymətləndirilməsidir.

2. Faydalı əks - əlaqənin təmin edilməsidir.
3. Özünüqiymətləndirməyə yol verilməməsidir.
4. Şagirdlərin təlim nəticələrini müxtəlif səviyyələrdə nümayiş etdirmək imkanının olmasıdır.
5. Bilik, bacarıq,vərdiş və eləcə də prosesin qiymətləndirilməsi.

A) 2, 4, 5
B) 1, 2, 3, 4
C) 2, 5,1,2
D) 3, 4, 5
E) 1, 4, 5

18. Kurikulum latınca ….. deməkdir:
A) "bələdçi"
B) "elm"
C) "təşkilatçılıq"
D) "axtaran tapar"
E) "kurs", "elm"

19. Təhsil kurikulumun xarakterinə uyğun növlərini seçin.

1. Təklifyönümlü
2. Fənyönümlü
3. Valideynyönümlü
4. Şəxsiyyətyönümlü
5. Nəticəyönümlü
A) 2,4,5
B) 1,2,3,4
C) 2,3,4,5
D) 3,4,5
E) 4,5

20. Kurikulumun əsas komponentini təşkil edən məzmun standartlarını məntiqi ardıcıllıqla göstərin:
1. Fənn üzrə veriləcək bilik, bacarıq və vərdişləri özündə əks etdirir.
2. Təlimdə başlıca məqsəd bilikləri təkcə yadda saxlamaq deyil, həm də tətbiq etməkdir.
3. Qiymətləndirmə həm sinif, həm də nazirlik səviyyəsində həyata keçirilir.
4. Tapşırıqlar test vasitəsilə yoxlanılıb qiymətləndirilir.
A) 1, 2, 4, 3
B) 1, 2, 3, 4
C) 2, 4, 3, 1
D) 4, 3, 2, 1
E) 4, 1, 2, 3

21. Aşağıdakılardan hansı təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsiplərinə *aid deyil?*
A) humanistlik
B) demokratiklik
C) bərabərlik
D) şəxsiyyətlilik
E) inteqrasiya

22. Kurikulumun mahiyyəti nədən ibarətdir?
A) Təhsil pillələri üzrə təhsilin məzmununu və mənimsənilmə qaydalarını müəyyən edir.
B) Təhsil pillələri arasında əlaqəni müəyyən edir.
C) Məzmun standartlarına uyğun meyarlar müəyyən edir.
D) Məzmun məqsədinə uyğun meyarlar müəyyən edir.
E) Yeni təlim metodlardan istifadə imkanlarını müəyyən edir.

23. Fənn kurikulumun məzmununa aid olanları seçin.
1.Təhsil pillələri üzrə təhsilin məzmununu müəyyən edir
2.Təhsilin mənimsənilmə qaydalarını müəyyən edir
3.Təlimin təşkili formalarını müəyyən edir
4. Təlim texnologiyası və qiymətləndirmə standartlarını əks etdirən konseptual sənəddir 5. Təhsilin məzmununu əks etdirən dövlət sənədlərinə bağlı deyil
A) 2, 4, 5
B) 1, 2, 3, 4
C) 2, 3, 4, 5
D) 1, 4, 5
E) 1, 2, 4

24. Fənn kurikulumlarının məzmununa aid olan fikirlərin ardıcıllığını göstər.
1. Təhsil standartlarına uyğun onun məzmununu müəyyən edir.
2. Qiymətləndirmə standartlarını özündə birləşdirir.
3. Təhsil texnologiyasını özündə birləşdirən konseptual sənədlərdir.
4. Təhsilin mənimsənilmə qaydalarını müəyyən edir.
5. Təhsilin məqsədini məzmun standartlarını özündə birləşdirir.
A) 1, 4, 5, 3, 2
B) 2, 4, 5, 3, 1
C) 1, 2, 3, 5, 4
D) 4, 3, 2, 1, 5
E) 1, 5, 4, 3, 2

25. Xarakterinə görə təhsil kurikulumlarının növləri arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Fənyönümlü kurikulumlar
2. Şəxsiyyətyönümlü kurikulumlar
3. Nəticəyönümlü kurikulumlar
a) Konkret fənn üzrə standartları əhatə edir.
b) Təhsildə əldə ediləcək nəticələri, onlarla bağlı bacarıq və vərdişləri əhatə edir.
c) Şəxsiyyət üçün vacib keyfiyyətləri - həyati bacarıq və vərdişləri əhatə edir.
A) 1a; 2c; 3b
B) 1b; 2c; 3a
C) 1c; 2a; 3b
D) 1a; 2b; 3e
E) 1a, b; 2c

TEST 25

1. Təhsilin məhsulu anlayışına daxildir.

1.Təhsil sahəsində innovasiyalar,
2. Baza ali tibb təhsili almış məzunlara verilən ali peşə - ixtisas dərəcəsi
3. Orijinal təhsil və fənn proqramları
4. Ali təhsil müəssisəsində akademik məsləhətçi
5. Təlim metodları sistemi
6. Təlimin məzmununa və həcminə uyğun olaraq onun mənimsənilməsinə ayrılan vaxtın ölçü vahidi
7. Təhsil modulları
8. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən dövlət təhsi müəssisəsinə verilən müstəqillik
9. Təhsil layihələri:

A) 1, 3, 5, 7, 9
B) 4, 2, 6, 8, 7
C) 5, 6, 8, 4, 2
D) 2, 4, 6, 8, 1
E) 7, 8, 6, 2, 4

2. Yeni qiymətləndirmənin (məktəbdaxili) istiqamətləri arasındakı uyğunluğu tapın.

1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə

a) Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi
b) İlkin səviyyənin qiymətləndirilməsi
c) Tapşırıqvermə, müsahibə və s. üsullardan istifadə etmə
d) Yekun qiymətləndirilmə
e) Buraxılış siniflərində attestasiya şəklində aparılan qiymətləndirilmə

A) 1b; 2a; 3d, e
B) 1a; 2b, c; 3d, e
C) 1d; 2a, e; 3c; 4b
D) 1c; 2a, b; 3d; 4a
E) 1e; 2a, b; 3c; 4d

3. Diaqnostik qiymətləndirmə üsullarına aid deyil.

A) Çalışmalar
B) Tapşırıqvermə
C) Müsahibə
D) Valideyn və müəllimlərlə əməkdaşlıq
E) Tapşırıqvermə və müsahibə

4. Diaqnostik qiymətləndirmənin vasitələrinə aid olanları seçin.

1. Müsahibə 2. Çalışmalar
3. Müəllimin qeydiyyat vərəqi
4. Tapşırıqvermə 5. Söhbət və müəllimin sorğu vərəqi

A) 2, 3, 5
B) 1, 2, 3
C) 3, 4, 5
D) 2, 4, 5
E) 1, 4, 5

5. Aşağıdakılardan hansıları Azəbaycan Respublikasında təhsilalma formalarına aiddir?

1. Əyani 2. Dövlət
3. Distant (məsafədən) 4. Qiyabi
5. Özəl 6. Sərbəst

A) 1, 2, 5, 6
B) 1, 3, 4, 6
C) 1, 4, 5, 6
D) 2, 4,5, 6
E) 1, 2, 3, 5

6. Aşağıdakı fikirlərdən biri motivasiya mərhələsinə *aid deyil.*
A) Fəal dərsin ikinci mərhələsidir.
B) İştirakçılar əldə etdikləri biliklərin informasiya mubadiləsini aparırlar.
C) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.
D) Hər hansı bir fəaliyyətə təhrik edən vasitədir.
E) Fəal dərsin birinci mərhələsidir.

7. Təhsil taksonomiyaları hansılardır?
A) Deklorativ, psixomotor, idraki
B) Deklorativ, emosional, idraki
C) Psixomotor, prosedural, koqnitiv
D) İdraki, kontekstual, emosional
E) İdraki, emosional, psixomotor

8. Təffəkkürə əsaslanan tapşırıqların hazırlanması formulu necədir?
A) "Açar" Söz + İdrak predmeti+ Fəaliyyət növü + Təqdimat forması
B) Fəaliyyət növü +"Açar" Söz+ İdrak predmeti+ Təqdimat forması
C) İdrak predmeti+ Fəaliyyət növü +"Açar" öz+ Təqdimat forması
D) İdrak fəaliyyəti+"Açar" söz+Təqdimat forması
E) "Açar" Söz + Fəaliyyət növü + İdrak predmeti+ Təqdimat forması

9. Aşağıdakı fikirlərdən hansı *doğru deyil?*
A) İnteqrasiyada ifrata varmaq, fənlə bağlı mühüm bilik və bacarıqların tədrisindən yayındıra bilər
B) Fənləri hansı model üzrə inteqrasiya etmək haqqında dərindən düşünmək və düzgün qərarlar qəbul etmək lazımdır
C) Bütün fənlər üzrə təhsilin müxtəlif pillələrində inteqrasiyaya eyni dərəcədə əhəmiyyət verilməlidir
D) Fərqli inteqrasiya modelləri müxtəlif nəticəyə gətirib çıxarır
E) Fərqli inteqrasiya modelləri eyni nəticəyə gətirib çıxarır

10. Fənn məzmununa daha nə daxildir?
Ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri
A) Fənndaxili və fənnlərarası inteqrasiya
B) Qiymətləndirmə standartları
C) Məzmun standartları
D) Təlim formaları
E) Təlim üsulları

11. Azəbaycan Respublikasında təhsil pillələri və səviyyələri hansı ardıcıllıqla müəyyən olunur?
1. İbtidai təhsil
2. Ümumi orta təhsil
3. Orta ixtisas təhsili
4. Bakalavriat
5. Magistratura
6. Doktorantura
7. İlk peşə ixtisas təhsili
8. Tam orta təhsil
9. Məktəbəqədər təhsil

A) 1,2,8,9,4,3,6,5,7
B) 1,2,5,8,9,6,7,4,3
C) 9,1,2,8,4,3,7,5,6,
D) 9,1,2,8,7,3,4,5,6,
E) 1,2,9,8,4,3,5,6,7

12. Perspektiv planlaşdırma üçün müəllim hansı bacarıqlara malik olmalıdır?
1. Məzmun standartlarına əsasən dərslikdəki (*dərslik olmayan fənlər üzrə müəllim vəsaitindəki)* tədris vahidi və mövzular üzrə dəqiqləşmələr aparmaq.
2. Tədris vahidlərinin və mövzuların ardıcıllığını müəyyənləşdirmək.
3. Mövzuya uyğun motivasiyanı müəyyənləşdirmək.
4. İnteqrasiya imkanlarını müəyyən etmək.
A) 2, 3, 4
B) 1, 2, 3
C) 1, 3, 4
D) 1, 2, 4
E) 2, 1, 4

13. Əşya və ya hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək üçün bu üsuldan istifadə olunur. Haqqında danışılan üsulu müəyyənləşdirin:
A) Ziqzaq
B) Karusel
C) BİBÖ
D) Venn diaqramı
E) Müzakirə

14. Perspektiv planlaşdırma hansı müddəti əhatə edir?
A) Aylıq
B) Gündəlik
C) Həftəlik
D) İllik
E) Rüblük

15. Aşağıdakı fikirlərdən biri motivasiya mərhələsinə *aid deyil.*
A) Fəal dərsin birinci mərhələsidir.
B) İştirakçılar əldə etdikləri biliklərin informasiya mübadiləsini aparırlar.
C) İnsan təfəkkürünü hərəkətə gətirən və şagirdlərin idrak fəallığına təkan verən prosesdir.
D) Hər hansı bir fəaliyyətə təhrik edən vasitədir.
E) Rəmzi simvollardan istifadə olunur.

16. Aşağıdakı fikirlərdən hansı nəticələrin çıxarılması mərhələsinə *aid deyil.*
A) Şagirdlər yeni biliyin kəşfi yolunda son addımı atır, ümumiləşdirmə aparır.
B) Şagird əldə olunan bilikləri irəli sürülmüş fərziyyələrlə müstəqil olaraq tutuşdurmalıdır.
C) Şagirdlər kəşf etdikləri biliklər üçün bənzərsiz sevinc və məmnuniyyət hissi yaşayırlar.
D) Bu mərhələdə iştirakçılar tədqiqatın gedişində əldə etdikləri tapıntıların, yeni informasiyanın mübadiləsini aparırlar.
E) Şagirdlərdə nəticəyönümlülük xüsusiyyəti inkişaf edir.

17. Aşağıdakılardan hansı internet resursuna aiddir?
A) CD disklər
B) yaddaş kartları
C) forumlar
D) printerlər
E) optik disk

18. Blum taksonomiyaların səviyyələrini ardıcıllıqla göstərin.
1. İdraki
2. Emosional
3. Psixomotor
A) 2, 1, 3
B) 2, 3, 1
C) 3, 2, 1
D) 3, 1, 2
E) 1, 2, 3

19. Tərbiyə vasitəsilə insanın yaxşı işçiyə çevrilməsi keyfiyyəti və vəzifələri.
1 - dövlət simvollarına hörmət;
2 - işgüzar və mütəşəkkil;
3 - ailə vəzifələrini yerinə yetirmək;
4 - əmək təcrübəsinə malik olmaq;
5 - təbiəti qorumalıdır;
6 - işgüzar və sahibkar olmalıdır.
A) 5; 6; 1
B) 6; 5; 3
C) 1; 3; 5
D) 4; 1; 2
E) 2; 4; 6

20. Kurikulum planlarına daxil olanları seçin.
1. Şəxsiyyətyönümlülük
2. Bilikyönümlülük
3. Şagirdyönümlülk
4. Təklifyönümlülük
5. Müəllimyönümlülük
6. Nəticəyönümlülük
7. Tələbyönümlülük
A) 1, 3, 6, 7
B) 3, 4, 5, 6
C) 6, 5, 4, 3
D) 7, 4, 5, 3
E) 5, 4, 2, 3

21. Fasilitasiya prosesinin xüsusiyyəti nədir?
A) Səmərəli yönəltmə prosesidir.
B) Qrupda diskussiyanın təşkili.
C) Müəllim bələdçi rolunu yerinə yetirir.
D) Dərsdə məlumatı fasilitator yox, qrup çatdırır.
E) Hamısı

22. Əsas standartların funksiyalarını seçin.
1. Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir.
2. İnformasiyalar yaddaşlarda mühafizə edilməli deyil.
3. Sinif və siniflər üzrə summativ qiymətləndirmə aparılması təmin edilir.
4. Fənn üzrə təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər
5. Müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr
A) 1, 3
B) 2, 3
C) 3, 4
D) 4, 5
E) 2, 4

23. Psixomotor taksonomiyanın səviyyələrini seçin.
1. Hissetmə
2. Hazırolma
3. Bilik
4. Təqlidetmə
5. Anlama
6. Mükəmməl icra
7. Uyğunlaşma
8. Sintezetmə
9. Mexanizmin mənimsənilməsi
A) 1, 2, 4, 6, 7, 9
B) 3, 5, 4, 2, 6, 7
C) 4, 3, 2, 6, 7, 9
D) 4, 7, 5, 4, 6, 9
E) 3, 6, 4, 5, 8, 2

24. Əşya və hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək üçün bu üsuldan istifadə olunur. Haqqında danışılan üsulu müəyyənləşdirin.
A) Ziqzaq
B) Karusel
C) BİBÖ
D) Venn diaqramı
E) Akvarium

25. Formativ qiymətləndirmənin müşahidə və özünüqiymətləndirmə metodlarına uyğun gələnləri tapın:
1. Müşahidə
2. Özünüqiymətləndirmə
a) Şagirdlərin fəaliyyətini izləməyi nəzərdə tutur.
b) Şagirdlər öz naliyyətləri üçün məsul olurlar.
c) Təsadüfi şəraitdə baş verən izləmələr.
d) Tələb olunan meyarları birgə müəyyənləşdirmək.
e) Sistematik şəkildə, planlı və məqsədli izləmələr.
A) 1a, c, e; 2b, d
B) 1a, c, d; 2b, a
C) 1c, e; 2a, b
D) 1b, d; 2a, c, e
E) 1a, c; 2b, d

TEST 26

1. Formativ qiymətləndirmədə şagirdlərin fəaliyyət səviyyələrini göstər.
A) İdeal
B) Yüksək
C) Məqbul
D) Yaxşı, əla
E) Zəif, orta, yüksək

2. Formativ qiymətləndirmənin məzmununa aid olanları seçin.
1. Şagirdlə nailiyyətlərini və fəaliyyətini izləyir.
2. Qiymətləndirmə davamlı və qısamüddətli olur.
3. Qiymətləndirmə buraxılış siniflərində yekun attestasiya formasında aparılır.
4. Qiymətləndirmə dərsi müşaiyət edən prosesdir.
5. Məzmun standartları əsasında qiymətləndirmə meyarları müəyyən olunur.
A) 1, 4, 5
B) 1, 2, 3
C) 3, 4, 5
D) 2, 4, 5
E) 2, 3, 5

3. Formativ qiymətləndirmənin üsullarını məntiqi ardıcıllıqla göstər.
1. Müsahibə
2. Özünüqiymətləndirmə
3. Müşahidə
4. Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi
5. Verbal (sözlə) qiymətləndirmə
6. Yazılı sorğu
A) 3, 2, 4, 1, 6, 5
B) 3, 2, 1, 4, 6
C) 4, 3, 2, 1, 5
D) 3, 2, 1, 4, 6
E) 1, 2, 3, 4, 5

4. Şagirdin fəaliyyətini izləmək, potensial imkanlarını müəyyənləşdirmək və inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. Bu təlim forması şagirdin sərbəst düşünməsi üçün real imkanlar yaradır. Qeyd olunan fikirlər təlimin təşkilinin hansı formasına aiddir?
A) Karusel
B) Qrup işi
C) Fərdi iş
D) BİBÖ
E) Cütlərlə iş

5. Hansı anlayışlar formativ qiymətləndirmə meyarlarına aiddir?
A) Təsviretmə, təqdimetmə
B) Təsviretmə, müsahibə
C) Özünüqiymətləndirmə
D) Fəaliyyətin təqdim edilməsi
E) Yazılı sorğu

6. Formativ qiymətləndirmə üsullarına aid olanları seçin.
1. Tapşırıqvermə
2. Valideynlərlə və digər fənn müəllimləri ilə əməkdaşlıq
3. Mətn
4. Meyar cədvəli
5. Şifahi sual – cavab
A) 1,2,5
B) 2, 3,4
C) 1,4, 5
D) 3, 4, 5
E) 1, 2, 4

7. Şagirdlər təlim tapşırıqlarını birgə yerinə yetirirlər. Bu dərs forması şagirdlərə daha yaxından əməkdaşlıq etməyə və ünsiyyət qurmağa, məsuliyyəti bölüşməyə optimal imkan yaradır. Qeyd olunan fikirlər təlimin təşkilinin hansı formasına aiddir?
A) Karusel
B) Kollektivlə iş
C) Fərdi iş
D) BİBÖ
E) Cütlərlə iş

8. Summativ qiymətləndirmənin mahiyyəti nədir?
A) Yekun qiymətləndirmədir.
B) İlkin səviyyəniun qiymətləndirilməsi.
C) İrəliləyişlərin monitorinqidir.
D) Standartlara əsaslanan qiymətləndirmədir.
E) Valideyn - müəllim əməkdaşlığına əsaslanan qiymətləndirmədir.

9. Summativ qiymətləndirmənin məzmununa aid olanları seçin.
1. Şagirdlər standartalara əsaslanan məqsədlərə nail olurlar.
2. Şagirdlərin əldə etdiyi irəliləyişləri dəyərləndirir.
3. İlkin səviyyə qiymətləndirilir.
4. İrəliləyişlərin monitorinqi aparılır.
5. Şagirdlərin biliklərin tətbiqinə hansı səviyyədə nail olduğunu aşkara çıxarır.
A) 1, 2, 5
B) 1, 2, 3, 4
C) 1, 2, 3, 5
D) 2, 3, 4, 5
E) 1, 3, 5

10. Summativ qiymətləndirmənin növlərini məntiqi ardıcıllıqla göstər:
1. Yekun 2. Böyük 3. Kiçik
A) 3,2,1
B) 2,1,3
C) 1,2,3
D) 2,3,1
E) 1,3,2

11. Strategiya ilə oxuyan hansı bacarıqlara yiyələnir?
1. Kiçik və böyük idraki fəaliyyətlər vasitəsi ilə öyrənir
2. Müxtəlif yazı üslubları haqqında bilikləri olur
3. Öyrənmək məqsədi ilə başqaları ilə əməkdaşlıq edir
4. Yeni bilikləri əvvəlki biliklərlə əlaqələndirir
5. Tanıdığı sözlər vasitəsi ilə mətnin mənasını dərk edir
A) 1,3,4.
B) 1,2,4.
C) 3,4,5.
D) 2,4,5.
E) 1,3,5.

12. Summativ qiymətləndirmənin aparılmasında vaxt necə müəyyən olunur?
A) Sualların sayına uyğun olaraq
B) Müəllimin öz istəyi ilə
C) Şagirdlərin istəyi ilə
D) Valideynlərin iştirakı ilə
E) Mövcud komissiyanın göstərişi ilə

13. Summativ qiymətləndirməyə aid olanları seçin.

1. Şagird nailiyyətlərinin rəsmi qiymətləndirilməsi
2. Şagird nailiyyətlərinin qeyri - rəsmi qiymətləndirilməsi
3. Nəticələr 5 ballıq qiymət sırası üzrə rəqəmlə ifadə olunur
4. İrəliləyişlərin monitorinqi keçirilir.
5. Qiymətlər sinif jurnalında yazılır

A) 1, 3, 5
B) 2, 3, 4, 5
C) 3, 4, 5
D) 1, 3, 4, 5
E) 2, 4, 5

14. Qiymətləndirmədə imtahana əsaslanan və kurikulumyönümlü metodlar arasındakı uyğunluğu tapın.

1. İmtahana əsaslanan metod
2. Kurrikulumyönümlü metod

a) Yekun qiymətləndirmə əsasında standartlar müəyyən olunur.
b) Qiymətləndirmə standartları məzmun standartlarına uyğun aparılır.
c) Minimum standartlar nəzərə alınır.
d) Bu metod mütəxəssislərin mühakiməsinə əsaslanır.
e) Yüksək səviyyəli standartlar nəzərə alınır

A) 1a, c, e; 2d, b
B) 1a, c; 2d, b
C) 1c, e; 2b, d
D) 1d, e; 2b, e, c
E) 1a, b; 2c, d

15. Qiymətləndirmədə obyektivliyi təmin edən şərtləri ardıcıl göstər.

1. Qiymətləndirmə prosesinin aşkarlığı
2. Şagirdin özünüqiymətləndirməsi
3. Qiymətləndirmə meyarları ilə şagirdin tanış olması

A) 1,3, 2
B) 2,1,3
C) 1, 2, 3
D) 3,1,2
E) 3, 2, 1

16. Qiymətləndirmə zamanı müəllim üçün vacib olan tövsiyələri seçin:

1. İstifadə olunan vasitəni seçmək
2. Tədris və təlim fəaliyyətini müəyyənləşdirmək
3. Müəllim valideyn əməkdaşlığına nail olmaq
4. Qiymətləndirmə məlumatlarını toplamaq

A) 1, 2, 5
B) 2, 1, 5
C) 5, 2, 1
D) 3, 2, 1
E) 1, 3, 5

17. Qiymətləndirmədə müəllim üçün vacib olan tövsiyələri məntiqi ardıcıllıqla göstər:

1. İstifadə olunan vasitəni seçmək
2. Tədris və təlim fəaliyyətini müəyyənləşdirmək
3. Qiymətləndirmə məlumatlarını toplamaq
4. Məqsədi müəyyən etmək

A) 4, 1, 3, 2
B) 1, 2, 3, 4

C) 3, 2, 1, 4
D) 2, 1, 3, 4
E) 4, 2, 3, 1

18. Dərsin səmərəli təşkili müəllimdən nə tələb edir?
A) Dərsin bilik və pedaqoji məharəti.
B) Məsuliyyət.
C) Çalışqanlıq.
D) İstedad.
E) Hamısı

19. Şagirdin kollektivdə yüksək status tutması arzuları nədə ifadə olunur?
1. Şagird qrupda əhəmiyyətli mövqə tutmaq arzusundadır.
2. Şagirdin qrupda liderlik mövqeyini əldə etməyə çalışmasıdır
3. Şagird kollektivinin həyatında, kollektivdə, ictimai işlərdə və müxtəlif xarakterli tədbirlərin təşkilində yaxından iştirak etməyə fəal meyl etməsində
4. Şagird kollektivdaxili konfliktlərin aradan qaldırılmasında
5.Qrup daxili münasibətlərə təsir etməyə nail olmaq istəməsində
A) 1, 5
B) 2, 3
C) 3, 4
D) 2, 4
E) 3, 5

20. Fənnin məqsəd və vəzifələrini xronoloji ardıcıllıqla düzün.
1. Fənnin məqsədi
2. Məzmun xətti
3. Əsas standart
4. Fənn üzrə ümumi təlim nəticələri
5. Alt standart
A) 1, 4, 2, 3, 5
B) 5, 4, 3, 2, 1
C) 3, 4, 5, 2, 1
D) 2, 3, 1, 4, 5
E) 2, 4, 1, 3, 5

21. Fənnin məzmununu ardıcılllıqla düzün.
1. Ümumi təlim nəticələri
2. Məzmun standartları
3. Məzmun xəttləri
4. Məzmun xəttləri üzrə təlim nəticələri
A) 4, 2, 1, 3
B) 2, 3, 4, 1
C) 3, 2, 1, 4
D) 2, 1, 3, 4
E) 1, 3, 4, 2

22. Blum taksonomiyaların səviyyələrini ardıcıllıqla göstərin.
1. İdraki
2. Emosional
3. Psixomotor
A) 1, 2, 3
B) 2, 3, 1
C) 3, 2, 1
D) 3, 1, 2
E) 2, 1, 3

23. İdraki taksonomiya səviyyələrini ardıcıllıqla düzün.
1. Bilik
2. Anlama
3. Tətbiqetmə
4. Sintezetmə

5. Dəyərləndirmə
A) 1, 2, 3, 4, 5
B) 3, 2, 4, 5, 1
C) 3, 2, 1, 4, 5
D) 2, 3, 1, 4, 5
E) 2, 4, 3, 1, 5

24. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Diaqnostik qiymətləndirmə
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Summativ qiymətləndirmə
a) Bu qiymətləndirmənin nəticələri rəsmi qeyd olunmur.
b) Bu qiymətləndirmə davamlı və səmərəli əks əlaqə mexanizmİdir.
c) Kiçik və böyük qiymətləndirmə
A) 1 – a, 2 – b, 3 – c
B) 1 - b , 2 - c , 3 - a
C) 1 - b, 2 – a, 3 - c
D) 1 - c , 2 - b , 3 – a
E) 1 - c, 2 – a, 3 – b

25. Kurikulumun hüquqi təhsil bazasına aid olan hüquqi sənədlərin xronoloji ardıcıllığını seçin.
1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası
2. Azərbaycan Respublikası Təhsil sahəsində İslahat Proqramı
3. Azərbaycan Respublikası Ümumi orta təhsilin dövlət standartları
4. Azərbaycan Respublikası Ümumi təhsilin Konsepsiyası
5. Azərbaycan Respublikası təhsil qanunu
6. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları
A) 2, 3, 4, 1, 5, 6
B) 3, 4, 2, 1, 5, 6
C) 6, 4, 3, 2, 1, 5
D) 3, 2, 1, 4, 5, 6
E) 1, 2, 3, 4, 5, 6

TEST 27

1. Tərbiyə işinin əsasında dayanan ideyaların ardıcıllığını göstərin.

1 - könüllülük;
2 - tərbiyə məqsədlərində realizm;
3 - uşaqlarla böyüklərin birgə fəaliyyəti;
4 - özünütərbiyəetmə

A) 1; 3; 4; 5
B) 3; 4; 1; 2
C) 4; 1; 2; 3
D) 3; 2; 1; 4
E) 2; 3; 4; 1

2. Müasir müəllim kadrı hazırlayan universitetləri xronoloji ardıcıllıqla düzün.

1. ADPU
2. AMİ
3. BSU
4. XDU

A) XDU, BSU, AMİ, ADPU
B) AMİ, ADPU, BSU, XDU
C) BSU, AMİ , ADPU, XDU
D) XDU, AMİ, ADPU, BSU
E) ADPU, AMİ, BSU, XDU

3.Təlimin üsullarını seçin.

1. BİBO
2. Qrup işi
3. Karusel
4. Kollektivlə iş
5. Auksion
6. Ziqzaq
7. Cütlərlə iş
8. Beyin həmləsi

A) 3, 5, 7, 2
B) 2, 4, 6, 7
C) 2, 6, 7, 8
D) 4, 6, 8, 2
E) 1, 3, 5, 6

4. H. Qardnerin nəzəriyyəsinə olan yanaşmalar hansılardır?

1. Təhsili geniş şəkildə görmək
2. Məntiqi və asanlıqla uyğunlaşdırıla bilən proqramalrın hazırlanması
3. Təlim proqramlarının hazırlanması
4. Dünyanı dərk etmək
5. Əxlaqa baxış
6. Məzmun standartlarını müəyyənləşdirmək
7. Fənn kurikulumlarının hazırlanması
8. Dünyaya baxış

A) 1, 2, 5
B) 3, 4, 5
C) 2, 5, 4
D) 2, 5, 3
E) 2, 3, 4

5. Qiymətləndirmə vasitələrində səviyyələrin sualların sayına görə ardıcıllığını göstərin.

1. 1 -ci səviyyə
2. 2 -ci səviyyə
3. 3 - cü səviyyə
4. 4 -cü səviyyə

A) 1, 4, 2, 3
B) 4, 3, 2, 1
C) 3, 4, 2, 1
D) 2, 3, 4, 1
E) 4, 2, 3, 1

6. Məzmun standartlarını seçin.

1) 1.1.1. 20 dairəsində bir –bir düzünə və tərsinə sayır.

2) Hərəkətləri qaydalara uyğun yerinə yetirir.
3) 1. 1. 2. Varlıq və hadisələri sadə şəkildə təsvir edir.
4) Yeni fəaliyyət nümunələri yaradır.
A) 1, 3
B) 2, 4
C) 3, 5
D) 4, 3
E) 2, 3

7. Müasir kurikulumda təlim prosesi necə prosesdir?
1. Şüurlu
2. Çətin
3. Fəal
4. Məsuliyyətli
5. Səmərəli

A) 1,3
B) 2,5
C) 4,5
D) 5,3
E) 2,4

8. Fənnin məqsəd və vəzifələrini xronoloji ardıcıllıqla düzün.
1. Fənnin məqsədi
2. Məzmun xətti
3. Əsas standart
4. Fənn üzrə ümumi təlim nəticələri
5. Alt standart
A) 1, 4, 2, 3, 5
B) 5, 4, 3, 2, 1
C) 3, 4, 5, 2, 1
D) 2, 3, 1, 4, 5
E) 2, 4, 1, 3, 5

9. Tərbiyə işinin əsasında dayanan ideyalar.
1 - davranış vərdişləri;
2 - könüllülük;
3 - şəxsiyyətin keyfiyyətləri;
4 - özünütərbiyəetmə;
5 - uşaqlarla böyüklərin birgə fəaliyyəti;
6 - tərbiyə məqsədlərində realizm
A) 1; 3; 5; 6
B) 6; 5; 4; 2
C) 2; 3; 4; 5
D) 4; 5; 1; 2
E) 5; 1; 3; 4

10. Formativ qiymətləndirmənin mahiyyəti nədən ibarətdir?
A) İrəliləyişlərin monitorinqi
B) İlkin səviyyənin monitorinqi
C) Yekun qiymətləndirmə
D) Şagird - müəllim əməkdaşlığı
E) Buraxılış siniflərinə yekun attestasiyanın təşkili

11. İdraki taksonomiya səviyyələrini ardıcıllıqla düzün.
1. Bilik
2. Anlama
3. Tətbiqetmə
4. Sintezetmə
5. Dəyərləndirmə
A) 1, 2, 3, 4, 5
B) 3, 2, 4,5,1
C) 3, 2, 1, 4, 5
D) 2, 3, 1, 4, 5
E) 2, 4, 3, 1, 5

12. Tərbiyə vasitəsilə insanın ləyaqətli vətəndaşa çevrilməsi keyfiyyəti və vəzifələri.

1 - vətəndaşlıq borcu;

2 - peşə qüruru;

3 - milli qürur və vətənpərvərlik hissi;

4 - uşaqları tərbiyə etməyi bacarmalı;

5 - milli sərvətləri qorumaq;

6 - işgüzar və sahibkar olmalı.

A) 3; 4; 5

B) 2; 4; 6

C) 1; 2; 3

D) 1; 3; 5

E) 5; 6; 1

13. Təlim strategiyaalrını xronoloji ardıcıllıqla sayın.

1. Yanaşma
2. Forma
3. Vasitə
4. Üsul

A) Forma, üsul, vasitə, yanaşma

B) Yanaşma, forma, üsul, vasitə

C) Üsul, forma, yanaşma, vasitə

D) Yanaşma, vasitə, forma, üsul

E) Vasitə, üsul, forma, yanaşma

14. Kurikulumun hüquqi təhsil bazasına aid olan hüquqi sənədlərin xronoloji ardıcıllığını seçin.

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası
2. Azərbaycan Respublikası Təhsil sahəsində İslahat Proqramı
3. Azərbaycan Respublikası ümumi orta təhsilin dövlət standartları
4. Azərbaycan Respublikası ümumi təhsilin Konsepsiyası
5. Azərbaycan Respublikası təhsil qanunu
6. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları

A) 1, 2, 3, 4, 5, 6

B) 3, 4, 2, 1, 5, 6

C) 6, 4, 3, 2, 1, 5

D) 3, 2, 1, 4, 5, 6

E) 2, 3, 4, 1, 5, 6

15. Formativ qiymətləndirmənin məzmununa aid olanları seçin.

1. İlkin səviyyənin monitorinqi
2. İrəliləyişlərin monitorinqi
3. Fəaliyyət haqqında məlumat toplamaq
4. Şagirdlərin fəaliyyətini izləmək
5. Buraxılış siniflərinə yekun attestasiya aparmaq

A) 2, 3, 4

B) 1, 2, 3

C) 3, 4, 5

D) 1, 3, 5

E) 2, 4, 5

16. Fəal dərsin quruluşunu ardıcıllıqla düzün.

1. Motivasiya, problemin qoyuluşu
2. Tədqiqatın aparılması
3. İnformasiya mübadiləsi
4. İnformasiyanın müzakirəsi və təşkili
5. Nəticə

A) 1, 2, 3, 4, 5

B) 4, 3, 2, 1, 5

C) 3, 2, 1, 4, 5

D) 2, 1, 3, 4, 5

E) 5, 4, 3, 2, 1

17. Tərbiyə vasitəsilə insanın ləyaqətli ailə başçısına çevrilməsi keyfiyyəti və vəzifələri.

1 - sağlam və fəal həyat tərzinə malik olmalıdır;
2 - beynəlmiləlçi olmalıdır;
3 - ümumi, iqtisadi və peşə biliklərinə malik olmalıdır;
4 - yaxşı istirahət etməyi bacarmalıdır;
5 - əmək təcrübəsinə malik olmalıdır;
6 - uşaqları tərbiyə etməyi bacarmalıdır.

A) 2; 3; 5
B) 1; 4; 6
C) 3; 5; 6
D) 2; 4; 6
E) 1; 2; 3

18. Blumun Taksonomiyası nəzəriyyəsinə görə dərketmənin səviyyələri hansıdır?

A) 1. Bilik
2. Tətbiq
3. Qavrama
4. Təhlil
5. Sintez
6. Qiymətləndirmə
B) 1. Bilik 2. Tətbiq 3.Təhlil
4. Qiymətləndirmə 5. Sintez
C) 1. Bilik 2. Təhlil
3. Sintez 4. Tətbiq
5. Qiymətləndirmə
D) 1. Bilik 2. Qavrama
3. Qiymətləndirmə
E) 1. Bilik 2. Qavrama
3.Tətbiq 4. Təhlil
5. Sintez 6. Qiymətləndirmə

19. Şagirdin özünüqiymətləndirməsi hansı yollarla formalaşır?

1. Özünümüşahidə, özünütəhlil, müqayisə
2. Özünüdərketmə
3. Özünüqiymətləndirmə, özünənəzarət
4. Özünüidarə, müsahibə
5. Müqayisə, müşahidə

A) 1, 3
B) 2, 4
C) 2, 5
D) 3, 4
E) 2, 3

20. Aşağıdakılardan hansılar təlim mahiyyətinin əsas istiqamətini səciyyələndiyini seçin.

1. Təlim - fərdi aktivliyin özünəməxsus forması olmaqla biliklərin mənimsənilməsi prosesidir.
2. Təlim - şagirdin vərdiş və bacarıqların formalaşmasına və inkişafına yönələn bir prosesdir.
3. Təlim - biliklər sisteminin keçilərək şagirdlərə aşılanmasının əsas forması kimi həyata keçirilir.
4. Təlim - konkret şəraitdə çoxşaxəli məqsədlərin həyata keçirilməsini təmin edən psixopedaqoji amildir.
5.Təlim - biliklər sisteminin mənimsənilməsi üsullarının formalaşmasının əsas şərtidir.

A) 1, 2
B) 3, 4
C) 4, 5
D) 3, 5
E) 3, 4

21. Fəal təlim nəyə deyilir.
A) Təfəkkürün inkişafına. Təfəkkürün müstəqillik və sərbəstliyinə. Əməkdaşlığa.
B) Biliklərin yaradıcı tətbiqinə. Şagirdin fəal dərketmə mövqeyinə. Problemli şəraitin yaranmasına.
C) Biliklərin müstəqil əldə edilməsi üçün şəraitin yaradılmasına.
D) Heç birinə.
E) Hamısına.

22. Təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri hansılardır?
A) Humanistlik. Demokratik. Millilik və dünyəvilik. Humanistlik. İnteqrasiya.
B) Humanistlik. Demokratik. Bərabərlik. Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Səmərəlilik. Daimilik. Varislik. liberallaşma. İnteqrasiya.
C) Demokratik. Bərabərlik. Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Humanistlik.İnteqrasiya. Məsuliyyət D) Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Səmərəlilik. Daimilik. Varislik. liberallaşma. İnteqrasiya. Kurikulum.
E) Humanistlik. Millilik və dünyəvilik. Keyfiyyətlilik. Səmərəlilik.Daimilik. İnteqrasiya.

23. Təhsilalma forması deyil?
A) Sərbəst
B) Əyani
C) Qiyabi
D) Özəl
E) Məsafəli

24. Qiymətləndirmə vasitələrində səviyyələrin sualların sayına görə ardıcıllığını göstərin.
1. I səviyyə
2 . II səviyyə
3. III səviyyə
4. IV səviyyə
A) 1, 4, 2, 3
B) 4, 3, 2, 1
C) 3, 4, 2, 1
D) 2, 3, 4, 1
E) 4, 2, 3, 1

25. Şagird naliyyətlərinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı ardıcıllığı seçin.
1. Məlumat toplanması
2. Nəticə çıxarmaq bacarığı
3. Biliklərdən istifadə etmək
4. Biliyə yiyələnmək
A) 1, 4, 3, 2
B) 3, 2, 1, 4
C) 4, 3, 2, 1
D) 3, 4, 1, 2
E) 2, 4, 3, 1

TEST 28

1. Metodlara uyğun cavabları seçin.

1. Müşahidə 2. Eksperiment
3. Sosiometriya 4. İntervyü
5. Anket

a) Materialları təsbit etmək üçün texniki vasitələrdən istifadə olunur.
b) Psixi hadisələrin cərəyanına müdaxilə etmədən onu baş verdiyi təbii şəraitdə öyrənir.
c) Qısa müddət ərzində daha dəqiq nəticələr əldə etməyə imkan verir.
d) İnsanlar arasında qarşılıqlı münasibətləri öyrənmək üçün istifadə olunur.
e) İctimai rəyi, şəxsiyyətlərarası münasibətləri öyrənmək üçün istifadə olunur.
ə) Diaqnostik məqsədlə istifadə olunur.

A) 1b, 2c, 3d, 4e, 5ə
B) 1b, 2a e, 3c, 4f, 5d
C) 1c a, 2d, 3ə, 4e, 5b
D) 1d ə, 2c, 3a, 4b, 5e
E) 1e, 2b, 3a c, 4d, 5ə

2. Summativ qiymətləndirmənin üsullarına aid olanları seçin.

1. Yoxlama yazı işləri
2. Müşahidə
3. Eksperiment
4. Layihə
5. Sorğu vərəqi
6. Demonstrasiya

A) 1, 4, 5
B) 2, 3, 4
C) 5, 6, 4
D) 3, 5, 6
E) 2, 5, 3

3. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsil pilləsinin dövlət standatları və proqramları nələri müəyyən edir?

A) İqtisadi problemi .
B) Təhsil qərarlarını
C) Proqramları
D) Məlumatları
E) Ümumi təhsilin məzmununu

4. Azərbaycan Respublikasında ümumi ümumi təhsil pilləsinin dövlət standatları və proqramlarıbunlardan hansılardır?

A) Ümumi təhsilin məzmunu, ümumi təhsilin infrastrukturu
B) İqtisadi problemlər.
C) Qiymətləndirmə psoblemləri.
D) İnkişafda olan kobud səhvlər.
E) Dünya təhsil sisteminə inteqrasiya.

5. Fənnin məzmununu xronoloji ardıcıllıqla düzün.

1. Ümumi təlim nəticələri
2. Məzmun standartları
3. Məzmun xətləri
4. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri

A) 1, 3, 4, 2 B) 2, 3, 4, 1
C) 3, 2, 1, 4 D) 2, 1, 3, 4
E) 4, 2, 1, 3

6. Blum taksonomiyaların səviyyələrini ardıcıllıqla göstərin.

1. İdraki 2. Emosional
3. Psixomotor

A) 2, 1, 3
B) 2, 3, 1

C) 3, 2, 1
D) 3, 1, 2
E) 1, 2, 3

7. İdraki taksonomiya səviyyələrini ardıcıllıqla düzün.
1. Bilik 2. Anlama
3. Tətbiqetmə 4. Sintezetmə
5. Dəyərləndirmə
A) 1,2,3,4,5 B) 3,2,4,5,1
C) 3,2,1,4,5 D) 2,3,1,4,5
E) 2,4,3,1,5

8. Təlim strategiyaalrını xronoloji ardıcıllıqla sayın.
1. Yanaşma 2. Forma
3. Vasitə 4. Üsul
A) Forma, üsul, vasitə, yanaşma
B) Yanaşma, forma, üsul, vasitə
C) Üsul, forma, yanaşma, vasitə
D) Yanaşma, vasitə, forma, üsul
E) Vasitə, üsul, forma, yanaşma

9. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramların xronoloji ardıcıllıqla düzün:
1. Ümumi təhsilin məzmunu
2. Ümumi təhsil sistemində təhsilverənlərin keyfiyyət göstəricilərinin səviyyəsi
3. Ümumi təhsilin maddi –texniki və tədris bazası
4. Ümumi təhsilin idarə olunması
5. Ümumi təhsilin infrastrukturu
A) 1,4,3,2,5 B) 4,3,6,5,3
C) 4,2,5,3,6 D) 3,1,2,4,6
E) 5,6,3,4,2

10. Qrup işinin təşkili zamanı müəllimin vəzifəsinə *daxil deyil*.
A) Qrup işi üçün zəruri materialları (qrup işi üçün tapşırıqlar: iş vərəqləri və s.) hazırlamaq
B) İşin yerinə yetirilməsi vaxtını müəyyən etmək
C) Qrup üzvlərinin suallarına cavab vermək, çətinlik olanda kömək etmək
D) Münaqişəyə yol verməmək, sözün müsbət mənasında rəqabət mühiti yaratmaq
E) Hamısı doğrudur.

11. Milli kurikuluma aid olanları seçin.
1. Müəllimyönümlülük
2. Şagirdyönümlülük
3. Nəticəyönümlülük
4. Məzmunyönümlülük
5. İnteqrativlik
6. Təklifyönümlülük
7. Tələbyönümlülük
A) 1, 4, 6, 7 B) 2, 3, 4, 5
C) 3, 4, 5, 6 D) 2, 5, 6, 7
E) 4, 5, 6, 7

12. Kurikulumun əsas məqsədləri hansılardır?
A) Müstəqil qərarlar qəbul edən, zəruri təhsil səviyyəsinə malik şəxslər formalaşdırmaq .
B) Müstəqil qərarlar qəbul edən .
C) Elmi potensialı olan, inamlı .
D) İnformasiya dövrünün tələblərinə uyğun insan yetişdirən .
E) Cəmiyyətə dəyər verən, qayğıkeş

13. Fənyönümlü kurikulumlar məzmun etibarı ilə hansılardır?
A) Biliklərin möhkəmliliyi, davamlılığı, qabiliyyət və dünyagörüşü .
B) Praktik əhəmiyyətli vərdişləri .
C) Sosial status və vəzifələri.
D) Mövzu ilə əlaqəli problemləri.
E) Elmi işlərin həllinin məcmuyu.

14. Şəxsiyyətyönümlü kurikulum şagirdlərdə nəyi inkişaf etdirir?
A) Bacarıq və vərdişlər
B) Dünyagörüşü
C) Vəzifələri
D) Mövqeyi
E) Elmi potensialı

15. Formativ qiymətləndirmənin üsullarına aid olanların məntiqi ardıcıllığını göstər:
1. Yazı 2. Oxu 3. Layihə
4. Test 5. Özünü qiymətləndirmə
A) 2, 1, 3, 5, 4
B) 1, 2, 3, 4, 5
C) 3, 1, 2, 4, 5
D) 1, 3, 2, 4, 5
E) 2, 1, 3, 4, 5

16. Kurikulumu zəruri edən səbəbləri seçən.
1. İnformasiya əsrinin tələbləri
2. Ənənəvi təlim
3. Məzmun xətti
4. Məzmun standartları
5. Mövcud təlim proqramlarının müasir tələblərə cavab verməməsi
6. Planlı iqtisadiyyatdan bazar iqtisadiyyatına keçid
A) 1, 5, 6 B) 4, 3, 2
C) 5, 6, 2 D) 3, 2, 5
E) 5, 3, 6

17. Müasir məktəbdə tərbiyə prosesinin vəzifələrini qeyd edin.
1. Tərbiyə fəaliyyətinin formaları;
2. Şəxsiyyətin imkanlarının tam və bütöv formalaşması;
3. Ümumbəşəri dəyərlər əsasında şəxsiyyətin ahəngdar formalaşmasına;
4. Tətbiq olunan metodlar;
5. Məktəblilərin elm, mədəniyyət, incəsənət sahəsində ictimai dəyərlərə yiyələnməsinə.
A) 4; 3; 1 B) 4; 2; 1
C) 1; 2; 3 D) 2; 3; 5
E) 2; 4; 5

18. Qrupda işin müvəffəqiyyətlə keçməsi üçün müəllim hansı prinsiplərə riayət etməlidir?
A) İşin təşkilini düzgün fikirləşməli, qrupun işinin qaydalarını uşaqlara başa salmalıdır.
B) Qrup işinin məqsədlərini müəyyənləşdirməlidir.
C) İş üçün lazım olan materialları tapmalıdır.
D) Qrupda iş qaydalarına riayət etməlidir.
E) Qrup işinin qaydaalrını uşaqlara başa salmalıdıq.

19. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları nə vaxt təsdiq edilmişdir?
A) 3 iyun 2010
B) 30 oktyabr 2007

C) 22 may 2008
D) 23 iyul 2009
E) 24 aprel 2010.

20. Konseptual sənəd olan kurikulum hansı məsələləri əhatə edir?
1. Məzmunda standartlar
2. Zəruri minimum
3. Pedaqoji tədqiqatlar
4. Təhsilalanların hazırlığına qoyulan tələblər
5. İş qrafiki
6. Qiymətləndirmə
A) 1, 2, 4, 6 B) 5, 4, 3, 2
C) 6, 5, 3, 2 D) 2, 3, 5, 4
E) 5, 6, 3, 4

21. Yeni fənn kurikulumunun xüsusiyyətlərini seçin.
1. Fənn kurikulumları nəticəyönümlü xarakter daşıyır
2. Fənn kurikulumları elmi potensialı çoxdur
3. Fənn kurikulumları şagirdyönümlülüyü ilə seçilir
4. Fənn kurikulumlarında potensial əsasdır
A) 3, 4, 2 B) 2, 4, 3
C) 4, 3, 2 D) 2, 4, 3
E) 1, 3, 4

22. Qiymətləndirmə vasitələrində səviyyələrin sualların sayına görə ardıcıllığını göstərin.
1. I səviyyə 2. II səviyyə
3. III səviyyə 4. IV səviyyə
A) 1, 4, 2, 3 B) 4, 3, 2, 1
C) 3, 4, 2, 1 D) 2, 3, 4, 1
E) 4, 2, 3, 1

23. Qısamüddətli diaqnostik qiymətləndirmənin məqsədi nədən ibarətdir?
A) Şagird haqqında məlumat toplamaq
B) Valideynlərlə əməkdaşılq etmək
C) Şagirdlərlə əks əlaqə yaratmaq
D) Şagirdləri dərs boyu fəaliyyətini nəzərə almaq
E) Şifahi sual - cavab vasitələrindən istifadə etmək

24. Uyğunluğu müəyyən edin.
1. Milli kurikulum
2. Uşaq Hüquqları konvergensiyası
3. Azərbaycan Respublikasının Ümumtəhsil məktəbinin nümunəvi əsasnaməsi
a) 2006 b) 1989 c) 1993
A) 1c, 2b, 3a
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3c
E) 1a, 2b, 3c

25. Kurikulum hansı təhsil modellərindən biridir?
A) Geriqalmış
B) İfrata uğrayan
C) İnkişafedən
D) Mürtəce
E) Mütərəqqi, inkişafedən

TEST 29

1. Konseptual sənəd kimi kurikulum hansı məsələləri həll edir?

1. Məzmun standartları
2. Zəruri minimum
3. Elmi yaradıcılıq məsələləri
4. Təhsil alanların hazırlığına qoyulan tələblər
5. Müstəqil işlər
6. Texnologiya və qiymətləndirmə məsələləri

A) 1, 2, 4, 6 B) 4, 3, 2, 5
C) 6, 5, 4, 3 D) 3, 2, 4, 5
E) 3, 6, 4, 5

2. Müəllimin innovativ fəaliyyətinə *aid deyil*:

A) İnnovativ təlim və informasiya texnologiyalarını tətbiq edir.
B) İnnovativ yanaşmalar əsasında peşə fəaliyyətini daim təkmilləşdirməyə səy göstərir.
C) Pedaqoji prosesə yeni yanaşmalar əsasında səmərəli təlim üsulları yaradır.
D) İnkişafetdirici, diferensial və inteqrativ yanaşmaları tətbiq edir.
E) Təlim proresində şagirdə obyekt kimi yanaşır.

3. Formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan üsullarla bağlı uyğunluğu seçin.

1. Yazı 2. Rubrik 3. Test
a) Yazı bacarıqlarının inkişafı üzrə qeydiyyat vərəqi
b) Nailliyət səviyyələri üzrə qiymətləndirmə şkalası
c) Test tapşırıqları

A) 1 - a 2 - b 3 - c
B) 1 - b 2 - a 3 - c
C) 1 - c 2 - b 3 - a
D) 1 - b 2 - c 3 - a
E) 1 - c 2 - a 3 - b

4. Azərbaycan Respublikası təhsil qanunu əsasında təhsil pilləsini tamamlayın.

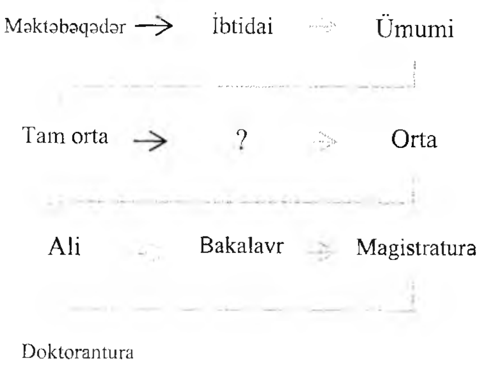

A) Əsas orta
B) İlk peşə
C) Ali ibtidai
D) Gimnaziya
E) Aspirantura

5. Aşagıdakılardan hansı təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsiplərinə *aid deyil?*

A) Humanistlik B) Demokratiklik
C) Bərabərlik D) Şəxsiyyətlik
E) İnteqrasiya

6. Strategiya ilə oxuyan oxucu məqsədləri müəyyənləşdirərkən əsasən hansı üsuldan istifadə edir?

A) Ziqzaq B) Karusel
C) BİBÖ D) Venn diaqramı
E) Akvarium

7. Fənlərin inteqrasiyasının neçə yolu vardır?
A) 4
B) 2
C) 6
D) 7
E) 8

8. İnteqrasiyanın səviyyəsi hansıdır?
A) Fəndaxili, fənlərarası
B) Daxili, xarici
C) Ümumi, xususi
D) Sosial, mədəni
E) Virtual, real .

9 . İnteqrasiya nəyə xidmət edir?
1. Təlim prosesini təkmilləşdirir.
2. Təlim prosesinin səviyyəsini şağı salır.
3. Fənlər arasında qarşılıqlı əlaqə yaradır
4. Fənlər arasında heç bir asılılıq yaratmır.
5. Fənlər arasında asılılığı dərinləşdirir.
A) 1, 3, 5
B) 2, 3, 4
C) 4, 5, 3
D) 3, 2, 5
E) 2, 3, 4

10. Təlimdə inteqrasiyanın əhəmiyyəti nədir?
1. Şagirdlərə ətraf aləm haqqında tam təsürat yaradır.
2. Şagirdlərə mövzu üzrə biliklər verir.
3. Fənn üzrə biliklərin əlaqələndirilməsi üşün ümumi müstəvini yaradır.
4. Şagirdlərə yalnız həyat haqqında məlumat verir.
5. Şagirdlərin biliklərini yalnız mövzular əsasında formalaşdırır.
A) 1, 3
B) 2, 4
C) 2, 3
D) 3, 4
E) 2, 4

11. Kurikulumun səciyyəvi cəhətləri hansılardır?
1. Nəticəyönümlülük
2. Bilikyönümlülük
3. Müəllimyönümlülük
4. Tələbyönümlülük
5. Şagirdyönümlülük
A) 1, 4, 5
B) 2, 3, 4
C) 4, 3, 2
D) 5, 4, 2
E) 3, 4, 2

12. Qiymətləndirmə ilə bağlı termin və ifadələr arasındakı uyğunluğu tapın:
1. Qiymətləndirmə standartları
2. Qiymətləndirmə meyarları
3. Portfolio
4. Rubrik
a) Şagird fəaliyyəti ilə bağlı sənədlər
b) Şagird naliyyətlərini ölçən qiymətləndirmə şkalası
c) Naliyyət səviyyəsinə verilən dövlət tələbləri
d) Məzmun standartları əsasında hazırlanmış tələblər
A) 1c; 2d; 3a; 4b
B) 1a; 2d; 3b; 4c

C) 1a; 2b; 3d; 4c
D) 1e; 2a; 3b; 4d
E) 1d; 2c; 3a; 4b

13. İdraki taksinomiyalara aid olanları seçin.
1. Tanımaq 2. Rəqs etmək
3. Şərh etmək 4. İstifadə etmək
5. Təqdim etmək 6. Yazmaq
7. Nümunə göstərmək 8. Təhlil etmək 9. Reaksiya vermək
A) 1, 4, 7, 8
B) 2, 3, 4, 5
C) 3, 4, 5, 6
D) 4, 6, 7, 8
E) 7, 8, 9, 4

14. Fənn kurikulumlarının strukturu və məzmununa nələr daxilidir?
A) Qiymətləndirmə meyarları
B) İnteqrasiya, hamının təhsili
C) Azad düşünmə, rəqabət
D) Təlim naliyyətlərinin qiymətləndirilməsi
E) Fənnin məqsədi, fənn üzrə ümumi təlim nəticələri

15. Bunlardan hansı fənnin məzmununa aiddir?
A) Məzmuna qoyulanlar
B) Əsas qiymətləndirmə növləri
C) Məzmun standartları
D) Məzmun xəttləri, məzmun standartları
E) Fənnin məqsədi

16. "Fənn strategiyası" bunlardan hansıdır?
A) Forma və üsulların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi.
B) Əsas qiymətləndirmə növləri.
C) Məzmunun foma və vəzifələri.
D) Ümumi təlimin nəticələri, üsulları.
E) Fənn üzrə təlimin təşkilinə verilən əsas tələblərin təsviri, forma və üsullarının təkmilləşdirilməsi

17. Psixomator taksonomiyaya aid olanları seçin.
1. Rəqs etmək
2. Tanımaq
3. Yapmaq
4. Nümunə göstərmək
5. Reaksiya vermək
6. Qaçmaq
7. Təhlil etmək
8. Dəyərləndirmək
9. Rəsm çəkmək
A) 1, 3, 6, 9
B) 3, 4, 5, 6
C) 6, 7, 8, 9
D) 2, 3, 5, 6
E) 4, 6, 7, 9

18. İdraki taksonomiyaya aid olanları seçin.
1. Dəyərləndirmə
2. Reaksiya vermə
3. Hissetmə
4. Anlama
5. Tətbiqetmə
6. Təqlidetmə
7. Bilik
8. Sintezetmə
9. Təhliletmə
A) 1, 4, 5, 7, 8
B) 3, 4, 5, 6, 7
C) 2, 4, 6, 8, 2
D) 3, 6, 9, 2, 7
E) 3, 6, 5, 4, 2

19. Emosional taksonomiyaya aid olan səviyyələri müəyyən edin.
1. Qəbul etmək 2. Hissetmə
3. Təqlidetmə 4.Reaksiya vermək
5. Dəyərləndirmək 6. Bilik
7. Təşkil etmək 8. Anlama
9. Dəyərlərin daşıyıcısı olmaq
A) 1, 4, 5, 7, 9 B) 3, 4, 5, 6, 8
C) 2, 6, 8, 3, 5 D) 7, 9, 4, 5, 7
E) 4, 3, 6, 8, 7

20. Qiymətləndirmə ilə bağlı termin və ifadələri seçin.
1. Məzmun standartları
2. Formativ qiymətləndirmə
3. Təlim nəticəsi (Yekun qiymətləndirmə)
4. Nəticəyönümlülük
5. Rüblük
A) 1, 3, 4, 5 B) 3, 4, 5
C) 1, 2, 4, 5 D) 2, 3, 5
E) 1, 2, 4, 5

21. Təlim üsullarını seçin.
1. Beyin həmləsi 2. Kollektivlə iş
3. BİBO 4. Qruplarla iş
5. Müzakirə 6. Venn diaqramı
7. Cütlərlə iş 8. Klaster
A) 3, 2, 4, 6, 5
B) 3, 4, 2, 5, 6
C) 5, 6, 7, 3, 8
D) 2, 6, 8, 4, 7
E) 1, 3, 5, 6, 8

22. Məzmun standartının quruluşu hansıdır?
A) Bilik, fəaliyyət, vərdiş
B) Bacarıq, vərdiş
C) Bilik, fəaliyyət
D) Fəaliyyət, vərdiş
E) Heç biri

23. Məzmun xəttinin funksiyaları hansıdır?
A) Məzmunun zəruri hesab edilən hissəsi, şagirdlərin öyrənəcəyi məzmunu daha aydın təsvir etmək üçün müəyyən olunur.
B) Sinif və siniflər üçün sumativ qiymətləndirmə
C) Təlimdə inteqrativliyi təmin edir.
D) Təlim məqsədlərini daha dəqiq şəkildə təşkil edir.
E) Məzmun standartlarını dərslə əlaqələndirir.

24. Təhsil taksonomiyaları hansılardır?
A) İdraki, emosional, psixomotor
B) Deklorativ, emosional
C) İdraki, konseptual
D) Emosional, psixomotor
E) Koqnitiv, prosedural

25. Məzmun standartlarını seçin.
1. *1.1.1. 20 dairəsində bir –bir düzünə və tərsinə sayır.*
2. Hərəkətləri qaydalara uyğun yerinə yetirir.
3. *1.1.2. Varlıq və hadisələri sadə şəkildə təsvir edir.*
4. Yeni fəaliyyət nümunələri yaradır.
A) 2, 3
B) 2, 4
C) 3, 5
D) 4, 3
E) 1, 3

TEST 30

1. Perspektiv planlaşdırmaya daxil deyil.

A) Tədris vahidi
B) Qiymətləndirmə
C) Standartlar
D) Resurslar
E) Motivasiya

2. Pedoqoji texnologiya.

A) Öyrənilən elm sahəsində ideyalar məcmusu
B) Pedoqoji prosesə texnoloji proses kimi yanaşılmalı, son nəticəyə nail olma əməliyyatlarının ardıcıllığı
C) Tərbiyə məsələlərinə nəzəri yanaşmaların məcmusu
D) Bütün cavablar doğrudur
E) Düzgün cavab yoxdur

3. Əsas standartlara uyğun olaraq alt-standartları müəyyən edin.

1. Azərbaycan ərazisini təbii-coğrafi şəraitini tarixi hadisə, proses və təzahürlərlə əlaqələndirir
2. Mədəniyyət və sivilizasiyaları qiymətləndirir
3. Tarixi şəxsiyyətləri dövr baxımdan qiymətləndirir

A) 1a, 2c, 3b
B) 1c, 2b, 3a
C) 1b, 2c, 3a
D) 1a, 2b, 3c
E) 1c,2a,3b.

4. Kurikulum anlayışlarından birinin tərifi yanlış verilib.

A) Məzmun standartı-təhsil alanların bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulmuş dövlət tələbidir
B) Ümumi təlim nəticələri-mənimsənilməsi nəzərdə tutulan və əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş təlim nailiyyətlərinin konkret bir səviyyəsidir
C) Kompetensiyalar- hər hansı bir fəaliyyəti həyata keçirmək üçün vacib olan və praktikada səmərəli tətbiq edən biliklər+bacarıqlar+vərdişlər+dəyərlər
D) Məzmun xətti – fənn üzrə ümumi təlim nəticələrinin reallaşmasını təmin etmək üçün müəyyən olunmuş məzmunun zəruri hissəsidir
E) Əsas standart- təhsil prosesində istifadə olunan forma, metod, sual və vasitələrin məcmusudur

5. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin növləri.

A) Yarımillik,illik,diaqnostik
B) Diaqnostik,summativ,formativ
C) Formativ,şifahi,praktik
D) Diaqnostik,formativ,illik
E) Yarımillik,illik,summativ

6. BSQ -nın xüsusiyyətlərini seçin.

1. Bəhs və ya bölmənin sonunda keçirilir.
2. Qiymətləndirmə vasitələri məktəb rəhbərliyi tərəfindən hazırlanır.
3. BSQ-nın keçirilmə tarixi fənn müəllimi tərəfindən müəyyən edilir.
4. Yarımilin sonunda keçirilir.

5. BSQ-nın keçirilmə tarixi illik planlaşdırmada nəzərdə tutulur.
A) 1,3,5 B) 2,4,5
C) 1,2,3 D) 1,3,4
E) 2,3,4

7. Tərbiyə sisteminin komponenti *deyil.*
A) Tərbiyənin məqsədi
B) Tolerantlığın formalaşdırılması
C) Tərbiyəvi işin forma və üsulları
D)Tərbiyənin məzmunu
E)Tərbiyənin prinsipləri

8. Məzmun xətti.
A) Fənn üzrə ümumi təlim nəticələrinin reallaşmasını təmin etmək üçün müəyyən olunmuş məzmunun zəruri hissəsidir
B) Ümumi təhsil pillələrinin və fənlər üzrə ümumi təlim nəticələrini əks etdirir. Məzmun standartlarının əsasında qurulur
C) Kurikulumda siniflər üzrə fənnin məzmunu (fənnin məqsədləri, məzmun xətti, standartlar (alt-standartlar), təlim strategiyaları, qiymətləndirmə standartları, növləri, üsulları və vasitələri əks etdirir
D) Fənn üzrə ümumi təlim nəticələrinin reallaşmasını təmin etmək üçün müəyyən olunmuş standart və alt-standartlar
E) Təhsil alanların bilik və bacarıq səviyyəsinə qoyulmuş dövlət tələbidir

9. Ənənəvi təhsilə *daxil deyil.*
A) Fənyönümlüdür
B) Müəllimyönümlüdür
C) Təklifyönümlüdür
D) Bilikyönümlüdür
E) Nəticəyönümlüdür

10. Formativ qiymətləndirmə vasitələrinə aid olanları məntiqi ardıcıllıqla göstər:
1. Yazı işləri 2. Test tapşırıqları
3. Meyar cədvəli 4. Mətn
5. Müşahidə vərəqləri
6. Çalışmalar
A) 5, 6, 4, 1, 3, 2
B) 1, 2, 3, 4, 5
C) 2, 4, 6, 5, 1
D) 1, 3, 5, 6
E) 5, 6, 4, 1, 2

11. Yanlış variantı müəyyən edin.
A) Alt-standartın fəaliyyət komponenti təlimin strategiyalarını müəyyən etməyə kömək edir
B) Alt-standartın bilik komponenti mövzunu müəyyən etməyə kömək edir
C) Deklarativ bilik növü hər hansı bir anlayışın tərkib hissələrinin dərk edilməsini əhatə edir
D) Kontekstual bilik hər hansı prosesdə əldə edilən yeni informasiya və ya müəyyən informasiyalara tətbiq edildikdə yeni məna olan proseslər kimi dəyərləndirməsidir
E) Prosedural bilik məlumat xarakterli biliklərdir

12. Hansı cavab fəal təlimin motivasiya mərhələsinin hissələrinin düzgün ardıcıllığını əks etdirir?
A) Problemi qoymaq üçün sual və ya tapşırıq verilir, yönəldici suallar

təklif olunur, tədqiqat sualı çıxarılır, fərziyyələr irəli sürülür
B) Fərziyyələr irəli sürülür, problemi qoymaq üçün sual və ya tapşırıq verilir,tədqiqat sualı çıxarılır, yönəldici suallar təklif olunur,
C) Yönəldici suallar təklif olunur, tədqiqat sualı çıxarılır, problemi qoymaq üçün sual və ya tapşırıq verilir, fərziyyələr irəli sürülür
D) Tədqiqat sualı müəyyən edilir, fərziyyələr irəli sürülür, yönəldici suallar təklif olunur
E) Problemi qoymaq üçün sual və ya tapşırıqlar verilir, fərziyyələr irəli sürülür,yönəldici suallar təklif olunur, tədqiqat sualı çıxarılır

13. Fənn kurikulumunda kollektivlə, qrupla, cütlərlə və fərdlərlə aparılan işin məzmunu arasındakı uyğunluğu tapın.
1. Kollektivlərlə iş 2. Qrupla iş
3. Cütlərlə 4. Fərdlərlə iş
a) Şagirdlər hər hansı problem üzərində kollektiv müzakirə və fikir mübadiləsi aparılır.
b) Hər problem ilə bağlı şagirdin fərdi düşüncəsi öyrənilir, onlar bəzən müstəqil işə cəlb edilirlər.
c) Bu zaman hər bir şagirdi idrak prosesinə cəlb etmək imkanı yaranır, onlar bir - birinə kömək edirlər.
d) Bu forma az vaxtda daha çox informasiya əldə etmək imkanı verir.
A) 1a; 2d; 3c; 4b
B) 1 - b; 2 - c; 3 - b; 4 - a
C) 1 - c; 2 - a; 3 - d; 4 - d
D) 1 - a; 2 - e; 3 - b; 4 - d
E) 1 - a; 2 - c; 3 - d; 4 –b

14. Şəxsiyyətyönümlülük dedikdə kurikulumda nə nəzərdə tutulur?
A) Nəzərdə tutulan təlim nailiyyətlərinin nəticələr formasında əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsi
B) Təhsilalanın idrakı, ünsiyyət və psixomotor fəaliyyətləri əsasında həyatı bacarıqlarını inkişaf etdirməklə milli və bəşəri dəyərlərin formalaşdırılması
C) Ensiklopedik biliyə malik insanın yetişdirilməsi
D) Fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınması
E) Təhsilin məzmun komponentlərinin bir-biri ilə sistemli şəkildə əlaqələndirilməsi

15. Oxşarlığı müəyyən edin.

A) motivasiya
B) tədqiqatın aparılması
C) produktiv(yaradıcı) tətbiqetmə
D) qiymətləndirmə
E) məlumat mübadiləsi

16. Dioqnastik qiymətləndirmə nə vaxt aparılır?
A) Hər ayın əvvəlində
B) Hər ilinin,bölmənin tədrisinin əvvəlində
C) Bölmə və bəhslərin, yarımilin sonunda
D) Təhsil səviyyələrini başa vurarkən
E) Tədris ilinin sonunda

17. Nə üçün motivasiya düşündürücü və məqsədəuyğun olmalıdır?
A) Tədqiqat prosesini çətinləşdirmək üçün
B) Dərsin bütün mərhələlərini tam şəkildə həyata keçirməyə imkan yaratmaq üçün
C) Dərsin vaxtında başa çatmasına kömək eymək üçün
D) Şagirdlərdə idrak fəallığı oyatmaq üçün
E) Tapşırıqları düzgün yerinə yetirməyə kömək etmək üçün

18. "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu neçə maddədən ibarətdir?
A) 47
B) 50
C) 40
D) 58
E) 38

19. Aşağıdakılardan hansı təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsiplərinə *aid deyil?*
A) Humanistlik
B) Demokratiklik
C) Bərabərlik
D) Şəxsiyyətlik
E) İnteqrasiya

20. Fəal təlimin xüsusiyyətinə daxil *deyil.*
A) Dərsin əvvəlində problemin qoyulması və dərsin gedişinin problemin həllinə yönəldilməsi
B) Yeni biliklərin müstəqil kəşf edilməsi
C) Qrup işindən geniş istifadə olunması
D) Hazır halda əldə edilən biliklərin möhkəmləndirilməsi yolu ilə mənimsənilməsi
E) Biliklərin yaradıcı tətbiqi, müxtəlif tipli tapşırıqların, bilik mənbələrindən və iş vərəqlərindən istifadə edilməsi

21. Aşağıdakılar daxildir.
- fənn üzrə təlimin təşkilinə verilən əsas tələblərin təşkili
- forma və üsulların təkmilləşdirilməsi barədə tövsiyyələr
- müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr
A) Fənnin məzmununu
B) Təlim strategiyalarına
C) Qiymətləndirməyə
D) Kompetensiyaya
E) Ənənəvi təhsilə

22. Təhsil alanların nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.
A) Qiymətləndirmə standartı
B) Təlim strategiyaları

C) Məzmun xətti
D) Məzmun standartı
E) Alt-satandart

23.İnternetdən lazım olan resursun axtarışı üçün istifadə edəcəyiniz ardıcıllığı müəyyən edin.
1. Müxtəlif saytların materialları ilə tanış olmaq
2. Brauzerə daxil olmaq
3. Resursun adını yazmaq
4. Google.az saytını qeyd etmək
A) 1.2.3.4
B) 2.4.3.1
C) 3.1.2.4.
D) 2.1.4.3.
E) 4.2.3.1

24. Şagirdlər təlim tapşırıqlarını birgə yerinə yetirirlər. Bu dərs forması şagirdlərədaha yaxından əməkdaşlıq etməyə və ünsiyyət qurmağa, məsuliyyəti bölüşməyə optimal imkan yaradır. Qeyd olunan fikirlər təlimin təşkilinin hansı formasına aiddir?
A) Karusel
B) Kollektivlə iş
C) Fərdi iş
D) BİBÖ
E) Cütlərlə iş

25. Müasirlik, əyanilik, düzgünlük tələbinə görə uyğunluğu göstər.
1. Müasirlik
2. Əyanilik
3. Düzgünlük
a) Sosail –iqtisadi sahələrdəki nailiyyətlərin nəzərə alınması
b) Şəkillər
c) Təlim standartlarına uğunluq
A) 1a, 2b, 3c
B) 1b, 2a, 3c
C) 1b, 2c, 3a
D) 1c, 2a, 3b
E) 1c, 2b, 3a

Tezaurus- Elmi sözlərin mənası.

1. **Alt standart**-Əsas standartda ifadə olunmuş fikrin müəyyən bir hissəsi.
2. **Anamaliya**-qeyri- normal.
3. **Analoji**-oxşar.
4. **Analitik**-(proqnoz) uzunmüddətli qiymətləndirmə.
5. **Animalist**-heyvan və quş şəkli çəkən rəssam.
6. **Anlamaq**-dediyini, oxuduğunu, öyrəndiyini anlayaraq, öz sözləri ilə təsvir etmək, fərqləndirmək, əlaqələr yaratmaq.
7. **Anlayışların çıxarılması**-? işarəsi qoyulur. (açar sözlər) Əvvəlcə axtarılan anlayışa uyğun, 4-5 söz verilir. Həmin sözlərdən ümumi anlayış tapılır. (məs: yaz, yay, payız, qış- Fəsillər) .
8. **Auksion**-hərrac..(sanki-nəyi isə satışa çıxarırsan, hərə bir qiymət deyir... sayılır:bir....iki.... sonuncu qiymətə alternativ yoxdursa-elan olunur:satıldı! öyrənilən cism haqqında fikir söyləmək,müəllim sayır: bir.... iki.... başqa şagird təklif (təklif təkrarlanmamalıdır) verir. Sonuncu təklif qəbul olunur.
9. **Akvarium**-dairə formasında, iki qrupa bölünmüş şagirdlər, müəllimin təklif etiyi problemi müzakirə edəcək. Xarici dairə isə onların, yəni daxildəki dairənin müzakirəsini müşahidə edəcək, sonda ona qiymət verəcək. Sonra, qruplar yerlərini dəyişir.
10. **Barqraf**-(zolaq) məlumatın rəngli zolaqlar şəklində təsvir olunduğu qrafikə deyilir.
11. **Beyin həmləsi**-əqli hücum. (müəllim tərəfindən hansısa mühüm məlumatın verilməsi).
12. **Bilmə**-aldığı biliyi dəyişiklik etmədən yadda saxlama.
13. **B.İ.B.Ö.**-(Bilirəm, İstəyirəm biləm, Öyrəndim) dərsin əvvəlində sxem qurulur,mövzu barədə bildikləri –bilirəm qrafasında yazılır, nə mənə maraqlıdır, daha nəyi bilmək istəyərdim-İstəyirəm biləm qrafasında yazılır və sonunda nəticə əldə olunduqdan sonra-öyrəndiyi–

öyrəndim qrafasında yazılır (bu proses-dərsin nəticə və ümumiləşdirmə mərhələsində başa çatır).

14. **Blum taksanomiyası**-(Benjamin Blum-şəxs,alim, ixtirası- öz adı ilə adlanır. Yəni Blumun kəşf etdiyi sıralanma).

15. **Debat**-(fikir mübadiləsi, deyişmə). Bir mövzuya aid iki fikir var. Şagirdlərin bəzisi bir fikrin, yarısı isə o biri fikrin üzərində dayanıb. İki komanda şəklində hər biri, sübutla, faktla öz fikirini müdafiə edir

16. **Deduktiv**-bilikləri möhkəmləndirən, təkrar yönümlü mövzu.

17. **Deklorativ bilik**-məlumat xarakterli bilik (anlayışlar, təriflər, faktlar)

18. **Didaktik**-nəsihətamiz, ibrətamiz,öyrədici.

19. D**iaqnostik**-ilkin qiymətləndirmə, (həkim yanındasan-sənin əlamətlərin haqqında suallar verir– xəstəlik barədə ilkin rəy çıxarır, diaqnoz qoyur.)

20. **Diferensial yanaşma**-təlim zamanı fərdi imkanlar nəzərə alınaraq , səviyyələr üzrə qruplaşdırılmış tapşırıqlarla iş.

21. **Diskussiya**-(dialoq, söhbət, müzakirə, rabitə). Şagirdlər müzakirə olunan məsələ haqqında öz fikirlərini çatdırır, faktı təhlil edir, problemin həlli yollarını təklif edir.

22. **Dərslik**-Məzmun standartlarının reallaşması üçün mühüm vasitə olub, müəllim-şagird (tədris-təlim) fəaliyyətinin tənzimlənməsinə xidmət edir.

23. **Dəyər**- Şəxsiyyəti şərtləndirən keyfiyyətlər.

24. **ESSE** - qısa inşa, “etüd”.Şagirdin müstəqil düşüncəsini əks etdirən, qısa yazı.

25. **Fasilitasiya** - Fəal (interaktiv) təlim zamanı müəllimin bələdçi rolunu müəyyən edən əsas funksiyası – fasilitasiya adlanır. Fasilitasiya – qrupda diskussiyanın təşkili, fəallaşdırılması, səmərəli yönəltmə prosesidir.

26. **Fasilitator (müəllim)**- bələdçi, istiqamət verən.

27. **Fantastiklik**-stimul və reaksiya arasında məntiqi əlaqə olduqda cavabın reallıqdan uzaq olması.

28. **Fikrin cəldliyi**-vahid zamanda yaranan ideyaların sayı

29. **Fikrin çevikliyi**-bir ideyadan digərinə keçmək qabiliyyəti

30. **Formativ**- cari, gündəlik qiymətləndirmə; Formativ qiymətləndirmə şagirdin məzmun standartlarından irəli gələn bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə yönəlmiş fəaliyyətini izləmək, bu zaman qarşıya çıxan problemləri aradan qaldırmaq və təhsilalanı istiqamətləndirmək məqsədilə aparılır.

31. **Holistik**- ümumi, bütöv, tam.

32. **İdeyalar xalısı**- diskussiyanı inkişaf etdirmək. Addım-addım, müzakirədə irəlliləyərək, müəyyən fikrə gəlmək.

33. **İdraki fəaliyyət**-tanımaq, izah etmək, nümunə göstərmək, istifadə etmək, təhlil etmək, müqayisə etmək, dəyərləndirmək.

34. **İnduktiv**-yeni biliklər verən mövzu.

35. **İnovativ**-yaradıcı, yenilikci, qabaqcıl.

36. **İnteraktiv (fəal təlim)**-inter-qarşılıqlı, akt-hərəkət.

37. **İnteqrasiya**-əlaqə... Şaquli inteqrasiya- vahid fənn üzrə yaradılan əlaqə. Üfüqi inteqrasiya- müxtəlif fənlər üzrə yaradılan əlaqə.

38. **İnteraktiv qeydetmə sistemi**-İQS (İNSERT)- oxu zamanı şagirdlərin öz qavrayışını yoxlamaq. Mətni başa düşmək üçün, cavab axtarmaq üsulu.

39. **İş dəftəri** – Şagirdlərin təlim prosesində əldə etdikləri biliklərin müstəqil şəkildə tətbiqinə imkan yaradan vasitə.

40. **İnkluziv təlim**-(inkluziya) sağlamlıq imkanı məhdud olan uşaqlarda özlərində inam hissi yaratmaq.

41. **Karusel**-sinif 4 qrupa bölünür. Hər qrupa,5 dəqiqə vaxt verilmək şərti ilə, bir sualla müraciət olunur. Vaxt bitdikdə, hər qrup öz işini saat əqrəbi istiqamətində yanındakı qrupa ötürür. Bu qrupda öz qrupuna verilmiş sualı iş vərəqinə yazıb, digər qrupa ötürür. Və beləliklə, bir iş vərəqi-karusel kimi hərəkət edərək, ilkin qrupa gəlib çatır və həmin qrup da təqdimat edir.

42. **Kərl dioqramı**-əşya və hadisləri müqayisə etmək, onların əlamətini (rəngi, forması) müəyyənləşdirmək.

43. **Kinetik qabiliyyət**- hərəkətli qabiliyyət.

44. **Klaster- şaxələndirmə**. Məsələn: bir ildə neçə fəsil var? Hər fəsildə neçə ay var? Hər ay neçə gündən ibarətdir? və s.

45. **Kollaj**- rəngli kağızdan təmələ yapışdırılan applikasiya.

46. Kommunikativ inkişaf—kollektiv yaradıcılıq prosesi.

47. **Kompetensiyalar**- həyatda vacib olan- yüksək səviyyədə: bilik+ bacarıq+vərdişlər+ keyfiyyət+dəyər.

48. **Kompanovka**-təsvirin vərəqdə düzgün yerləşdirilməsi.

49. **Kompramis**-güzəşt əsasında problemin həlli.

50. **Konseptual**-dəyişməz.

51. **Konvensiya**-müqavilə.

52. **Konfrontasiya**- rəqabət.

53. **Kontekstual**- Problemin həll edilməsi ilə əldə olunan bilik.(yeni kəşf edilən,yaradılan bilik)

54. **Konstruktivizm**-Konstruktor sözündən götürülüb: " yaradıcı öyrənmə "deməkdir.

55. **Kublaşdırma** – Kağızdan kub hazırlanır.Kubun hər bir üzünə - göstərişlər yazılır:təhlil et, təsvir et,tətbiq et, müqayisə et və s. Kubun 6 üzü olduğuna görə,şagirdlər də 6 qrupa bölünür. Hər bir qrup təlimatlanır (yəni-kubun hər bir üzü qruplar arsında bölünür) Sonra, təqdimat edilir.

56. **Kurikulum** - Təhsilin –məzmunu, təşkili və qiymətləndirmə ilə bağlı bütün məsələləri özündə əks etdirən konseptual sənəddir. Kurikulum anlayışı- "Kurikulum" latın sözü olub, lüğəvi mənası "kurs", "elm" deməkdir. Bu söz ingiliscə-rusca lüğətlərdə "təlim kursu", "tədris planı", "proqram"kimi izah olunur. Bəzi alimlərin qeyd etdikləri kimi, 1876-cı ildən etibarən ondan bir termin kimi istifadə olunmağa başlanmışdır. İlk fənn kurikulumları 1918-ci ildə ABŞ-da meydana gəlmişdir.

57. **Qərarlar ağacı** - vatman kağızda qollu, budaqlı, böyük bir ağac şəkili çəkilir. Problemin həlli yollarını hər bir şagird yazır,ağacın

budağına yapışdırır. Müəllim-adsız kağızları oxuyur, hansı daha məqsədə uyğundursa, o qərar qəbul olunur.

58. **Qiymətləndirmə standartı**- təhsilalanın nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbi.

59. **Qiymətləndirmə**-Şagirdin nailiyyətinin dəyərləndirilməsi.

60. **Qrup müzakirəsi** - müəyyən mövzu verilir. Bu mövzu haqqında bütün mülahizələri ortaya çıxarmaq məqsədi ilə mövzu ətrafında bütün qrup müzakirə aparır və hər bir qrup üzvünün fikrinə hörmətlə yanaşılır.

61. **Manual**-konspekt.

62. **Mediator**-vasitəçi.

63. **Mediasiya**-vasitəçilik.

64. **Metod-** hər bir müəllimin alt standartı realşdırmağa uyğun seçdiyi –iş forması, iş üsulu, özünün baxışı.

65. **Meyar**-ölçü.

66. **Məzmun xətti**-fənn üzrə ümumi təlim nəticələrinin reallaşmasını təmin etmək üçün müəyyən olunmuş məzmunun zəruru, vacib dəyişməyən hissə. (əsas struktur hissə, bünövrə)

67. **Məzmun standartı (Əsas standart)**-təhsil alanın bilik və bacarığına qoyulan dövlət tələbidir. Sinif və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.

68. **Motivasiya-** hər bir fəaliyyətin mexanizmini işə salan sövqedici qüvvədir. (problem situasiya-problemli şəraitin yaradılması, dərsə maraqlı giriş verilməsi, təəccüb, maraq-meyl, diqqətin yaradılması)

69. **Mulyaj**-süni meyvə.

70. **Müdavim**-şəxs.

71. **Müəllim üçün vəsait** - Təlimin səmərəli təşkilində , müəllim üçün istiqamətverici rol oynayır.

72. **Nağılı dəyiş** - burada, hər hansı bir nağılın sonunu, süjeti, janrı, baş qəhrəmanı,hadisələri, hərəkətləri,müasir dövrlə əlaqələndirməklə, “özünü” ortaya atmaq, başqa nağıl qəhrəmanını bura qonaq gətirmək.

73. **Orjinallıq**- hamı tərəfindən qəbul edilmiş baxışlardan fərqli, qeyri- adi ideyalar irəli sürmək qabiliyyəti.

74. **Oriqami**-qatlanmış kağız. (kağız qatlama sənəti Japonca "ori" (qatlamaq) ve "qami" (kâğız)

75. **Piktoqram**-məlumatın şəkillərlə və ya simvollarla əks etdirən qrafika- piktoqram deyilir.

76. **Portfolio**-şagirdlərin işlərinin yığılması.

77. **Praktik**-təcrübi (tətbiq yolu ilə edilən iş).

78. **Produktiv**-(yaradıcı) suallara cavab tapmaq üçün qazanılmış biliklərin tətbiq edilməsi və toplanmış təcrübə

79. **Prosedural**-Fəaliiyətin icrasına dair prosedural qaydaları əhatə edən bilik. (şagirdin fəaliyyəti-öndədir. Özü-tapır, çəkir, rəng seçir və s.)

80. **Psixomotor**- (hərəki qabiliyyətlər) rəqs etmək, qaçmaq, yazmaq, quraşdırmaq.

81. **Ratifikasiya**- təsdiq etmə.

82. **Refleksiya(nəticə)**-dərsin sonunda (yekununda) mənimsənilmənin yoxlanılması. Refleksiya-başa çatmış prosesin beyində inikası, təzahürdür.

83. **Reproduktiv**-təkraredici tətbiqetmə.

84. **Resurslar**-məzmun standartlarının reallaşmasında istifadə olunan təlim vasitələri. (əyani vəsait, qələm, dərslikdən proyektora kimi hər bir vasitə)

85. **Rəmzi materiallar**—foto, plakat, simvol, bədii əsərdən bir parça, tapmaca,atalar sözü... və s.

86. **Rollu**-oyun aktyorluq bacarıqlarını ön plana çəkərək,hekayəni, nağılı səhnələşdirmək.

87. **Rubrik**-cədvəl.

88. **Sintez**-öyrəndiyini, oxuduğunu həyatla əlaqələndirir, fikrini yazır,inkişaf etdirir, plan qurur,tərtib edir.

89. **Situasiya**-vəziyyət.

90. **Söz assosiasiyası**-Mövzunu öyrənməyə başlayarkən şagirdlərin bu mövzu haqqında nə bildiklərini aydınlaşdırmaq.(açar sözlərdən istifadə etmək)

91. **Stiqma**- insanların bir-birinə damğa vurması.

92. **Summativ**- yekun qiymətləndirmə.

93. **Şagird nailiyyəti**-bilik və bacarıqlar əsasında qazanılan dəyər.

94. **Taksonomiya**-sıralanma.

95. **Tanqram** – (yaradıcı zəka oyunu) kvadratın yeddi hissəsi üzərində qurulmuş qədim Çin bilməcəsidir.

96. **Teliqraf** - məmulatın qrafik təsviri.

97. **Tədris vahidi**- dərslikdəki mövzuların tematik qrupudur.

98. **Təlim strategiyası**-tədris prosesində istifadə olunan –forma, üsul, vasitə və yanaşmaların toplusu, məcmusu.

99. **Tolerantlıq**-başqasını olduğu kimi qəbul etmək. Onun fikrinə, dininə, əqidəsinə ədalətli olmaq, onları qəbul etmək bacarığı..... (tolerant insan)

100. **Təhlil etmə**-oxuduğu, öyrəndiyi materialı tədqiq edir, analiz edir, xırdalayır, müqayisə edir.

101. **Tətbiq etmə**-oxuduğunu, öyrəndiyini tətbiq edir.Həll edir, seçir, qruplaşdırır, modelləşdirir, çəkir, dəyişir, istifadə edir, cümlə qurur.

102. **Transversal mövzu**-kəsişən, üst-üstə düşən mövzu.

103. **Ümumi təlim nəticələri**-mənimsənilməsi nəzərdə tutulan və əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş məzmunun vacib hissəsi.

104. **Ünsiyyət**-izah etmək, təsvir etmək, şərh etmək, reaksiya vermək, təqdimat etmək.

105. **Venn dioqramı**-əşya və hadisələri müqayisə etmək, onların oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyənləşdirmək. (məs: at və maşın)

106. **Verbal qiymətləndirmə**-(sözlə qiymətləndirmə). Şagirdin keyfiyyətini sözlə: tərifləmək, irad bildirmək, məsləhət və təklif vermək, (nitq etiketlərindən istifadə) və s.qiymətləndirmək, qeyri-verbal müəyyən hərəkətlərlə qiymətləndirmə (saçına sığal çəkmə və s.)

CAVABLAR

		SUALLAR																								
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**
TESTLƏR	**1**	D	B	C	C	C	D	B	C	C	B	B	B	C	B	A	B	D	C	B	B	C	B	C	B	A
	2	A	D	C	C	C	D	D	A	C	D	D	C	D	D	A	A	A	D	C	B	D	D	C	C	D
	3	C	C	A	A	D	D	B	D	A	C	B	D	D	A	B	A	B	B	A	C	C	B	B	D	A
	4	A	C	B	C	C	A	C	D	A	C	D	A	B	D	B	C	C	A	A	B	C	C	C	C	C
	5	C	C	C	C	C	C	A	C	D	C	B	D	C	C	A	C	B	A	B	A	C	A	C	A	A
	6	C	D	D	D	D	C	A	C	A	B	A	B	C	A	D	D	D	B	A	B	C	B	D	A	A
	7	A	C	D	B	B	A	C	C	B	D	C	A	C	A	C	A	A	D	A	D	C	B	C	A	B
	8	D	D	D	B	C	B	D	D	A	C	B	A	C	C	B	B	B	D	B	B	B	C	A	B	A
	9	C	C	A	C	C	B	B	B	B	C	B	D	C	B	D	B	A	A	B	C	C	A	B	C	A
	10	B	B	B	A	C	C	C	B	D	C	B	C	C	A	D	B	A	D	A	C	C	D	C	C	A
	11	C	C	B	B	D	C	A	A	B	D	D	D	B	C	C	B	A	B	D	B	A	B	A	D	A
	12	C	D	C	A	C	D	C	D	C	C	C	B	A	C	A	B	A	C	C	A	A	A	A	A	A
	13	D	C	C	A	B	C	A	A	B	B	D	C	D	D	A	D	A	A	A	C	D	C	A	A	A
	14	B	D	A	C	D	D	A	B	B	A	B	B	D	B	C	C	A	A	B	B	D	C	A	A	A
	15	D	A	C	A	C	A	B	C	A	A	B	A	C	C	C	C	C	C	C	A	C	C	A	C	A
	16	C	D	C	B	C	D	A	B	C	B	A	C	D	B	B	B	C	A	B	D	C	A	B	B	A
	17	B	D	A	B	A	C	D	D	C	B	B	C	C	A	C	D	A	C	D	A	B	D	B	C	A
	18	A	B	C	B	C	A	D	D	A	D	B	C	A	B	A	B	C	A	A	A	A	B	A	B	A
	19	C	C	A	C	B	C	C	A	B	B	B	C	A	C	C	D	D	A	C	A	D	D	A	A	A
	20	D	C	D	D	B	A	C	C	C	B	A	C	A	C	A	C	A	A	D	A	A	C	B	C	A
	21	B	B	D	D	B	B	B	B	C	B	B	B	D	B	C	B	C	C	C	A	B	B	B	B	A
	22	B	A	B	A	B	D	C	C	D	C	C	B	C	B	D	A	C	A	C	A	A	C	C	C	D
	23	C	C	A	B	D	B	D	C	D	A	C	B	B	B	C	C	B	A	D		A	A	A	A	A

Cavablar

		SUALLAR																								
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**
TESTLƏR	**24**	C	E	A	A	E	A	A	A	E	A	A	D	A	E	A	A	A	E	A	A	D	A	E	E	A
	25	A	A	A	A	B	B	B	E	D	B	E	D	D	D	B	D	C	E	E	A	E	A	A	D	A
	26	E	A	A	C	A	A	E	A	A	A	A	A	D	A	E	B	E	E	B	D	E	A	A	A	E
	27	D	E	E	A	A	A	A	A	B	A	A	D	B	A	A	A	B	E	A	A	E	B	D	A	A
	28	A	B	E	A	A	E	A	C	A	E	B	A	A	B	A	A	D	A	A	A	E	A	A	E	E
	29	A	E	A	B	D	C	B	A	A	A	A	A	A	E	D	E	A	A	A	D	E	C	A	A	E
	30	E	B	A	E	B	E	B	A	E	A	E	E	A	B	D	B	D	A	D	D	B	D	B	B	A

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Abbasov Ə.M.Yeni fənn kurikulumlarının səciyyəvi cəhətləri Təhsil Problemləri İnstitutunun elmi əsərləri. 2007, № 1, s.19-24.
2. Abbasov Ə.M., Süleymanova A.Y. Məktəb kurikulumunun hazırlanması. Təhsil Problemləri İnstitutunun elmi əsərləri. 2007, № 4, s. 20-25.
3. Abbasov Ə.M., Sultanova İ.H. Taksanomiyadan standartlara.Təhsil Problemləri İnstitutunun elmi əsərləri. 2008, № 4,s. 8-11.
4. Abbasov Ə.M. "Müasir dərsliklər: xüsusiyyətlər, tələblər", Kurikulum jurnalı 2011, № 4,s. 65-71.
5. Abbasov Ə.M. Ümumtəhsil kurikulumlarının növləri. Kurikulum. Bakı, 2008, № 3, s. 7-12.
6. Ağayev Ə. Seçilmiş pedaqoji əsərlər. I cild. Bakı. 2011. 30 ç.v.
7. Ağayev Ə. Pedaqoji fikrimiz: dünənimiz, bu günümüz. Bakı, 2000. 19.0 ç.v.
8. Ağayev Ə. Təlim prosesi: ənənə və müasirlik. Bakı. 2006, 8.5 ç.v.
9. Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində İslahat Proqramı. Bakı: Çaşıoğlu, 1999, s. 65
10. "Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Konsepsiyası (Milli Kurikulumu)", 2007, № 2.
11. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil sistemində Qiymətləndirmə Konsepsiyası, 13 yanvar 2009.
12. "Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış" inkişaf konsepsiyası, 24 dekabr 2012-ci il.
13. "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası", 24 oktyabr 2013.
14. Əhmədov A.Ə., Abbasov Ə.M., "Ümumi təhsildə inteqrasiya: müasir yanaşmalar", Kurikulum jurnalı, № 2, 2013. Səh.14-21.
15. Əhmədov A.Ə., "Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil sistemində kurikulum siyasəti", "Azərbaycan məktəbi", 2006, №5.
16. Əlizadə Ə.Ə. Müasir Azərbaycan məktəbinin psixoloji problemləri.
17. Bakı: Pedaqogika.2004,432 s.
18. Əlizadə Ə.Ə. İdrak prosesləri və hisslər. Bakı: 2006, 346 s.
19. Əlizadə Ə.Ə., Sultanova İ.H. Taksonomiya nəzəriyyəsi və təcrübəsi: müasir məktəbin işıqlı yolu. Bakı: ADPU, 2008, 173 s.
20. Fənn kurikulumlarına dair praktik işlər (I-IV siniflər), Bakı, 2008.
21. Fənn kurikulumları üzrə didaktik materiallar (I-IV siniflər), Müəllim üçün vəsait, Bakı, 2009.

22. İsgəndərov İ.B., Əhmədov A.Ə., Abbasov Ə.M. "Şəxsiyyətyönümlü kurikulumlar əsasında yaradılan dərsliklərin xüsusiyyətləri" Kurikulum jurnalı № 4, 2008.
23. Kurikulum islahatı: tədqiqatlar, nəticələr, Bakı, Mütərcim, 2011.
24. Kurikulumların hazırlanması və tətbiqi məsələləri, metodik tövsiyə, Bakı "Kövsər" 2008.
25. Novruzov Q.N., Abbasov Ə.M. "Yaddaş məktəbi"ndən "Düşüncə və təfəkkür məktəbi"nə, Kurikulum jurnalı №1,2014.
26. "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı: Hüquq ədəbiyyatı, 2009, 80 s.
27. Ümumtəhsil məktəblərinin I-IV sinifləri üçün fənn kurikulumları, Bakı 2008.
28. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları (kurikulumları) Təhsil qanunvericiliyinə dair normativ- hüquqi sənədlər toplusu. II cild. Bakı, Şərq-Qərb, 2012, s.278-296.
29. Ümumi təhsil məktəblərində məktəbdaxili qiymətləndirmənin aparılmasına dair Müvəqqəti Təlimat, Azərbaycan müəllimi, 6 sentyabr 2013.
30. Ümumi təhsilin fənn standartları (I-IX siniflər). Bakı: Mütərcim, 2012,s. 402
31. Veysova Z.A. Fəal-interaktiv təlim: müəllimlər üçün vəsait. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Uşaq fondu (UNİCEF) Azərbaycan nümayəndəliyi.2007,s.152
32. Yeni təhsil proqramlarının (kurikulumların) tətbiqi məsələləri, Bakı, Mütərcim, 2013, s.380

Elektron resurslar:

tehsil.tv
e-derslik.edu.az
e-resurs.edu.az
portal.edu.az
kurikulum.az
müsabiqe.edu.az
edu.gov.az